

ETALAGE

2018/2019

- **EDUCTIEF AANBOD**
- **WERKING**
- **LEDEN**
- **AFDELINGEN**
- **ACTIES**
- **DIENSTVERLENING**
- **MEDIA**
- **COMMUNICATIE**

**HUMANISTISCH
VERBOND**

Beste bestuurslid van Humanistisch Verbond

Zoals de vorige jaren hebben we ook nu een divers aanbod samengesteld, waarin je naar hartenlust kunt snuisteren en toffe activiteiten kunt vinden voor het nieuwe seizoen. Daarnaast hebben we praktische informatie opgenomen over onder meer de dienstverlening van het Humanistisch Verbond aan de afdelingen, Humanistisch Verbond communicatietools en verzekeringen. In het overzicht van de medewerkers wordt duidelijk bij wie je terecht kunt met specifieke vragen.

ETALAGE is inhoudelijk overzichtelijk opgedeeld volgens thema's, met daarbij de prijzen van lezingen en andere formats en de contactgegevens voor meer informatie.

Het hoofdthema in deze editie van **ETALAGE** is diversiteit en integratie, het Humanistisch Verbond jaarthema 2018-2019. Met onze vereniging willen we dit thema breed aansnijden en de afdelingen een aantal suggesties geven voor de organisatie van activiteiten.

Zoals dat het geval was voor de jaarthema's armoede en ongelijkheid en onderwijs en gezondheidszorg willen we voor de organisatie van een aantal initiatieven in het kader van diversiteit en integratie vanuit nationaal graag samenwerken met de afdelingen. Wij hopen natuurlijk dat je dit thema met jouw afdeling wil oppikken. Onze educatieve krachten zijn steeds bereid om je bij de opstart van initiatieven met betrekking tot de brede thematiek van diversiteit inhoudelijk en praktisch te begeleiden. Afdelingen die met activiteiten inspelen op het jaarthema, krijgen een extra financiële stimulans van 100 euro.

We wensen je alvast heel veel inspiratie en hopen dat deze **ETALAGE** voor jou en je afdeling een geschikt hulpmiddel is. Veel succes met de afdeling in 2018 en 2019 en van harte bedankt voor al de inspanningen om het Humanistisch Verbond op de kaart te zetten.

Het HUMANISTISCH VERBOND-team

Hoe werkt Etalage?

- **HUMANISTISCH VERBOND** heeft een pot van **5.000 EURO** gereserveerd, die dient om lokale activiteiten te subsidiëren die in Etalage voorkomen.
- Per aangevraagde activiteit subsidieert **HUMANISTISCH VERBOND** **100 EURO**, tot de pot leeg is.
- De activiteiten zijn ondergebracht in inhoudelijke rubrieken die aanleunen bij de krijtlijnen van het Landelijke Beleidsplan van **HUMANISTISCH VERBOND**.
- Voor elke activiteit – tenzij anders aangegeven – kan je terecht bij Laura Michiels. Voor boekingen en inhoudelijke informatie kan je bij haar terecht op laura.michiels@humanistischverbond.be of T 03 205 73 06.
- Voor een activiteit die niet in Etalage staat, maar die wel relevant is voor het Beleidsplan van **HUMANISTISCH VERBOND**, kan een afdeling een schriftelijke aanvraag doen voor een subsidie van 100 euro bij Laura via laura.michiels@humanistischverbond.be met vermelding van aard, inhoud, methodiek, locatie en timing van de activiteit en het motief van de aanvraag.

Wij wensen je veel leesgenot, inspiratie en boeiende activiteiten in 2018-2019!

In naam van het **HUMANISTISCH VERBOND-team**

Laura Michiels, educatief medewerker, verantwoordelijke Etalage
An Avonds, communicatiemedewerker, vormgeving Etalage

Nota i.v.m. kostprijs lezingen

Sommige sprekers (altijd vermeld onderaan) komen in aanmerking voor een subsidie van Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL). De organisator van de lezing ontvangt dan 100 euro subsidie. Als jullie de 100 euro subsidie van Etalage ook gebruiken, kan je 200 euro aftrekken van het gevraagde bedrag.

Subsidies voor Auteurslezingen

Wat?

Het Vlaams Fonds voor de Letteren wil ontmoetingen tussen auteurs en lezers aanmoedigen. Een goede lezing verlaagt de drempel om een boek te beginnen lezen. Ze wekt nieuwsgierigheid en leeshonger. Een lezing kan het leesplezier vergroten, de leeservaring verrijken en de blik op de literaire wereld verbreden.

- De subsidie bedraagt 100 euro per lezing. De subsidie wordt rechtstreeks aan de auteur uitbetaald. Van de organisatoren wordt een extra eigen bijdrage aan de auteur gevraagd en de terugbetaling van de vervoersonkosten van de auteur.
- Het VFL int de eigen bijdrage en de vervoersonkosten bij de organisator. Dit bedrag, aangevuld met 100 euro subsidie, betaalt het VFL uit aan de auteur na afloop van de lezing.

Wie kan aanvragen?

Scholen, bibliotheken, leesclubs, socioculturele organisaties, zorginstellingen, cultuur- en gemeenschapscentra, kunstenorganisaties en organisaties voor kunsteducatie en sociaal-artistieke werking en boekhandels kunnen in aanmerking komen voor een subsidie.

De lezing kan aangevraagd worden voor auteurs die opgenomen zijn op de Auteurslijst. De Auteurslijst kan je raadplegen op **www.auteurslezingen.be**.

De criteria voor opname op de Auteurslijst kan je lezen in het document 'Criteria voor Auteurslijst' via

http://www.vfl.be/_uploads/Downloads/downloads/Reglement_Criteria_Auteurslijst_2018.pdf.

Wanneer aanvragen?

Organisatoren kunnen op elk moment, het hele jaar door een aanvraag voor een auteurslezing indienen. De aanvraag moet wel uiterlijk één maand voor de lezing plaatsvindt ingediend worden. De aanvraag kan maximaal 12 maanden voor de lezing plaatsvindt, ingediend worden.

Hoe aanvragen?

De organisator vraagt een subsidie aan voor de lezing via **www.auteurslezingen.be**. Indien je problemen hebt met de digitale aanvraag, neem dan contact op met het VFL via **auteurslezingen@vfl.be**. Zij helpen je graag verder.

ETALAGE INHOUD

2018/2019

- 8** Atheïsme – humanisme – filosofie
- 17** Workshop Actievoeren
- 18** Diversiteit En Integratie
- 31** Gender
- 33** Wetenschap
- 38** Armoede & Ongelijkheid
- 41** Economie & Politiek
- 42** Mens & Maatschappij
- 47** Ecologie & Duurzaamheid
- 49** Onderwijs & Opvoeding
- 58** Gezondheidszorg
- 62** Vrouw
- 67** Oorlog & Vrede
- 72** Media & Communicatie
- 73** Kritisch Lezen
- 73** Wilsverklaring
- 74** Kerkuittrekking
- 74** Vrijzinnige Jeugd, Feesten & Zedenleer
- 75** Folders / Affiches / Standmateriaal
- 76** Humanistisch Verbond-Shop
- 77** Lidmaatschap & Ledenwerving
- 78** Nieuwe Afdelingen – Afdelingswerking
- 79** Vrijzinnigheid In België
- 80** Organogram Humanistisch Verbond
- 81** Nationaal Secretariaat Humanistisch Verbond
- 82** Provinciaal Educatieve Krachten En Afdelingen
- 85** Voc's

Aaron Van Parys	p. 31	Kliq vzw	p. 32
Abe Geldhof	p. 19,43	Kris Smet	p. 65
Ann Verlinden	p. 50	Leo Neels	p. 42
Anne Provoost	p. 14,54,70	Lode Lauwaert	p. 8
Atlas	p. 23	Luckas Vander Taelen	p. 21
Bea Cantillon	p. 39	Ludo Abicht	p. 13,20,69
Bevrijdingsfilms vzw	p. 56,57	Ludo De Witte	p. 47
Bleri Lleshi	p. 18	Marc Van Molle	p. 47
CAVA	p. 8,9,10	Margot Vanderstraeten	p. 19
Çavaria	p. 52,53	Marlies van Bouwel	p. 62
Celia Ledoux	p. 40,44,45	Maryam K. Hedayat	p. 32
Céline Broeckaert	p. 59	Mathias Bienstman	p. 47
Dalton Distribution Films	p. 57	Mathieu Vanhaelewyn	p. 67
De Maakbare Mens vzw	p. 59	Michel Deruyttere	p. 64
De Universiteit voor het		Mieke Vogels	p. 60
Algemeen Belang vzw	p. 55	Monika Triest	p. 62
Dirk Barrez	p. 48	Motief	p. 26
Dirk Devroey	p. 33	Museum Dr. Guislain	p. 61
Dirk Verhofstadt	p. 8	Naïma Lafrarchi.	p. 49
Dirk Vermeiren	p. 69	Nico De Witte	p. 43
Duwoh	p. 71	Nicole Formesyn	p. 38
Eddy Daniëls	p. 10	Niels De Nutte	p. 10
Edgar Eeckman	p. 46	Patrick Loobuyck	p. 12,70
Eliane Van den Ende	p. 62,63	Patrick Wyffels	p. 58
Ella vzw	p. 25	Paul De Keulenaer	p. 16,67
Elwin Hofman	p. 31,43	Peter Derie	p. 12
Films over diversiteit	p. 29,30	Pieter Stockmans	p. 68
Frank Roels	p. 41	Raymonda Verdyck	p. 49
Frank Scheelings	p. 9	Sabine De Vos	p. 61
Frank Stappaerts	p. 52	Sarah Scheepers	p. 32
Gastvrije gemeente	p. 28	Schoolmakers	p. 53
Geerdts Magiels	p. 35,36	Sis Van Eeckhout	p. 67,68
Griet Vandermassen	p. 64	Stefaan Segaert	p. 20
Gustaaf Cornelis	p. 37	Sven Biscop	p. 41
Heleen Debruyne	p. 63	Tina De Gendt	p. 20
Hendrik Cammu	p. 60	Tinneke Beeckman	p. 14,15
Het Letterenhuis	p. 54	Toon Colpaert	p. 46
Jacinta De Roeck	p. 58	Veerle Malschaert	p. 65
Jean-Pierre De Greve	p. 33,34,35	Vluchtelingenwerk Vlaanderen	p. 22
Jef Meysmans	p. 33	Walter Lotens	p. 12
Jessie De Caluwe	p. 60	Wannes Dupont	p. 31
Johan Braeckman	p. 11	Welzijnszorg Vlaanderen	p. 39
Johan Op de Beeck	p. 11,15,69	Willy Laes	p. 13,41
Jonas Roelens	p. 31	Wim Distelmans	p. 58
Jos Geysels	p. 40,41	Wim Van den Broeck	p. 51
Julie Vinck	p. 38	Wim Van Lancker	p. 40
Jurgen Slembrouck	p. 14	Wouter Duyck	p. 50,51
Karen Boonen	p. 18		
Karin Heremans	p. 18		
Katrien Van Hecke	p. 20,24,64		
Kazerne Dossin	p. 71		

Filosofie van geweld

LEZING door Lode Lauwaert naar aanleiding van zijn gelijknamige boek. Nadenken over geweld doen we meestal in morele zin: het is goed of fout. Geweld is een centraal begrip in ons wereldbeeld geworden. We worden er niet enkel dagelijks via het televisie- of

computerscherm mee geconfronteerd, ook op pakweg de trein of het sportveld is er sprake van geweld, en aanleunende fenomenen als agressie en woede. Maar wat bedoelen we precies wanneer we zeggen dat iets geweld is? Wat voor een begrip is dat eigenlijk, 'geweld'?

Van filosofen wordt dan verwacht dat ze argumenten geven die voor of tegen het gebruik van geweld pleiten. Dat volstaat niet. Lode Lauwaert vroeg daarom toonaangevende filosofen uit Vlaanderen en Nederland om een ander licht te laten schijnen op onder andere religieus geweld, terrorisme, geweld en recht, en het geweld van de neoliberale maatschappij.

• **Dr. Lode Lauwaert is filosoof verbonden aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte te Leuven en Husserl-Archief: Centrum voor Fenomenologie en Continentale Wijsbegeerte. Hij vraagt 350 euro en is te bereiken via lode.lauwaert@kuleuven.be**

In naam van God van Paul Cliteur en Dirk Verhofstadt

LEZING door Dirk Verhofstadt. Verhofstadt bespreekt het probleem van het theoterrorisme dat een gevaar vormt voor onze democratie. Het boek bevat zes hoofdstukken. In een eerste deel wordt het verhaal besproken van Abraham die zijn zoon

Isaak wou doden. Deze moordaanslag 'in naam van God' is exemplarisch voor de actuele aanslagen door radicale gelovigen. In een tweede deel wordt het theoterrorisme in de Bijbel en de Koran uit de doeken gedaan. Het derde deel beschrijft tal van moordaanslagen die in het verleden 'in naam van God' werden gepleegd. Deel vier is een dagboek over de aanslagen die in naam van God dagelijks gebeurden in 2017. Deel vijf behandelt de verlichtingswaarden die door radicale gelovi-

gen in naam van God onder druk staan. Tenslotte volgen een aantal lichtpunten in deze tijden van duisternis.

• **Prof. Verhofstadt spreekt over 'In naam van God' met powerpointpresentatie (er moeten dus een scherm en beamer aanwezig zijn). Contact kan via verhofstadt.dirk@telenet.be. De voorwaarden worden besproken in functie van de afstand.**

Achter de schermen bij CAVA

RONDELEIDING. Je kan bij CAVA terecht voor een rondleiding achter de schermen. Wat doet CAVA als landelijk erkend cultureel archief? Het verzamelt en bewaart de archieven en het erfgoed van de vrijzinnig-humanistische gemeenschap in Vlaanderen en Brussel en van de Vrije Universiteit Brussel. In een presentatie tonen we wat dat inhoudt. Wat gebeurt er met archieven en objecten die bij CAVA terechtkomen? Welk soort onderzoek kan je met deze bronnen doen? Hoe bewaren ze de collectie? Een blik op de collectie (die bestaat uit documenten uit de beginjaren van de georganiseerde vrijzinnigheid en de universiteit, affiches, films, foto's, voorwerpen) en een bezoek aan het depot sluiten de rondleiding af.

• **Geïnteresseerd om een kijkje te komen nemen? Contacteer hen gerust telefonisch T 02 629 24 34 of via mail info@cavavub.be voor meer informatie of om een rondleiding vast te leggen. Ze voorzien rondleidingen voor tien tot dertig personen. De rondleidingen vinden plaats op de campus van de VUB (Pleinlaan 2, 1050 Brussel). Een begeleid bezoek aan CAVA duurt ongeveer drie kwartier tot één uur en is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Een rondleiding bij CAVA is gratis.**

De humanistisch-humoristische erfenis: eigenzinnige afbeeldingen sinds de woelige jaren '60

TENTOONSTELLING. Vrijzinnigen hebben traditioneel aanleg (gehad) om de spot te drijven met actua en maatschappelijke onderwerpen. De tentoonstelling bundelt de leukste beelden uit het archief van CAVA: cartoons uit vrijzinnige tijdschriften en studentenkranten, memorabilia van de Sint-Verhaegen-stoet, protestaffiches en spandoeken

bij betogingen, om er maar enkele te noemen. De humor was soms op het randje, maar altijd baanbrekend en (soms nog brandend) actueel! De tentoonstelling is opgebouwd uit zes modules – Democratisering hoger onderwijs, Studenten met een kritische geest, Vrij onderzoek, Ethische kwesties, Oorlog en vrede, (Bij)geloof – die afzonderlijk uitgeleend kunnen worden.

● **Wekt dit jouw belangstelling op en ben je op zoek naar een tentoonstelling met eigenzinnige beelden voor de door jou gekozen locatie? Contacteer hen gerust telefonisch T 02 629 24 34 of via mail info@cavavub.be voor meer informatie. De expositie bestaat uit twee kaders van 50x70 cm en 85 kadertjes van A4- en A5-formaat, met ophangpunten aan de achterkant en is transporteerbaar met een personenwagen. De tentoonstelling wordt uitgeleend voor 50 euro, mits betaling van een waarborgsom, en wordt door hen verzekerd. Het transport en de verdere praktische organisatie zijn evenwel voor rekening van de organisator. Ze lenen de tentoonstelling uit voor minimum drie weken.**

Gepakt door de vrijheid ... en de fotograaf: de Vrije Universiteit Brussel (1989-1996) en de schenking van Hilde Braet, fotograaf en cultuurwetenschapper

TENTOONSTELLING. In de periode van 1989 tot 1996 fotografeerde Hilde Braet heel wat aspecten van het VUB-leven. De duizenden foto's die ze in 2017 aan CAVA schonk, leverden iconische beelden op van de universiteit en het leven op haar campus. Samen met Frank Scheelings, coördinator van CAVA, selecteerde Hilde Braet 34 foto's die op een sfeervolle en vaak intrigerende manier tonen hoe professoren in vrijheid onderzoek deden en studenten diezelfde vrijheid proefden tijdens hun studentenjaren. De tentoonstelling geeft op een verrassende manier inzicht in het universitaire leven en toont heel wat bekende figuren, zoals Nelson Mandela, prins Laurent, en verschillende BV's.

● **De tentoonstelling 'Gepakt door de vrijheid' bestaat uit 34 MDF-panelen (circa 40x60 cm) met 2 ophangpunten aan de achterkant. De panelen zijn transporteerbaar met een personenwagen en dienen opgehaald te worden door de organisator, die ze op de gewenste locatie kan tonen. De tentoonstelling wordt voor minimum drie weken uitgeleend en wordt door CAVA verzekerd. Ze wordt uitgeleend voor 50 euro, mits betaling van een waarborgsom. Het transport en de verdere**

praktische organisatie zijn evenwel voor rekening van de organisator. Contacteer hen gerust telefonisch T 02 629 24 34 of via mail info@cavavub.be.

De geschiedenis van de vrijzinnig-humanistische zorg: over vrijwilligers, pioniers en engagement

AUDIOBAR. In het vrijzinnig humanisme staan de mens en zijn welzijn centraal. Sinds de jaren '50 biedt de georganiseerde vrijzinnigheid vrijwillige en professionele morele begeleiding (vroeger lekenbegeleiding) aan andersdenkenden. Vandaag kunnen mensen terecht bij vrijzinnig-humanistische consulenten in heel Vlaanderen en Brussel. De dienstverlening bestaat in ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, in het leger, op de luchthaven, in gevangenissen en aan de Universiteit Antwerpen. Hoe is dat zorgnetwerk gegroeid? Het uit de grond stampen van deze structuren, terwijl de zorgsector gedomineerd werd door religieuze instellingen, was geen sinecure.

De audiobar bundelt interviews van een tiental vrijwilligers en pioniers, compleet met beeldmateriaal en biografische gegevens. Luister mee terwijl mensen die erbij waren in hun eigen woorden uitleggen welke weg ze hebben afgelegd van die paar eerste vrijwilligers tot de grote, professionele werking vandaag!

● **Wil je anderen op jouw locatie laten kennismaken met deze boeiende verhalen? CAVA stelt de audiobestanden gratis ter beschikking, mits betaling van een waarborgsom. Je dient zelf voor audiogidsen of afspelerapparatuur (vb. MP3-speler, tablet) te zorgen. Het geheel is transporteerbaar – de transportkosten zijn voor rekening van de organisator – met een personenwagen en kan minimum drie weken worden uitgeleend. CAVA zorgt voor de verzekering. De tentoonstelling bestaat in meerdere exemplaren en kan dus simultaan gebruikt worden bij grotere groepen.**

Sint-Verhaegen als erfgoed: de man en het feest

LEZING door Frank Scheelings. De St.-V ofwel de Sint-Verhaegen-vingering (20 november) is nooit onbesproken geweest. Ten eerste was Verhaegen zelf een controversiële figuur, ten tweede verliep de

viering vaak op een onverwachte manier. Maar zowel de studenten als het bestuur van de Brusselse universiteiten zien het feest als een hoogtepunt in het jaar. Wat is de historische achtergrond en de diepere betekenis van dit feest? En waarom heeft Brussel de Sint-Verhaegenviering meer dan ooit nodig?

• **Geïntigreerd door de Sint-Verhaegenviering en de man achter het feest of wil je er gewoon meer over te weten komen?** Frank Scheelings, coördinator van CAVA en professor in de geschiedenis en de archivistiek aan de Vrije Universiteit Brussel, komt hier op de door jou gekozen locatie gedurende één uur graag meer over vertellen. CAVA rekent 75 euro aan, alsook een vergoeding voor de verplaatsing, afhankelijk van de afstand. Voor meer informatie of reservatie, kan je telefonisch T 02 629 24 34 of via [mail info@cavavub.be](mailto:info@cavavub.be) contact met hen opnemen.

Teruggespoeld – heruitzendingen van Lichtpunt – Debat levenseinde met Hugo Van den Enden en Leon Favys uit 1985

UITZENDING MET DEBAT door Niels De Nutte. Deze uitzending is een pareltje uit het rijke archief van Lichtpunt. De oude studio en de kledij mogen dan wel gedateerd zijn, het debat is opvallend actueel en levendig! Historicus Niels De Nutte beschrijft kort de geschiedenis van de televisie en euthanasie binnen de Vlaamse vrijzinnigheid en achteraf zijn een debat of een nabespreking mogelijk. Deze uitzending is ook interessant als lesmateriaal voor leerkrachten NCZ, Cultuurwetenschappen, Geschiedenis of voor een intergenerationeel debat.

• **Niels De Nutte, wetenschappelijk medewerker bij CAVA en in grote mate geïnteresseerd in de geschiedenis van bio-ethische kwesties, kadert het debat graag voor jou op de door jou gekozen locatie. De gehele activiteit neemt anderhalf uur tot twee uur in beslag. CAVA rekent 75 euro aan, alsook een vergoeding voor de verplaatsing, afhankelijk van de afstand. Neem gerust contact met hen op via mail info@cavavub.be of telefonisch T 02 629 24 34.**

Op zoek ... naar de geschiedenis van de vrijzinnigheid

ONDERZOEK WORKSHOP. Bij een naderend jubileum willen lokale Humanistisch Verbond- of Humanistisch Verbond/Ouders-afdelingen graag onderzoek doen naar hun geschiedenis. Maar hoe moet je daaraan beginnen? Welke bronnen zijn bruikbaar en hoe moet je ze opsporen? CAVA toont je een aantal werkinstrumenten en hoe je ze kan gebruiken maar ... we kunnen niet garanderen dat er voldoende stukken gevonden worden. We willen wel helpen om bronnen te vinden en laten je graag zoeken en ontdekken. Als toemaatje krijg je tips en tricks voor de opzet van je tekst. Als je plezier haalt uit het graven in oude documenten en benieuwd bent naar hoe alles vroeger was ... dan is dit de ideale workshop.

• **CAVA biedt deze onderzoekswerkshop aan voor groepen (vanaf vijf personen) met interesse in de vrijzinnig-humanistische geschiedenis. De activiteit duurt ongeveer 2,5 tot 3 uur. De workshop is gratis en wordt bij CAVA (Pleinlaan 2, 1050 Elsene) gegeven. Wens je meer informatie of wil je reserveren, mail dan naar info@cavavub.be of bel naar T 02 629 24 34.**

De kwestie M. Een gekaapte godsdienst

LEZING door Eddy Daniëls naar aanleiding van zijn gelijknamige boek. De planeet heeft problemen met jihadisten. De reactie valt in twee uitersten uit elkaar: de islamofielen zeggen dat de 'ware' islam verdrukt wordt door een uitwas die dit schone geloof ten onrechte besmeurt. De uitweg zou een herbronning zijn in de Koran, om zo tot een rationele en zelfs Europese geloofsbeleving te komen. De islamofoben zeggen dat de islam een onverbeterlijk gewelddadig systeem is, met het jihadisme van nature ingebakken. Eddy Daniëls geeft ze allebei gelijk en ongelijk. Hij vindt inderdaad dat de 'ware' islam niet gelijk is te stellen met jihad, maar de herbronning kan volgens hem niet via de Koran gebeuren. Hij vindt ook dat het geweld veel dieper ingebakken zit dan de islamofielen willen toegeven. De aanpak waar hij voor pleit is een terugkeer naar de ware islam, die al bestond voor Mohammed ten tonele verscheen, de ʿanāfiya. Met de profeet, die zichzelf als laatste en enige spreekbuis zag van Allah, zijn de problemen begonnen. Daniëls pleit daarom voor een islam zonder Mohammed.

• **Eddy A. M. Daniëls (°1949) studeerde eerst economie, maar brak in 1970 die studies af omdat hij in de greep**

kwam van het maoïstische Amada, in de sfeer van mei '68. Hij werkte tien jaar lang als mijnwerker, bandwerker in ploegenstelsel en opvoeder van sociaal verwaarloosde kinderen. In 1981 ging hij opnieuw studeren, middeleeuwse geschiedenis. In 1986 begon hij, via het Leuvense studentenblad Veto, aan een journalistieke loopbaan bij Pub Magazine (het vakblad voor Media, Marketing en Reclame van Uitgeverij CED-Samsom). Hij startte in 1989 bij Het Laatste Nieuws Jobwijzer op, de voorloper van het huidige Vacature en werd daarna hoofdredacteur (1993-2003) van het Belgische Intermediair, het weekblad voor actieve professionals van Uitgeverij Corelio (voorheen VUM, nu Mediahuis). In 2000 werd hij aan de VUB onderscheiden met de SKEPP-prijs De Zesde Vijs wegens het 'ernstig wetenschappelijk onderzoek' in zijn journalistiek werk. Eddy vraagt 200 tot 250 euro en is te bereiken via eddydaniels1949@gmail.com en T 016 40 40 65 – T 0476 31 03 89

Kritisch denken. Valkuilen en mogelijkheden

LEZING door Johan Braeckman. Helder en kritisch denken, is lastiger dan het lijkt. Mensen zijn geneigd om patronen te herkennen die niet bestaan en toevallige gebeurtenissen als betekenisvol te zien. We vertrouwen meer op anekdotische verhalen dan op wetenschappelijk onderzoek.

Johan Braeckman behandelt in deze voordracht de psychologische factoren die het kritisch denken bemoeilijken. Hij verduidelijkt hoe we helderder kunnen leren denken en ons kunnen behoeden voor foute vormen van redeneren. Johan toont aan dat je voor kritisch denken geen academische opleiding nodig hebt en de vaardigheid van het 'kritisch denken' kunt leren, net zoals schaatsen, koken, viool spelen of welke vaardigheid dan ook. Alles draait om de 'ondraaglijke lichtgelovigheid van de mens'. Daarnaast is het vermakelijk en sta je zelf er versteld van wat je zelf altijd hebt aangenomen voor 'waar', maar nu inderdaad sterk moet betwijfelen of dat wel klopt.

• Johan Braeckman is hoogleraar wijsbegeerte aan de Universiteit Gent, was van 2003-2008 bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, oprichter van De Maakbare Mens en redactielid van 'Wonder en is gheen Wonder', het

tijdschrift van SKEPP. Meer info: Johan.Braeckman@UGent.be

Johans agenda zit behoorlijk vol, tijdig boeken is de boodschap!

Is er leven na de dood?

LEZING door Johan Braeckman. Wereldwijd hebben talloze mensen sterke intuïties over een of andere vorm van leven na de dood. Het toenevend wetenschappelijk inzicht dat het mentale onlosmakelijk gebonden is aan het lichamelijke, heeft deze intuïtie nauwelijks doen afnemen. Ook het evidente inzicht dat "leven" na de dood onmogelijk leven kan zijn in de biologische betekenis, doet over het algemeen weinig afbreuk aan de overtuiging van "believers".

In de voordracht trachten we te verklaren waarom het geloof in leven na de dood, ondanks het onwaarschijnlijke karakter ervan, zo krachtig blijft. Ook evalueren we wat de feitelijke, empirische argumenten zijn die men ervoor naar voren brengt (bv. reïncarnatie, spiritisme, uittredingen e.d.).

• Johan Braeckman is hoogleraar wijsbegeerte aan de Universiteit Gent, was van 2003-2008 bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, oprichter van De Maakbare Mens en redactielid van 'Wonder en is gheen Wonder', het tijdschrift van SKEPP. Meer info: Johan.Braeckman@UGent.be

Johans agenda zit behoorlijk vol, tijdig boeken is de boodschap!

De bedreigde vrijheid

LEZING door Johan Op de Beeck naar aanleiding van het gelijknamige boek. De vrijheid van meningsuiting is dé basisgarantie van het samenleven. Sinds de Verlichting leeft dit grondrecht in verstandhouding met die andere grondwettelijke vrijheid, de godsdienstvrijheid. Maar in ons land lijken we die verstandhouding nu kwijt te raken.

Een samenleving bestaat niet als bevolkingsgroepen naast elkaar leven. Ze bestaat alleen als deze bevolkingsgroepen dezelfde basiswaarden delen, ondanks soms heel verschillende geloofsovertuigingen en levensbeschouwingen. Het is ook vandaag overduidelijk dat velen van onze medeburgers al te zeer overtuigd zijn van hun grote gelijk

en nog slechts een schaars besef hebben van de betekenis van concepten als vrijheid, vrije meningsuiting, godsdienstvrijheid en scheiding van kerk en staat. Dit zijn nochtans de fundamenteën van onze samenleving. Maar ze zijn zo evident geworden doorheen de jaren dat we het belang ervan haast niet meer in ere houden en bijgevolg ook niet meer uitleggen en duiden, bijvoorbeeld aan jonge mensen. Allochtone jongeren lijken zich er vaak niet bewust van te zijn, maar ook autochtone jongeren hebben het moeilijk om zich op dat gebied goed te oriënteren. Zelfs sommige rechters lijken het niet helemaal te snappen. Maar hoe kun je iets met elkaar delen wat je niet kent? Of niet begrijpt?

Dit boek wil een bijdrage leveren tot deze verheldering. Johan Op de Beeck schetst het ontstaan en de geschiedenis van de vrije meningsuiting en stelt een aantal confronterende maar onontkoombare actuele vragen.

• **Johan Op de Beeck heeft een gerenommeerde carrière in media en journalistiek achter de rug. Hij zit al 35 jaar in het vak. Voorheen was hij actief als ankerman van het VRT-journaal, documentairemaker, directeur van Canvas, presentator en interviewer van verschillende talkshows en hoofdredacteur van verschillende media in binnen- en buitenland. Vandaag is hij zelfstandig communicatieadviseur en auteur van non-fictieboeken. Voorwaarden zijn te bespreken met de auteur. Contact via e-mail: jodb@skynet.be**

Engagement met of zonder God, atheïst onder missionarissen

LEZING door Walter Lotens. Op zijn reizen in Latijns-Amerika ontmoette Walter vaak missionarissen. Het waren doorgaans markante figuren die op een zeer eigen manier een geloof vertegenwoordigden waarmee hij, religieus atheïst,

geen affiniteit had. Een godsbeeld is hem vreemd maar sociaal engagement niet. Vandaar zijn uitgangsvraag: wat bezielt mensen om zich levenslang religieus en/of sociaal te engageren? Het wordt een zoektocht naar elementen die mensen met of zonder God kunnen verbinden au-delà de la religion. Naast nieuwsgierigheid en inleefvermogen zijn ook duidelijke uitgangspunten belangrijk om te kunnen dialogeren met de andere(n) die

dan misschien helemaal niet zo anders blijkt te zijn.

• **Walter Lotens, moraalfilosoof, wereldreiziger en freelancer, schrijft over beweging van onderuit: Latijns-Amerika maar ook over reizen en 'de ontmoeting met de andere'. Meer info: walterlotens@gmail.com en www.walterlotens.net**

De seculiere samenleving, over religie, atheïsme en democratie

LEZING door Patrick Loobuyck. Wanneer over religie en de godsdiensten gediscussieerd wordt, in de media en daarbuiten, gaat het debat meestal over de plaats ervan in de publieke ruimte. Hoeveel godsdienst kan een neutrale democratische samenleving verdragen? In welke zin horen godsdiensten zich aan te passen aan de seculiere context? Binnen de grenzen van de neutraliteit van de overheid en de scheiding van kerk en staat, zijn godsdienstvrijheid en vrije meningsuiting gevestigde waarden in onze samenleving. Maar wat houden deze begrippen precies in en wat is hun historische en filosofische achtergrond? Wat verstaan wij voortaan onder 'actief pluralisme'? Sluit dat 'inclusieve neutraliteit' in, nl. verregaande vrijheid in het dragen van uiterlijke tekenen en symbolen, naast het recht op het openbaar beoefenen van de eigen rituelen? Kortom, wat is de plaats van levensbeschouwingen in de democratische rechtsstaat? Welke positie nemen vooraanstaande atheïsten hierbij in?

• **Patrick Loobuyck, dr. moraalfilosofie, is als docent verbonden aan het Centrum Pieter Gillis van de UA. Vraagprijs 350 euro. Meer info: patrick.loobuyck@uantwerpen.be**

Over de koran

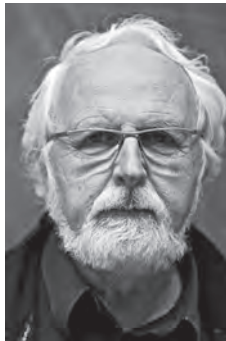
LEZING door Peter Derie. Religie is er terug, met een God en een boek en predikanten, en wel door de islam. De islam is de godsdienst die het snelste groeit in Europa, en op straat komt met een mondinge jongerencultuur. Netwerken in chatrooms gebruiken religieuze taal. Friends spreek je aan met broeder en zuster; en ze citeren verzen uit de late oudheid, uit de Koran. Dat boek is voor hen geen geschiedenis, maar een levende tekst.

Koranlezen doet “vreemd aan” voor een lezer die niet in een islamitisch referentiekader is opgegroeid. Het boek heeft een aparte stijl. Thema’s staan overal verspreid. De lezer die naar verhalen zoekt, blijft op zijn honger zitten. De Koran verwijst ook naar boeken van andere confessies. Je vindt ook geen handleiding in het boek: dat halen moslims uit andere literatuur.

Arabist Peter Derie opent die barrières en illustreert dit met actuele kwesties.

● **Een lezing met vragen duurt anderhalf tot twee uur. Het honorarium bedraagt 150 euro. Meer info: peterderie@gmail.com**

De bijbel: een vrij zinnige lezing

LEZING door Ludo Abicht. De antwoorden die de godsdienst op onze levensvragen geven, zijn niet bevredigend gebleken, maar deze vragen blijven relevant. Het volstaat niet de religieuze antwoorden te verwerpen maar we moeten ervoor zorgen er ook een sterk seculier en humanistisch antwoord op te geven.

De haan van Asklepios: pleidooi voor een positief atheïsme

LEZING door Ludo Abicht. De antwoorden die de godsdienst op onze levensvragen geven, zijn niet bevredigend gebleken, maar deze vragen blijven relevant. Het volstaat niet de religieuze antwoorden te verwerpen, maar we moeten ervoor zorgen er ook een sterk seculier en humanistisch antwoord op te geven.

● **Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Een lezing kost ongeveer 250 euro, alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen en migranten is het gratis.**

Meer info: ludoabicht@ymail.com

Islam en Universele Mensenrechten: het onmogelijke huwelijk

LEZING door Willy Laes. Nu 70 jaar geleden, op 10 december 1948, nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) aan. Deze Verklaring staat onder grote druk en verdient verdiept te worden. De aanvallen komen van soe-

vereinigsten (China, Rusland) en cultuurrelativisten. Maar vooral van moslimlanden. In 1990 nam de Organisatie van de Islamitische Samenwerking (OIS), haar eigen Verklaring van de rechten van de mens in islam (Caïro-Verklaring) aan. De OIS verenigt 57 moslimlanden o.a. Saudi-Arabië, Iran, Egypte, Indonesië, ... Hun Caïro-Verklaring onderwerpt mensenrechten aan de sharia, de islamitische wet. Deze Verklaring gaat fundamenteel in tegen de UVRM. Haar eerste artikel stelt dat “alle mensen onderworpen zijn aan Allah en afstammen van Adam”. Zo gaat dat nog 24 artikels door.

In zijn uiteenzetting confronteert hij beide teksten. Hij toont aan dat het “huwelijk” tussen de universele mensenrechten en mensenrechten in islam gewoonweg onmogelijk is. De UVRM is een tekst geschreven door mensen, voor mensen, die allen gelijk zijn in rechten. De Caïro-Verklaring onderwerpt alle mensen, voor alle tijden, aan een goddelijke visie op mensenrechten. Ze legt de ongelijkheid tussen mensen vast.

Dit verhaal gaat over teksten en wat mensen daarmee doen. Dat kan zeer uiteenlopend zijn. Moslims beleven hun religie op een persoonlijke manier: van oorlogszuchtig tot vredelievend. Een kwestie van persoonlijke interpretatie. Waarvoor vele moslims – gematigden, afvalligen, je noemt

het – een zware prijs betalen in de meeste moslimlanden. Een realiteit waarvoor we onze ogen niet mogen sluiten. Precies deze mensen verdienen onze steun en solidariteit. Zijn lezing is een oproep voor deze solidariteit.

● **Van 1970 tot 2007 was Willy Laes leraar, pedagogisch coördinator en adjunct-directeur van het Koninklijk Atheneum Keerbergen. Sinds 1974 is hij als vrijwilliger actief bij Amnesty International, o.a. als voorzitter van Amnesty Vlaanderen tussen 1978 en 1984. Als bestuurslid en voorzitter van AI EU Association tussen 1994 en 2000. Van 1981-2012 lid van de Raad van Bestuur van IPIS (International Peace Information Service), een onafhankelijke onderzoeks-ngo met focus op wapenhandel, nationale rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub-Sahara Afrika.**

Willy is te bereiken via: willylaes@hotmail.com

Voorbij het atheïsme?

LEZING door Jurgen Slembrouck. Sinds de aanslagen van 9/11 is er bij vrijzinnige humanisten opnieuw veel aandacht voor het atheïsme. In die mate zelfs dat er sprake is van 'Nieuw Atheïsme'. Hoewel de argumenten die worden aangedragen zelden origineel zijn, is de toon en stijl van deze nieuwe atheïsten dat wel. Zonder schroom en volgens sommigen ook zonder 'respect' wordt de onredelijkheid, schadelijkheid en overbodigheid van het godsgeloof aan de kaak gesteld. Lijden de nieuwe atheïsten aan een tunnelvisie door opnieuw te focussen op het godsgeloof? Is hun pleidooi nog wel relevant nu in gesecculariseerde samenlevingen het geloof steeds meer verdampt? Zijn vragen die peilen naar de inhoud en de invloed van het godsgeloof ook de meest belangrijke vragen die humanisten zich stellen? Of gaat het hen om iets anders? Om iets voorbij het atheïsme?

• **Jurgen Slembrouck, vrijzinnig academicus, is te bereiken op volgend mailadres: jurgen.slembrouck@ua.ac.be**

Bemide ongelovigen

LEZING door Anne Provoost. 'Bemide ongelovigen' is een essay waarin ze 'ongelovigen' oproept om zich niet stil te houden, maar ook hun overtuigingen in dialoog met anderen naar voren te brengen. Dat is dringend nu creationisme, islamfundamentalisme en religieus sektarisme steeds luider van zich laten horen. De gevaren die onze aarde bedreigen, vragen om actie en die actie vereist samenwerking. Dat is goed mogelijk met de gematigd gelovigen. Om onderscheid te maken tussen gradaties (on)gelovigheid, ontwierp Anne Provoost de religiometer. Het essay 'Bemide ongelovigen' is een warm pleidooi voor een geëngageerd en energiek atheïsme.

• **Anne brengt het sermoeen met PowerPoint. Meer info: anneprovoost1@gmail.com**

Levenslessen van Machiavelli

LEZING door Tinneke Beeckman. De renaissance-denker Machiavelli (1469-1527) staat bekend om de zin 'het doel heiligt de middelen', alsof hij een voorstander was van cynische, gewelddadige politiek. Maar Machiavelli's visie op politiek is veel genuanceerder, ook in zijn werk opgedragen aan machthebbers, zoals De Prins. Eigenlijk was Machiavelli een bevlogen verdediger van de republiekse vrijheid, die zich door het Oude Rome liet inspireren. Zijn politieke inzichten baseerde hij op zijn avontuurlijke reizen als diplomaat voor de Florentijnse Republiek. In deze lezing komen niet alleen politieke ideeën aan bod. De spreker heeft aandacht voor de talrijke levenslessen in het werk van deze geniale man, die baanbrekende werken schreef in erg woelige tijden.

Post-Truth: een grondige analyse

LEZING door Tinneke Beeckman. In tijden van 'post-truth', postfeitelijkheid of postwaarheid is het moeilijk om leugens van realiteit te onderscheiden. Erger nog, politici geven er weinig om dat ze op leugens worden betrapt. Zo kan je geen

democratisch debat meer voeren. In haar boek 'Macht en onmacht. Een verkenning van de aanslag op de Verlichting' graaft Tinneke Beeckman naar de filosofische oorsprong van dit fenomeen: na de dood van God, sneuvelde de Waarheid, alsook de waarachtigheid en het kritisch zelfinzicht. Alleen interpretaties bleven over. In deze lezing geeft de spreker een genuanceerde analyse en geeft ze mogelijkheden voor herstel.

De heilige en de duivel

LEZING door Tinneke Beeckman. Thomas More's boek 'Utopia', het verhaal van de befaamde Raphaël Hythlodæus over de ideale samenleving, verscheen 500 jaar geleden. In die periode circuleerde Machiavelli's 'Il Principe', een antiutopisch boek over hoe vorsten macht kunnen verwerven en behouden. Toeval? Geenszins. Beide denkers formuleren hun visies op dezelfde vragen: dat de

middeleeuwse filosofie geen antwoord meer had op de politiek van de moderniteit en dat de heersende elite moreel corrupt was. In deze lezing plaatst Tinneke Beeckman deze twee verschillende visies op politiek en moraal naast elkaar.

Spinoza en de actualiteit

LEZING door Tinneke Beeckman. In deze lezing geeft Tinneke Beeckman een kort overzicht van Spinoza's leven en zijn belangrijkste ideeën: als radicale denker gooide hij het denken van de joods-christelijke traditie omver. Niet zozeer omdat hij een denker tegen een bestaand systeem was, maar omdat hij zijn eigen weg naar vrijheid en geluk uitwerkte. Dan past Beeckman de actualiteit van Spinoza's denken op concrete gevallen toe. Zo toont ze hoe Spinoza relevant blijft als je de krant openslaat en een opiniestuk of een artikel leest.

• Tinneke Beeckman geeft lezingen over filosofie en politiek, werkt mee aan The School of Life, is columnist bij De Standaard en blogt op tinnekebeeckman.com. Tinneke vraagt 250 euro + vervoerkosten en is te bereiken via mail: tinnekebeeckman@hotmail.com

De zonnekoning. Glorie en schaduw van Lodewijk XIV

LEZING door Johan Op de Beeck. Lodewijk XIV (1638 - 1715) is de koning der koningen. Als absolute vorst vormde hij het onderontwikkelde en feodale Frankrijk om tot een gecentraliseerde staat die de machtigste natie van Europa werd. Eeuwig roem verwierf Lodewijk XIV dankzij Versailles, wat hij omtoverde van een jachtslot tot een van grootste en mooiste kastelen ter wereld. Zijn boeiend levensverhaal biedt een wervelwind aan veldslagen, intriges, minnaressen, kunst, mysteries, ...

Napoleon, een balans

LEZING door Johan Op de Beeck. Als kind van de Verlichting stond Napoleon aan de wieg van de moderne Europese samenleving. Zeer actuele principes zoals de scheiding van kerk en staat en de godsdienstvrijheid zijn door hem ingevoerd. Onder zijn bewind kwam ook de eerste Code Ci-

vil tot stand, het burgerlijk wetboek dat voor het eerst de gelijkheid van alle mensen voor de wet vastlegde. De Code Napoleon is nog steeds de basis van onze hedendaagse rechtstaat. Zijn principes werden later overgenomen door koning Willem I en verder uitgewerkt in de eerste Belgische grondwet van 1830. Maar met het andere grote principe van de Franse Revolutie, de Vrijheid, ging hij drastisch om. Van persvrijheid was geen sprake meer. En wat te denken over de zogenaamde 'Napoleontische oorlogen'? Johan Op de Beeck bespreekt het allemaal in een genuanceerde balans van de belangrijkste Europese leider van de moderne tijd.

Deze lezing duurt 1,5 uur en wordt geïllustreerd met tijdsdocumenten.

• Johan Op de Beeck heeft een gerenommeerde carrière in media en journalistiek achter de rug. Hij zit al 35 jaar in het vak. Voorheen was hij actief als ankerman van het VRT-journaal, documentairemaker, directeur van Canvas, presentator en interviewer van verschillende talkshows en hoofdredacteur van verschillende media in binnen- en buitenland. Vandaag is hij zelfstandig communicatieadviseur en auteur van non-fictieboeken. Voorwaarden zijn te bespreken met de auteur. Contact via e-mail: jodb@skynet.be

50 jaar mei '68! 50 jaar Leuven Vlaams

WANDELING in Leuven. Mei '68. Symbool voor de roerige jaren tussen '65 en '70. Maar 4 maanden voor die roemruchte meimaand was de Leuvense

Alma Mater al herschepen in een strijdtoneel. De kasseien van de Bondgenotenlaan werden projectielen, brandblusapparaten werden in aula's leeggespoet, studenten werden opgepakt. De slogans van de Leuvense revolutie evolueerden van 'Walen Buiten! Leuven Vlaams!' naar 'Bourgeois Buiten! Brusselse fascisten buiten! Eruit purperen gieren! Pluralistische universiteiten nu! Democratiese universiteiten nu!' De studentenopstand leidde tot de val van een regering en tot de splitsing van de Leuvense universiteit. Tijdens deze wandeling reconstrueren ze de Leuvense kwestie, die de Belgische staat, kerk en samenleving grondig door elkaar heeft geschud en nemen ze je

mee op tocht langs de plekken waar het allemaal gebeurd is.

• Deze wandeling kan je boeken via jean.sablon@telenet.be of info@leuven-plus.be

Filosofische wandeling in Leuven

WANDELING. De filosofenwandeling brengt de wandelaar naar de belangrijkste plaatsen van filosofisch belang in de Leuvense binnenstad. Leuven was in de 15de en 16de eeuw, dankzij het ontstaan van de universiteit, een internationale aantrekkingspool voor wetenschappers en kunstenaars. Een broeihaard van ideeën, een ontmoetingsplaats voor zoekende geesten. Zoals Erasmus, Vivès, Justus Lipsius. De grote humanist Erasmus was goed bevriend met Thomas More. Komt het daardoor dat de eerste editie van 'Utopia' van More in Leuven gedrukt werd door Dirk Martens? Ook in de volgende eeuwen brachten onderzoekers en filosofen nieuwe inzichten naar Leuven. Het rationalisme, de verlichting, het neothomisme dat leidde tot de oprichting van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte in Leuven.

• Deze wandeling kan je boeken via jean.sablon@telenet.be of info@leuven-plus.be

Vrijmetselarij, de grote onbekende

LEZING door Paul De Keulenaer. Wat is "het geheim" van de vrijmetselarij, vanwaar komt ze, speelt zij een rol in onze maatschappij? Heel wat vragen waar mensen vandaag mee zitten. Vandaag hebben veel mensen meestal geen juist of verkeerd beeld van de vrijmetselarij en waarvoor ze staat. Ze blijft boeien en tegelijkertijd ook intrigeren enerzijds omdat ze in ons land een gesloten gemeenschap vormt die discretie hoog in het vaandel voert en anderzijds omdat ze wanneer ze in het nieuws komt meestal een negatief beeld krijgt. Vertrekkende van een historisch overzicht geeft de spreker, die ook gids is in het Belgisch Museum voor de Vrijmetselarij, een inzicht in het zijn en de werking van het genootschap.

Vrijmetselarij een gevaar voor Kerk en Staat?

Lezing door Paul De Keulenaer. De vrijmetselarij werd herhaaldelijk door de Pausen veroordeeld

als een groot gevaar voor de Kerk, anderen vonden dat zij ook een gevaar vormde voor de Staat. Een en ander heeft te maken dat de vrijmetselarij toen en ook nu nog meestal in een negatief daglicht wordt geplaatst. De spreker, die ook gids is in het Belgisch Museum voor de Vrijmetselarij, geeft naast een historisch overzicht ook een inzicht in het zijn en de werking van de vrijmetselarij vandaag.

• Paul heeft scherm en beamer nodig. **Kostprijs is 200 euro en verplaatsingskosten.** Meer info: paul.de.keulenaer@telenet.be, T 0495 52 24 52

Bezoek Vrijmetselarij Museum Brussel

MUSEUMBEZOEK. Het Belgisch Museum voor de Vrijmetselarij komt tegemoet aan de wil van de vrijmetselarij, gekend voor haar discretie, om haar deuren te openen voor het publiek. Het museum maakt vrijmetselarij begrijpelijk aan de hand van een thematische en didactische expositie, ter informatie en ter reflectie. De uitgestalde stukken – juwelen, boeken, decoratiestukken enz. – gaan terug tot de 18e eeuw en zijn unieke getuigenissen van de historische evolutie, het functioneren, de ideeën en structuren achter de vrijmetselarij, vroeger en nu.

• Praktische info: Lakenstraat 73, 1000 Brussel, e-mail: info@mbfm.be, website: mbfm.be

Wandeling over vrijmetselarij Gent

WANDELING. De vrijmetselarij blijft nog steeds onvoorstelbaar veel mensen boeien. Ze vond haar weg naar Gent in de achttiende eeuw en werd al spoedig omgeven door een aureool van geheimzinnigheid dat haar tot op heden hardnekkig is blijven vergezellen.

Toch heeft deze gemeenschap van 'broeders' ook op het openbare leven van de modale Gentenaar haar sporen gedrukt en is de 'koninklijke kunst' nog steeds zichtbaar aanwezig in hun moderne stadsweefsel.

De wandeling over vrijmetselarij biedt de toehoorder niet alleen een historische evocatie van haar ontstaan, maar tegelijk maken ze kennis met de houding van kerk en staat vroeger en nu te-

genover dit maatschappelijk toch erg belangrijke verschijnsel. Wat bezielde een aantal bekende Gentenaars om toe te treden tot een 'werkplaats', welke invloed oefende hun maçonnieke activiteit uit op religie, politiek en onderwijs binnen de stad, waar waren ze vroeger gevestigd, waar 'dekken ze vandaag de tempel', zijn ze inderdaad zo machtig als soms wordt beweerd, zijn vrijmetselaars over heel de wereld gelijk?

Op deze en tal van andere vragen krijgt de wandelaar een gedegen antwoord. De wandeling gaat van start vóór het huis Minard (nummer 8) op de Grote Huidevettershoek en eindigt in het hedendaagse mekka van de vrijmetselarij aan huis nummer 9 in Tussen 't Pas (of elders in overleg met de gids). Ze duurt ongeveer anderhalf uur.

• **Meer info vind je bij Gandante vzw (Gent verkend) – Waterlelielaan 1, 9032 Gent-Wondelgem – T 09 375 31 61, T 0479 51 52 42 of e-mail: info@Gandante.be t.a.v. Sophie Coppieters, www.gandante.be**

De roeping van de mens is mens te zijn (Multatuli)

TENTOONSTELLING.

Deze beroemde uitspraak van Multatuli vat de vrijzinnig-humanistische gedachte samen.

De expo gaat in vogelvlucht door de geschiedenis van het vrije denken. Ze staat stil bij gebeurtenissen, personen, organisaties en strijdpunten die samen het verhaal van het vrijzinnig-humanistisch erfgoed vertellen. De blauwe tijdlijn geeft internationale gebeurtenissen aan, de rode lijn betreft belangrijke momenten voor het humanisme in Vlaanderen.

• **De tentoonstelling bestaat uit 12 Forex-panels van 120x80 cm die horizontaal (landschapsformaat) worden opgehangen. De panels bevatten een chronologische tijdlijn en worden daarom best aansluitend op elkaar opgehangen. De tentoonstelling wordt verpakt in drie draagtassen met elk vier tentoonstellingspanelen. Bij de tentoonstelling hoort de kortfilm 'Vrijzinnig-humanistisch erfgoed – pioniers blikken terug' geleverd op een USB-stick. Waarborg is 250 euro.**

Meer info bij Laura: laura.michiels@humanistischverbond.be, T 03 205 73 06

Anders-denken in de Languedoc van de 12de en 13de eeuw

CAUSERIE door

Frank De Vos (verhaal/zang)

en Jan Mertens (luit en gitaar)

De causerie is een casestudy van 'une montruosité doctrinale' (Anne Brenon), een monsterlijk dogmatisch denken. Volgende thema's worden behandeld: de naam, het bronnenmateriaal, wanneer verschijnt Katharisme in de geschiedenis, hun Christianisme, de inplanting in de Languedoc, de inquisitie gevolgd door een mijmering over het historisch continuüm met een mogelijk vlindereflect en niet 'l'histoire se répète', een platitude.

• **Voor beiden is de vraagprijs 200 euro en 25 euro verplaatsingskosten (buiten Antwerpen en omgeving). Meer info: Frank De Vos via fjdv341@proximus.be of T 0476 45 69 96**

Actievoeren ... hoe begin je eraan?

WORKSHOP. Actievoeren is een uitstekend middel om te werken aan verandering. Je stuurt de samenleving in de richting van je overtuiging. Jeervaart de macht en de kracht van individuen en van de groep. Daardoor is het groepsversterkend. Als je een actie voert kan je met weinig mensen en weinig financiële middelen veel bereiken. Je haalt makkelijk de pers en je kunt je als vereniging profileren. Je brengt je waarden naar buiten.

In een praktisch gerichte workshop van ongeveer 2 uur leer je de kneepjes van het actievoeren. Aan de hand van een model word je een methodiek aangeleerd om op een systematische en efficiënte manier een actie voor te bereiden, met de inbreng van heel de groep en zonder in oeverloze discussies te vervallen.

De workshops worden begeleid door de provinciaal educatieve medewerkers van Humanistisch Verbond.

• **Voor meer info over deze workshop kan je terecht bij Tine Dekempe, provinciaal educatief medewerker Humanistisch Verbond Oost-Vlaanderen, Kantienberg 9, 9000 Gent, T 09 222 29 48, e-mail: tine.dekempe@humanistischverbond.be**

De kracht van hoop

LEZING door Bleri Lleshi naar aanleiding van zijn nieuwste boek 'De kracht van hoop'. Iker is slotenmaker. In opdracht van de Spaanse politie maakt hij deuren open van mensen die uit hun huis worden gezet. Tot een vrouw van haar balkon springt. Ze overleeft, maar Iker is onthutst. "Basta", vloekt hij, "ik help de

banken niet meer." Al snel volgen zijn collega's zijn voorbeeld. Verhalen van hoop liggen voor het oprapen. Of het nu gaat om Iker, Duitse piloten die weigeren vluchtelingen te deporteren, Britse schoonmakers die een waardig loon afdwingen of Brusselse jongeren die topuitvinder worden. De vraag is: waarom kennen we die voorbeelden nauwelijks? "In tijden van cynisme zijn we hoop steeds meer als iets naïefs gaan zien", stelt filosoof en jongerenwerker Bleri Lleshi. "Terwijl hoop ons net voortstuwt, ook in moeilijke dagen." In dit boek verweeft Lleshi inspirerende voorbeelden van vandaag met het leven en denken van Martin Luther King Jr., die een halve eeuw geleden werd vermoord. Lleshi benoemt problemen zoals ongelijkheid en racisme, maar laat ook zien hoe het anders kan. Hij pleit voor verzet, engagement, empathie en hoop. Want de geschiedenis toont aan: hoop kan de wereld veranderen.

• **Bleri Lleshi is politiek filosoof, jongerenwerker in Brussel en docent aan UCLL. Hij schreef 'De neoliberale strafstaat' (EPO, 2014) en de bestseller 'Liefde in tijden van angst' (EPO, 2016) en onderhoudt de populaire Bleri Lleshi's Blog op <https://blerilleshi.wordpress.com>. Bleri vraagt 250 euro (kosten inbegrepen) en microfoon moet aanwezig zijn. Meer info: blerilleshi@gmail.com**

Mijn kleine jihad

LEZING door Karin Heremans

"Wat wil je dan later doen in je leven?"

"Ik wil mijn leven geven voor Allah."

Nog geen veertien dagen later kreeg ik een telefoontje. Een van de jongens uit dat groepje op school was vertrokken naar Syrië. Hij werd onze eerste Syriëstrijder.

Karin Heremans is al jarenlang bezig met het lot van jonge tieners. Enkele jaren geleden werd ze geconfronteerd met leerlingen die aan de schoolpoorten of op straat belaagd werden door ronselaars die hen wilden isoleren van hun familie, hun vrienden en van onze samenleving. Een kleine vijfhonderd jonge mensen zijn inmiddels uit ons land vertrokken naar Syrië of Irak.

De eerste tekenen van radicalisering worden vaak op school opgemerkt. Geëngageerde leerkrachten en scholen bevinden zich in de frontlinie van de strijd tegen radicalisering. Ze ontwikkelen daarom vormingen en preventieprojecten om jongeren uit de klauwen van ronselaars te houden.

De snelheid waarmee jongeren kunnen radicaliseren is helaas omgekeerd evenredig aan het langzame en moeilijke proces van deradicalisering.

• **Karin Heremans (°1963) is sinds september 2001 directeur van het GO! Koninklijk Atheneum van Antwerpen. Ze leidt de werkgroep Onderwijs van het Radicalisation Awareness Network (RAN) van de EU en is beleidscoördinator preventieradicalisering en polarisering van het GO! Meer info: ewouters@vbku.be (uitgever boek) of directie@atheneumantwerpen.be (Karin Heremans)**

Ayla's vlucht

LEZING door Karen Boonen naar aanleiding van het gelijknamige boek. Het verhaal gaat over een klein meisje van zes jaar, Ayla, dat met haar familie vlucht uit Aleppo. Ze neemt afscheid van haar huis, spullen, van oma en de poes. Dan maken zij en haar familie, samen met veel andere mensen

op de vlucht, een zware tocht, vol gevaar en angst, door verschillende landen. Met een bootje komen ze in de nacht aan in Griekenland. De tocht wordt door Ayla beschreven op kindermaat. Van echte ervaringen tot het boek

De auteur, Karen Boonen, had gesprekken met kinderen die de tocht werkelijk gedaan hebben en hun ervaringen staan in dit boek. Zij maakten er een mooie tekening bij. Ze wonen nu in België.

Via MKE (een Nederlandse uitgeverij) kwam ze in contact met Zabiullah Yousufi en hij wilde gratis de tekeningen verzorgen en helpen met alles wat bij de opmaak en druk komt kijken. Enkel de drukkosten moesten betaald worden. De opbrengst gaat integraal naar SOS Kinderdorpen, naar hun opvanghuis in Syrië.

● **Het kinderboek 'Ayla's vlucht' is te koop voor 15 euro en een lezing voor de klas of vereniging kan geboekt worden via het e-mailadres aylas.vlucht@gmail.com**

Taal als vergif. Een psychoanalytische visie op vertrouwen en wantrouwen

LEZING door Abe Geldhof. Er beweegt iets. Crisissen volgen elkaar op. Er was de financiële crisis in 2008 met zijn lange naweën, gevolgd door een aanstormende klimaatcrisis, de vluchtelingencrisis, wereldwijde politieke machtsverschuivingen met sociaaleconomische hervormingen tot gevolg enzovoort. De crisissen volgen elkaar snel op. Is de ene onder controle, dan komt er wel een nieuwe. In confrontatie met deze koppige demon zien we de laatste jaren ideologieën de kop opsteken die het wantrouwen tegenover de medemens cultiveren: racisme, xenofobie en ... scepticisme.

Abe Geldhof brengt een lezing over dit wantrouwen vanuit zijn ervaringen als psychoanalyticus. Hij bespreekt hoe de roep om 'méér vertrouwen' nooit een uitweg uit de impasse van het wantrouwen kan zijn. Wel is er nood aan onderbouwde analyses van het discours waarin dit wantrouwen verschijnt en van het genot dat mensen ervaren in het wantrouwen van de medemens.

● **Abe Geldhof is professor in de klinische psychologie, psychoanalyticus in een privépraktijk en auteur van o.a. 'Alleen met kunst en Wanverhoudingen'. Abe vraagt 250 euro exclusief vervoerkosten. Meer info: abe.geldhof@gmail.com**

Mazzel tov

LEZING door Margot Vanderstraeten. Zes jaar lang begeleidt Margot Vanderstraeten de kinderen van de Schneiders bij hun huiswerk. Via dochter Elzira en zoon Jakov krijgt ze geleidelijk aan toegang tot de gesloten joods-orthodoxe wereld van dit Antwerpse gezin.

© Tom Van Nuffel

Hier heersen religieuze wetten en eeuwenoude tradities die de Vlaamse studente maar moeilijk kan rijmen met de tijd: de jaren negentig.

De joodse familie raakt bekneeld tussen traditie en het moderne leven. Dat de werkstudente bijvoorbeeld ongehuwd samenwoont met haar Iraanse vriend wekt achterdocht. Gaandeweg winnen – aan beide zijden – respect,

nieuwsgierigheid en humor het van verontwaardiging en verwerping. Als de kinderen afgestudeerd zijn zal Vanderstraeten ze jaren later in Israël en New York bezoeken. 'Mazzel tov' is een meeslepend en confronterend verhaal over opgroeiende kinderen in een modern-orthodox joods milieu, gezien door de ogen van een niet-joodse jonge vrouw. 'Mazzel tov' biedt een uniek inkijkje in de onbekende wereld van de ander, die vlakbij woont. Deze memoires vormen een uniek document. Weinig niet-joden dringen zo diep binnen in het dagelijkse leven van een joods-orthodox gezin. Weinigen beleven een relatie zo intens, nemen zovele details en sferen waar. Weinigen hebben zo'n kritisch politiek en religieus bewustzijn. En geen van allen kan schrijven zoals Vanderstraeten.

● **Margot spreekt nooit ex cathedra, iemand moet haar interviewen, dat kan een professionele interviewer zijn, maar evengoed een aandachtige, ernstige en nieuwsgierige lezer, iemand die haar werk kent en die vragen kan stellen. Het tarief ligt tussen 350 - 800 euro, al naargelang v.h. draagvlak van de organisatie. Dit bedrag is exclusief btw (21 procent) en reisvergoeding. Margot is btw-plichtig, ook voor lezingen. Gemengd btw-plichtig is voor haar niet mogelijk. Er liggen al meer dan vijftien lezingen vast voor 2018, maar niet alle organisatoren vroegen de 100 euro subsidie bij het Vlaams Fonds voor de Letteren, meer info: <http://www.vfl.be/nl/6/content/158/subsidies.html>**

Een deel van de publieke agenda vind je op de website, daar kan je ook nagaan of jouw geprefereerde data evt. nog open staan en mogelijkheden bieden; <http://www.margotvanderstraeten.com/calendar-2/>

De uitgever Atlas Contact maakte affiches van 'Maz-

zel tov', voorzien van een portretje van Margot, en met onderaan een grote witruimte die naar wens ingevuld kan worden door elke organisator. Deze gratis affiches kunnen aangevraagd worden bij Carmen Carnier, ccarnier@vbk.be. Meer info: margot@margotvanderstraeten.com of margotglobal@gmail.com

Turkije aan de Leie: Kroniek van 50 jaar migratie

LEZING door historica Tina De Gendt. In de jaren zestig kwamen de eerste Turkse gastarbeiders naar België. Sindsdien is de diversiteit in onze samenleving sterk toegenomen. Maar hoe voltrok die migratie zich precies? Welke effecten had ze op de plaatsen van aankomst én op het land van herkomst? Hoe reageerden overheid en buurtbewoners op de opeenvolgende migratiegolven? En wat met integratie en emancipatie? In deze lezing biedt historica en journalist Tina De Gendt een uniek historisch perspectief op de multiculturele samenleving van vandaag. Met aandacht voor grote evoluties en kleine anekdotes; over de 'priester Daens van de Gentse Turken' of het verhaal achter de eerste 'pita'.

Deze lezing is gebaseerd op jarenlang onderzoek voor het boek 'Turkije aan de Leie: 50 jaar migratie in Gent'. Op vraag kunnen specifieke thema's worden uitgelicht, zoals 'De rol van ondernemerschap in de multiculturele samenleving', 'De vergeten vrouwen van 50 jaar migratie', 'De 100-procent-scholen: onderwijs en migratie in historisch perspectief', ...

• De lezing (van ca. 1,5-2 u) kost 200 euro (exclusief verplaatsingskosten) en is te boeken via Gandante vzw (info@gandante.be) of door contact op te nemen met Tina De Gendt: tinadegendt@gmail.com

Joodse wijsheid en humor

LEZING door Ludo Abicht. De traditionele joodse humor is een voortzetting van de religieuze joodse mystiek, de Kabbala en van de traditie van de Hassidische verhalen uit Oost-Europa. Deze "overlevingshumor", die we onder meer terugvinden in de grote Amerikaans-joodse romans en bij

Woody Allen, is intussen universeel geworden.

• Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Van april tot september is hij in het buitenland. Een lezing kost ongeveer 250 euro alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen, en migranten is het gratis. Meer info: ludoabicht@gmail.com

Marokko, een schrijverspalet

LEZING door Katrien Van Hecke. Vandaag staat de Marokkaanse gemeenschap niet altijd in een gunstig daglicht. Een reden te meer, dachten Stefaan Segaert (Marokko-reiziger) en Katrien van Hecke, om een zo ruim mogelijk publiek met de vele kleurrijke en (zelf)kritische Marokkaanse schrijvers te laten kennismaken. Schrijvers gelieerd aan Marokko zijn talrijk en talentrijk. Denken we maar aan Tahar Ben Jelloun (Prix Goncourt-winnaar), Fatima Nernissi, Mohamed Choukri. Choukri schreef een best-

seller die in de Arabische landen verboden werd. Interessant werk! Verrassende warme stemmen vinden we ook bij de Nederlandse en Vlaamse schrijvers met Marokkaanse roots. Hafid Bouazza (Gouden Uil-winnaar), Fouad Laroui (shortlist Prix Goncourt), Firky El Azzouzi (Arkprijs Vrije Woord) en anderen. Met (zelf)kritische blik schrijven ze wervelend proza. Enkele verhalen laten ons meedrijven op zee op weg naar een verhoopt beter leven. Laat je verleiden tot deze frisse opstap naar leesplezier. Met projectiepresentatie en uitgebreide literatuurlijst. Desgewenst met interactiemomenten en/of met hapjes (bv. voor een aperitieflezing).

• Twee sprekers: Marokko-reiziger Stefaan Segaert en Katrien Van Hecke. Prijs voor een lezing met 2 sprekers: 200 euro exclusief vervoerkosten aan 0,35 euro/km. Voor meer info: katrienvanhecke@telenet.be, T 09 233 07 97, www.katrienvanhecke.be

De grote verwarring

LEZING door Luckas Vander Taelen. Jaren van vrede hebben ons verwend en weerloos gemaakt. We zijn vergeten dat niet alle conflicten op te lossen zijn door een goed gesprek en we weten niet meer hoe we op geweld moeten reageren. De ideologische verwarring is totaal. De opvang van asielzoekers is een morele plicht. Dat staat buiten kijf. Maar de maatschappij zal onvermijdelijk veranderen als grote groepen mensen met radicaal verschillende culturele en religieuze opvattingen opgenomen worden. Wie hoopt dat de problemen zullen verdwijnen met een krachtig voluntarisme à la Angela Merkels 'Wir schaffen das', negeert de werkelijkheid. En zorgt er vooral voor dat de blinde xenofobie toeneemt en de steun van de bevolking voor elke vorm van solidariteit afkalft. 13 november 2015 was een mokerslag voor het linkse politiek correcte denken dat de tekens van het groeiende islamitische fundamentalisme niet wou zien uit angst beschuldigd te worden van islamofobie. De ruk naar rechts in de publieke opinie had echter vermeden kunnen worden als linkse partijen het vroeger hadden aangedurfd om het naïeve multiculturele harmoniemodel bij te stellen en de angst van de gewone mens au sérieux hadden genomen. Als ze de problemen in Brussel bijvoorbeeld niet weg hadden gerelativeerd.

Misschien bieden de Parijse aanslagen van november 2015 dan ook een historische kans aan links om zich te herbronnen. De grote verwarring wil daartoe een eerste aanzet geven. Want blijven zweren bij vertrouwde versleten mantra's zal de nu al danig aangetaste geloofwaardigheid van links helemaal laten verdwijnen.

Berichten uit Brussel. Leven in de hoofdstad

LEZING door Luckas Vander Taelen naar aanleiding van het gelijknamige boek. "De toekomst van onze hoofdstad. Ik woon vlakbij een buurt in Vorst

die je zelfs met de meest multiculturele vooringenomenheid niet anders dan als getto kunt omschrijven. Ik fiets er elke dag door en beleef steeds een ander avontuur. Dubbelgeparkeerde auto's, chauffeurs die een kruispunt blokkeren om met elkaar te praten, rondhangende jongeren die je bekijken alsof je op hun privédomein komt.

Probeer vooral niets te zeggen als je weer eens bijna omver gereden wordt: de laatste keer dat ik dit toch deed, werd ik de huid vol gescholden door een omstander van geen zestien jaar, die zijn beledigende tirade afsloot met de boodschap: 'Nique ta mère!' Dat was minder erg dan de vorige keer toen een andere jonge Maghrebijnse chauffeur zich door mijn gedrag beledigd voelde: ik had het aangedurfd mijn voorrang te nemen. Zijn eer was dusdanig gekrenkt dat hij dit blijkbaar enkel kon rechtzetten door me in het gezicht te spuwen."

In oktober 2009 schreef Groen-politicus Luckas Vander Taelen in De Standaard een column over de problemen waarmee hij in zijn Brusselse buurt geconfronteerd werd. Deze lokte felle reacties uit, omdat kritische bedenkingen over veiligheid en multiculturaliteit veeleer met extreemrechts geassocieerd worden.

In dit boek combineert Vander Taelen teksten over dit thema met het verhaal van zijn politiek engagement in Brussel en met bedenkingen bij de toekomst van de enige grootstad die dit land rijk is.

Brussel! De tijdbom tikt verder

LEZING door Luckas Vander Taelen. Brussel is een tijdbom. In deze geactualiseerde versie van 'Berichten uit Brussel' gaat Luckas Vander Taelen verder met zijn analyse van zijn stad. Hij wijst vooral op de problemen als gevolg van de demografische explosie, die nog zal toenemen. Nu al zijn delen van de stad onleefbaar: bedrijven trekken er weg, vrouwen kunnen 's avonds niet meer over straat, homo's krijgen steeds meer met agressie te maken ... Sommige wijken zijn heuse no-goarea's geworden. En de oude politieke krokodillen kijken verlamd toe.

Er moet dringend iets gebeuren, want de huidige structuur van Brussel, met zijn 19 gemeenten en zijn loodzware bureaucratie, is niet aangepast aan de uitdagingen van deze eeuw. Een inspirerende toekomstvisie voor het multiculturele Brussel ontbreekt.

De auteur pleit voor een grootstedelijk gewest met één krachtig bestuurscollege. Vlaanderen verwijt hij dan weer onvoldoende in te zien hoezeer de problemen van de hoofdstad onvermijdelijk ook grote gevolgen hebben voor de zeer brede rand van Brussel. "Vanuit een goed begrepen eigenbelang zou het moeten duidelijk zijn dat de welvaart van Vlaanderen niets te winnen heeft met miserie en chaos in Brussel. Een bloeiende metropool biedt Vlaanderen meer kansen dan een bloedende grootstad. Wie nu zijn ogen sluit bezondigt zich aan schuldig verzuim. De feiten zijn gekend. We zullen later niet kunnen zeggen dat we het niet geweten hebben."

• **Lukas Vander Taelen is een Belgisch acteur, journalist, politicus, reportagemaker en zanger uit Vlaanderen. Van 1999 tot 2002 was hij Europees Parlements lid voor het toenmalige Agalev. Tot 2005 was hij intendant van het Vlaams Audiovisueel Fonds. Tegenwoordig is hij docent aan de Brusselse filmschool Rits en aan de Erasmushogeschool in datzelfde Brussel. Meer info: lvandertaelen@yahoo.com of T 0475 28 36 09**

Wie is er bang voor Fatima Sultan?

EEN GEBORDUURD ONTMOETINGSSPEL

voor vrouwen.

Een cirkel van vrouwen rond een spel. Sommigen zijn geboren in Afghanistan, andere

hier. Jij bent een van hen. Een gelegenheid om elkaar in een intieme omgeving te ontmoeten en ongecensureerd vragen te stellen, voorbij taboes en gêne. Een uitwisseling van verhalen in woorden, geuren en kleuren.

Een uitsluitend vrouwelijk gezelschap? Hier en nu?

Op een speelse en artistieke manier gaat dit project op zoek naar een context waarin mensen elkaar écht kunnen ontmoeten en waarin solidariteit een kans krijgt.

Een participatief project van Wilde Vlechten/Doek vzw.

• **Meer info: info@wildevlechten.be. Boeking voor 2018 vormen geen probleem maar voor 2019 moet zeker vooraf nagekeken worden of het ontmoetingsspel kan doorgaan. Er wordt gewerkt met vluchtelingen wiens situatie onzeker en onstabiel is.**

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Wat is vluchtelingenwerk? Vluchtelingenwerk Vlaanderen zet zich in voor mensen op de vlucht voor oorlog, geweld en vervolging. Ze doen dit niet alleen maar met een dertigtal lidorganisaties en heel wat enthousiaste vrijwilligers. Samen verhogen ze de druk op het beleid en sensibiliseren ze het ruime publiek. We werken aan kwalitatieve opvang en zijn actief rond integratie. We ondersteunen iedereen die asielzoekers en vluchtelingen bijstaat.

Je team motiveren. Ga mee in een indrukwekkende ervaring. Bied jouw team een uitdaging die grensverleggend, teamversterkend en maatschappelijk relevant is. Ben je op zoek naar een voorstel op maat van jouw team? Hebben jullie specifieke vragen? Laat het hen weten. Zij helpen je graag verder met ideeën. Contacteer hen op T 02 225 44 00 of op teamdag@vluchtelingenwerk.be

Geleide wandeling. Een wandeling van ongeveer 2,5 uur inclusief een koffiepauze in het Startpunt brengt jouw team langs vijf belangrijke plaatsen in de Noordwijk. De wandeling wordt gegidst door een nieuwkomer. De gids vertelt niet alleen een persoonlijk verhaal maar geeft ook informatie over het Belgische asielbeleid en de procedure die asielzoekers en vluchtelingen moeten doorlopen.

Kookworkshop. Bekijk een land eens van zijn culinaire kant. Leer de traditionele gerechten van Syrië, Afghanistan of Guinee zelf klaarmaken. Samen met de vluchtelingenchefs ontdek je veel meer dan alleen de traditionele smaken en geuren van hun land van herkomst. Tijdens het koken krijg je persoonlijke verhalen en anekdotes geserveerd maar er is ook tijd om je collega's van een andere kant te leren kennen. Samen schuif je dan uiteindelijk de voeten onder tafel om van het welverdiende feestmaal te genieten. Reken voor deze activiteit zeker een halve dag (9.30 u. - 14.00 u.).

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

• **Voor meer info over deze activiteiten of lezingen van Vluchtelingenwerk Vlaanderen kan je contact opnemen met Marieke Matthé: info@vluchtelingenwerk.be**

BE.LAND: expo over 65 jaar gastvrij vluchtelingenonthaal

TENTOONSTELLING.

Vluchten is een verhaal van alle tijden. Maar ook gastvrijheid tegenover vluchtelingen heeft in België een lange traditie. Vanaf Erfgoed-

dag (23 april) neemt ons project BE.LAND je mee in een onderbelicht stukje Vlaamse en Brusselse geschiedenis.

Verschillende generaties vluchtelingen vertellen je hoe ze hun aankomst in België beleefden. En je ontdekt er hoe ze gastvrijheid de voorbije 65 jaar hebben ingevuld.

Vluchtelingenwerk dook in de archieven van middenveldorganisaties, groef in het geheugen van opvanginstanties en vroeg aan vluchtelingen hoe zij hun onthaal beleefden. Het resultaat is een hoopgevend en verrassend verslag over vluchtelingenonthaal in Vlaanderen en Brussel tijdens de voorbije 65 jaar.

“Voor ons vertrek naar België kregen we in het vluchtelingenkamp een kostuum aangemeten. Het was een heel net kostuum, met een paar schoenen en een hemd erbij.”

(Lajos Molnár)

“We konden gratis in een huis in Mechelen wonen. Toen we er binnenkwamen, bleken de keukenkasten vol eten te zitten. En in elke slaapkamer lag er kledij klaar in onze maten!”

(Karoly Makay)

Bezoek BE.LAND: praktische info

BE.LAND reist de komende maanden door Brussel en Vlaanderen en is voor iedereen gratis te bezoeken. Bovendien kan je een stukje erfgoed mee naar huis nemen: scheur een affiche af of koop de publicatie BE.LAND aan 2 euro. Nieuwsgierig? Je kan de brochure ook online bestellen in de webshop van Vluchtelingenwerk via <https://www.vluchtelingenwerk.be/formulier/bestelling-publicaties>.

De tentoonstelling strijkt neer in volgende steden en gemeenten:

- 4 juni tot 14 juli 2018: Bibliotheek Zomergem
- 5 tot 29 november 2018: Bibliotheek Bree
- 1 tot 31 december 2018: AMSAB-ISG Gent

Aanbod voor scholen

Wil je met je klas de tentoonstelling bezoeken en klassikaal rond het vluchtelingenthema werken? Bezoek de expo BE.LAND in jouw gemeente en speel het bordspel This is not a Game.

This is not a Game is een initiatief van FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, de Provincie West-Vlaanderen en Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Bij dit spel kruipen leerlingen in de huid van een vluchteling. Ze leren via verhaalkaarten en doe-opdrachten de geschiedenis van vluchtelingenonthaal van de middeleeuwen tot nu kennen. Het bordspel leert kinderen en jongeren de basisbegrippen van de vluchtelingenthematiek en geeft hen inzicht in de impact van vluchten. This is not a Game is geschikt voor leerlingen van de derde graad van het basisonderwijs en voor alle graden van het secundair onderwijs.

• Je kan dit bordspel tegen 25 euro (+ verzendkosten) aankopen in de webshop van de Provincie West-Vlaanderen via <https://webshop.west-vlaanderen.be/publicatie/1780/this-is-not-a-game-%E2%80%93-bordspel-met-verhalen-van-vluchtelingen>. Als je de code NOTAGAME2017 ingeeft, gaat de opbrengst naar Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Bezoek je de tentoonstelling BE.LAND met jouw klas, dan betaal je slechts 10 euro. Voor meer informatie over deze kortingsprijs, contacteer info@vluchtelingenwerk.be.

Atlas · integratie & inburgering Antwerpen

Op vraag van organisaties organiseert Atlas ‘vormingen en trainingen op maat’. Ze mikken daarbij op:

1. het creëren van inzicht/bewustwording;
2. het versterken van vaardigheden (‘hoe doe je dat dan?’)

Mogelijke thema's: referentiekaders, omgaan met diversiteit, de vier brillen om naar integratie te kijken, divers vrijwilligerswerk, effectief reageren op discriminerende of racistische uitspraken, ...

Atlas bedient Antwerpse organisaties, het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering <https://www.integratie-inburgering.be/> en IN-Gent

gent.be/voor-jouw-organisatie bedienen organisaties buiten Antwerpen. Momenteel zijn de vormingen nog gratis, dit verandert in de zomer 2018.

• **Meer info:** Wim.Vaerewyck@stad.Antwerpen.be en www.integratie-inburgering.be en ook <https://in-gent.be/>

Werken met verhalen

www.katrienvanhecke.be

WORKSHOPS/VERTELLINGEN. Wie houdt er niet van verhalen? Verhalen komen in alle culturen voor, sommige thema's zijn universeel, en elke familie heeft ook zijn eigen verhalen, anekdotes, ... Sappige en boeiende verhalen zijn een perfecte manier om meer te weten te komen over elkaar, en je kan ook zelf meedoen en vertellen. De verhalen worden al dan niet aangevuld met muzikale begeleiding. Dit is ook een ideale activiteit voor gezinnen! (bv. intergenerationele opzet)

De Verhalenwerf vzw is een plek waar verhalen verzameld, hersteld, uitgewisseld, gelezen en verteld worden. Met verhalen slaan we bruggen tussen mensen en regenbogen tussen culturen en gemeenschappen.

Verhalen bestaan in vele vormen: sprookjes, parabels, getuigenissen, metaforen, verzinsels. Ze bevatten wijsheden over onszelf, over universele vragen, over hoe wij de wereld zien en over de keuzes die we maken.

De Verhalenwerf is een onafhankelijke interculturele organisatie. Ze werken met en voor mensen van zoveel mogelijk verschillende achtergrond, wereldbeeld, cultuur en taal.

Er zijn vier formules:

1. Verhalensalon

Tijdens een verhalensalon worden – bij een hapje en een drankje – verhalen uitgewisseld onder de deelnemers. Dit kunnen volksverhalen, sprookjes of legendes zijn, of echt gebeurde verhalen

uit jouw jeugd, of over ervaringen in verschillende culturen en landen ...

Hier kan men zelf vooraf vrij een thema kiezen en het opzet bepalen. De begeleider leidt het salon in met een aantal 'meegebrachte verhalen'. Iedereen kan en mag nadien meedoen, want iederéén kan vertellen. We gaan samen op zoek naar een paar boeiende verhalen, hoe je die zo sterk en geloofwaardig mogelijk kan vertellen en we kiezen één verhaal om op een verhalenposter te zetten, op papier en online.

2. Verhalenworkshop

In een verhalenworkshop vertelt de begeleider eerst drie heel verschillende korte verhalen met woord en beeld. Dan krijgen de deelnemers een verhaal om zelf te vertellen en om uit te beelden of na te spelen. En dan kiezen of verzinnen zij zelf een verhaal dat we voorzien van geuren en kleuren en waarmee we een verhalenposter maken die op papier en online gepubliceerd wordt.

3. Vertelmoment

Tijdens een vertelmoment brengen professionele vertellers verhalen uit alle windstreken. Zij maken vooraf een selectie op basis van een door de aanvrager zelfgekozen thema of voorkeur (bv. over thuis, vriendschap, solidariteit, generatieverschillen, ...)

Er komen minstens twee vertellers aan bod. Ze werken met woord, beeld en klank. Je kan ook een muzikant bijboeken.

4. Verhalenbakfiets

De Verhalenwerf komt langs op een activiteit van jouw afdeling of vereniging, bv. op een feest. Twee vertellers rijden met kinderen tot 12 jaar in de verhalenbakfiets rond terwijl ze korte verhalen vertellen, en als de bakfiets stilstaat wordt hij een vertelpodium om wereldverhalen te vertellen voor een ruimer publiek. Kinderen, jongeren, volwassenen en/of senioren van de vereniging die dat willen kunnen ook zelf een verhaal naar keuze vertellen. De Verhalenwerf-vertellers coachen hen daarbij.

INTERESSE?

Wil je graag een verhalenmethodiek uitproberen met je afdeling? Wil je een salon, workshop of vertelmoment boeken als onderdeel van een groter opgezet programma? Of wil je de Verhalenbakfiets laten langskomen? Dat kan.

Alle boekingen gebeuren via De Verhalenwerf interculturele vzw, zij beschikken over een pool van professionele vertellers uit meer dan 30 ver-

schillende landen en culturen van herkomst. Die vertellen allemaal hun verhalen in het Nederlands, met hier en daar een stukje muzikale klank van hun moedertaal.

Wie wil, kan voor een vertelmoment eventueel ook via hen een muzikant bijboeken.

Zij werken met een vaste prijs van 75 euro per verteller/muzikant plus verplaatsingskosten van en naar Antwerpen. Bij een verhalen salon en een verhalenworkshop komt er één verteller, bij een vertelmoment en met de Verhalenbakfiets zijn dat er twee.

● **Contact:** Walter Yaw Van Looveren,
info@verhalenwerf.be, T 0498 38 90 25

Antwerpse moskeeën zetten hun deuren open voor een rondleiding

RONDLEIDING. Er zijn verschillende moskeeën in Antwerpen die de nieuwsgierigheid bij mensen opwekken. Hoe ziet een moskee er van binnen uit? Hoe verloopt het gebed? Wie bezoekt er de moskee? Deze en vele andere vragen kunnen beantwoord worden tijdens een rondleiding. Jonge vrijwilligers geven buurtgroepen, scholen en verenigingen uitleg over de verschillende functies in een moskee en hoe zij islam persoonlijk beleven in een stad als Antwerpen.

Iedereen is welkom: buurtverenigingen, geïnteresseerde groepen, seniorenverenigingen, scholen, rolstoelgebruikers, ...

Er kan een rondleiding op maat worden samengesteld naargelang:

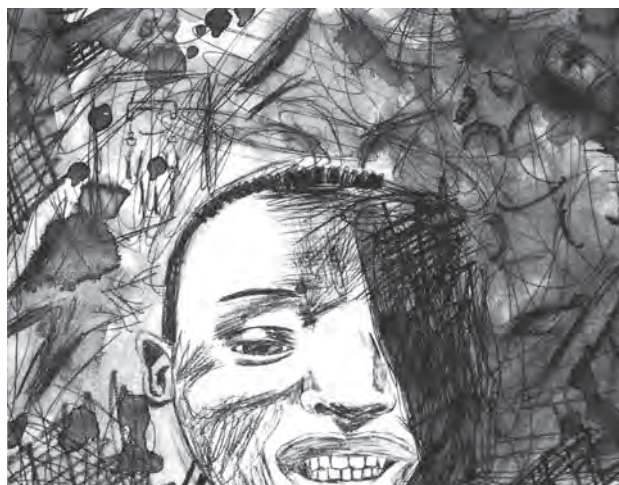
- specifieke thema's (bv. armoede)
- specifieke noden van bezoekers (bv. blinden of rolstoelgebruikers)
- speciale gelegenheden (bv. een rondleiding als onderdeel van een burenaactiviteit)

● **Kostprijs:** scholen betalen 2 euro per leerling/student, buurtverenigingen en andere groepen betalen 5 euro per deelnemer. Voor inhoudelijke vragen kan je terecht bij Samira Azabar: samira.azabar@motief.org of T 03 216 94 83

Voor praktische vragen kan je terecht bij Zahide Sandal: zahide.sandal@motief.org, T 03 216 94 83 of T 0483 57 67 89 of neem contact op met vzw Motief.

Reizende expo MIGRAPHIC STORY

TENTOONSTELLING. Ella vzw werkte in 2014 en 2015 aan twee projecten over jongeren, migratie en identiteit. In het project Migraphic Novel (onder-

steund door de Vlaamse Gemeenschapscommissie) verzamelden ze aan de hand van verschillende focusgesprekken en interviews de verhalen van jongeren met een migratieachtergrond in Brussel.

Illustratrice Shamisa Debroey en schrijfster Rachida Lamrabet gingen op basis van deze getuigenissen samen aan het werk en creëerden vijf grafische verhalen die gebundeld werden tot een striproman.

Als vervolgproject (Migraphic Story) lanceerden ze, met de steun van de Koning Boudewijnstichting, een teken- en verhalenwedstrijd waarbij jongeren zelf creatief aan de slag gingen. Na een creatieve workshop gebaseerd op Migraphic Novel leerden ze aan de hand van een tekening, een verhaal of een gedicht uitdrukken wat 'migratie' voor hen betekent.

Beide projecten ontmoetten elkaar in maart 2015 tijdens de officiële voorstelling van de striproman waarbij het startschot werd gegeven van de reizende tentoonstelling van 50 tekeningen en verhalen uit de Migraphic Story-wedstrijd.

● **De expo kan door scholen, jeugdhuisen, bibliotheken etc. gratis aangevraagd worden: e-mail ella.sscheepers@amazone.be voor info over de expo.**

Partnerorganisaties

Tips voor samenwerking met etnisch-culturele doelgroep

Internationaal Comité – Koepelorganisatie / multiculturele federatie van ruim 300 verenigingen in Vlaanderen en Brussel. Het IC is een multiculturele federatie van ruim 300 verenigingen in Vlaanderen en Brussel. Ieder van die lidverenigingen

heeft een zelfstandige werking, en een unieke samenstelling qua nationaliteit, taal, leeftijd, religie, doelen en interesses.

Hiertoe ondersteunt en begeleidt het IC sociaal-culturele activiteiten van allochtone verenigingen binnen de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast organiseert en stimuleert het IC activiteiten die gericht zijn op

- het bevorderen van collectieve en persoonlijke emancipatie
- het verhogen van de maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van de lidorganisaties
- het versterken van het sociaal weefsel
- de integratie van allochtone verenigingen in de interculturele samenleving

• **Meer info:** <http://www.icvzw.be/page/onze-missie-en-visie> en <http://www.icvzw.be/>

Het IC heeft als ambitie de samenleving te veranderen, vanuit de sterktes en het perspectief van mensen en gemeenschappen met een migratiegeschiedenis. Daarom focust het IC als federatie op drie “sleutelthema’s”, namelijk onderwijs en ouderondersteuning, tewerkstelling en actief burgerschap. Rond ieder van deze thema’s wilt de federatie de onaanvaardbare kloof dichten die etnisch-culturele minderheden hebben t.o.v. de rest van de samenleving.

Vrede vzw werkt rond internationale politiek, ontwikkelingsproblematiek en vredesvraagstukken. Ze verzetten zich ook tegen alle soorten discriminatie, zowel op vlak van ras, van geloof, als van geslacht of sociale situatie. Het vredesconcept is gebaseerd op structurele sociale rechtvaardigheid, om zo bij te dragen tot de opbouw van een vreedzame internationale samenleving.

• **Meer info:** <http://www.vrede.be/aanbod>

Motief

Motief vzw ontwikkelt en organiseert vorming(producten) op het snijpunt van geloof, levensbeschouwing en samenleving.

Het Motief-aanbod bestaat uit:

- een open vormingsaanbod
 - vormingsproducten (brochures, boeken, spellen en gespreksmethodieken, ...)
 - vorming op maat (van organisaties)
 - advies en begeleiding bij zoekprocessen binnen organisaties omtrent de eigen levensbeschouwelijke identiteit, de betekenis en plaats van levensbeschouwing binnen hun werking, een actief pluralistisch beleid
 - informatie en documentatie omtrent het Motief-thema (uitleenmogelijkheid gespecialiseerde bibliotheek, multimedia en methodieken)
- Dicht bij de maatschappelijke actualiteit wil Motief een interessant, uitdagend en inspirerend aanbod van leerhuizen, vormingsweekends, studiedagen, documentatie, werkvormen en advies, ... aanbieden aan een breed publiek: gelovig of atheïst, hindoe, moslim of christen, van Vlaamse of van andere origine, hooggeschoold of met beperkte scholing ... Ieder die meer inzicht wil krijgen in de functie, de rol en de betekenis van levensbeschouwing (en hun bronnen), in onze interculturele en interlevensbeschouwelijke samenleving, kan zijn/haar gading vinden in hun aanbod. Teneinde dit vormingsaanbod te kunnen ontwikkelen, verricht Motief ook onderzoek omtrent actueel maatschappelijke tendensen met betrekking tot het Motief-specialisme.

• **Meer info:** www.motief.org

Educatief materiaal

DVD ‘Islam - what’s the difference?’ over identiteit, relaties en burgerschap bij moslimjongeren.

Brochure levensbeschouwelijke diversiteit in het onderwijs (jongeren + alle relevante thema’s zoals integratie, scheiding kerk en staat, ...)

Allebei via www.motief.org

Minderhedenforum

Binnen het Minderhedenforum zijn specifieke deelwerkingen opgezet: de werking met de etnisch-culturele verenigingen in Brussel, de contacten met de Lokale Overlegplatformen en de werking rond de doelgroepen woonwagengebouwen en Roma. Ook lopen een aantal projecten rond specifieke onderwerpen: Work-Up, armoede, cultuur, jeugdwerk en sport. Het Minderhedenforum organiseert activiteiten en vormingen voor de lidorganisaties. Ook die informatie vindt je binnenkort onder de rubriek ‘Wat doen wij’ op

<http://www.minderhedenforum.be/>

Federatie van sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond: FMDO

FMDO overkoepelt en ondersteunt sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond. Zo versterkt FMDO de emancipatie, de participatie en het volwaardig burgerschap van hun achterban. Hierbij streeft FMDO niet enkel naar gelijke kansen, maar ook naar gelijke uitkomsten.

Door sensibilisering en ontmoeting stimuleert FMDO het samenleven van individuen en gemeenschappen met elkaar in plaats van naast elkaar. Een respectvolle houding voor elkaars eigenheid en identiteit staat hierbij centraal. FMDO draagt bij aan een warme samenleving door solidariteitsinitiatieven van aangesloten verenigingen te faciliteren.

Een sterk verenigingsleven van mensen met een migratieachtergrond is een belangrijke schakel in een superdiverse samenleving.

• Meer info: <http://fmdo.be/>

Twee (t)huizen, één gids

WANDELING. Met het project 'Twee (t)huizen, één gids' werden 8 'interculturele' gidsen klaargestoomd door FMDO om jou te vergasten op een unieke wandeling. Alle gidsen binnen het project 'Twee (t)huizen, één gids' zijn mensen met een migratieachtergrond die kleine groepen

op sleeptouw nemen door Antwerpen, Brussel of Oostende.

Niet zozeer om het verhaal van de stad te vertellen, maar wel hun eigen verhaal. Hoe en waarom zijn zij in België terechtgekomen? Welke plekken in de stad hebben voor hen een speciale betekenis? Wat doet hen aan hun thuisland denken? Wat hopen ze in België te vinden? Wat zijn de grote verschillen tussen België en hun land van herkomst? Wat vinden zij hier leuk? En wat doet hen terug naar hun geboorteland hunkeren?

Tijdens de wandeling wordt het publiek geleid langs plaatsen die voor de gidsen belangrijk zijn en wordt er een link gelegd met het land van her-

komst. Aan de hand van verhalen, foto's, film, ... vertellen de gidsen eveneens over hun vroegere thuis. Wat verteld wordt en de accenten die hierbij worden gelegd, zijn afhankelijk van de gids en het verhaal dat deze persoon wil vertellen.

• Om een wandeling in Antwerpen of Brussel te boeken: simona@fmdo.be of T 0479 23 09 88. Om een wandeling in Oostende te boeken: katrien@fmdo.be of T 0483 59 56 05. Non-profit: 100 euro voor een groep van 10 personen of minder. Per bijkomende persoon betaal je 8 euro extra. Voor kinderen t.e.m. 12 jaar betaal je halve prijs (4 euro extra). Als je bijvoorbeeld met 8 deelnemers bent, kost een wandeling 100 euro en als je met 12 deelnemers bent, kost een wandeling 116 euro. In deze prijs zijn een hapje of drankje begrepen. Elke wandeling duurt ongeveer 3 uur en per gegidste tocht kunnen er maximum 15 personen deelnemen.

<http://www.veranderalles.be/twee-thuizen-een-gids/>

© Keoma Zec

West-Afrikaanse migratie door het oog van fotograaf Keoma Zec

Fototentoonstelling. Door het land lopen verschillende migratieroutes vanuit West-Afrika. In de Nigerese woestijnstad Agadez arriveren jaarlijks duizenden migranten uit Senegal, Kameroen, Gambia, Burkina Faso, ... Ze belanden in getto's en wachten er tot ze de woestijn kunnen oversteken naar Libië of Algerije. Van daaruit wagen sommigen de tocht naar Europa.

11.11.11 sprak er met tientallen migranten en luisterde naar hun verhalen. Waarom vertrekken ze uit hun land? Hoe verliep hun tocht? Wat hopen ze te vinden op hun nieuwe bestemming? Z11.11.11 leerde er de mensen achter de cijfers kennen.

De beelden die hen het meest bijbleven bundel-

ETALAGE DIVERSITEIT EN INTEGRATIE

2018/2019

den ze in de fototentoonstelling 'En Route. Onderweg naar beter'.

De fototentoonstelling bestaat uit:

10 sterke beelden (A2) en een infoposter, gedrukt op kwalitatief papier

3 campagneaffiches (A3) met het beeld van de campagne

20 boekjes met feiten en cijfers over migratie en vluchtelingen

• **Doelgroep: iedereen**

Prijs: 15 euro (+ verzendingskosten)

Bestellen: www.11.be/allemaal mensen

Humanistisch Verbond is een Gastvrije Vereniging en steunt de campagne Gastvrije Gemeente. Doe jij mee met jouw afdeling?

Vluchtelingenwerk Vlaanderen zet zich in voor mensen op de vlucht voor oorlog, geweld en vervolging. Ze doen dit samen met tal van lidorganisaties en enthousiaste vrijwilligers. Zij werken met campagnes, zoals Gastvrije Gemeente, waarmee ze gastvrije initiatieven zichtbaar willen maken en zo ook anderen inspireren om zelf iets te doen voor asielzoekers en vluchtelingen.

Ook Humanistisch Verbond is partner van Vluchtelingenwerk Vlaanderen in het kader van hun campagne Gastvrije Gemeente. We vinden het als vrijzinnig humanisten belangrijk om solidair te zijn met de vele vluchtelingen, die elk een eigen verhaal hebben, en willen tonen dat ze welkom zijn – niet alleen in onze samenleving, maar ook in onze gemeente, en in onze eigen afdelingen of op onze activiteiten. Met het partnership willen we dus onze gastvrijheid en openheid als vereniging verduidelijken voor deze mensen, die vaak veel

ellende hebben meegemaakt, en die hun plaats zoeken in de gemeenschap.

Organiseer jij met je afdeling, met andere enthousiastelingen of samen met partners een activiteit met of voor nieuwkomers, vluchtelingen, asielzoekers, migranten, ...? Of wil je gewoon graag meewerken aan het beter bereiken van deze groepen? Dan kan je gebruik maken van het aanbod van promotiemateriaal van Vluchtelingenwerk Vlaanderen om je boodschap van gastvrijheid extra in de verf te zetten. De herkenbaarheid van de campagne is immers een troef naar deze mensen, die vaak helemaal niet vertrouwd zijn met de vrijzinnigheid en secularisme.

Welke materialen zijn er beschikbaar?

Er zijn verschillende soorten materialen: badges en pins, raambordjes, Facebookheaders, headers voor op je website, ... Voor gebruik in online aankondigingen, promotie, drukwerk of om zelf te printen, naargelang het medium waarvoor je het wil gebruiken en de beschikbaarheid. Sommige materialen kun je via een onlineformulier bestellen en worden je dan opgestuurd.

• Raambordje 'Welkom in mijn Gastvrije Vereniging' (kan je ook in kleur afdrukken en ophangen, helaas zijn ze niet in drukwerk leverbaar):

<https://www.gastvrijegemeente.be/sites/default/files/raambordje-gastvrije-vereniging.pdf>

• Raambordje 'Welkom in onze Gastvrije Gemeente' <https://www.gastvrijegemeente.be/campagnemateriaal>

Het raambordje biedt een visueel duidelijke boodschap. Ideaal dus om op te hangen aan het venster van je vrijzinnig huis of op de locatie waar je een activiteit voorziet.

• Gastvrije pin/picbadge voor op social media:

<https://www.gastvrijegemeente.be/file/gastvrije-picbadge-klein>

• Pins/badges bestellen :

<https://www.vluchtelingenwerk.be/node/727>

Op <https://www.vluchtelingenwerk.be/formulier/bestelling-publicaties> vind je een overzicht van alles wat bestelbaar is. Zo kun je infobrochures bestellen, films/docu's vinden of een coole draagtas aankopen.

• **Op zoek naar inspiratie voor een activiteit?**

Wat doen anderen? Bekijk het op

<https://initiatieven.gastvrijegemeente.be/projects>

Tips en tricks voor het organiseren van activiteiten en het bereiken van deze doelgroepen:

<https://www.gastvrijegemeente.be/tips-en-tricks>

Films over diversiteit

Onderstaande titels zijn tips voor jouw activiteit. De meeste van deze films ontleen wij via Bevrijdingsfilms vzw of Dalton Distributions. Je kan een eigen film zoeken, maar vergeet dan niet om je met SABAM in orde te stellen.

Jupiter's Moon (2017, 129'), een speciale film, visueel overweldigend, over een jonge Syrische migrant.

Human Flow (2017, 140'), film van onder andere Ai Weiwei over vluchtelingen wereldwijd.

The Land of the Enlightened (2016, 87'), een verbluffende cinematografische reis naar de ruwe schoonheid van het door oorlog geteisterde Afghanistan waar kinderen dagelijks een bewijs leveren van de vindingrijkheid en veerkracht van een volk. Terechte winnaar van de Prijs voor Beste Fotografie op het prestigieuze Sundance Filmfestival.

Seres Queridos (2004, 93'), de romance tussen een jood en Palestijn leidt tot een avond vol misverstanden en onvoorziene omstandigheden.

Ajami (2009, 124'), portret van de gelijknamige wijk in Tel Aviv waar christenen, joden en moslims door elkaar wonen; spannend en dramatisch. Genomineerd voor een Oscar!

La Marche (2013, 125'), historisch fresco dat zich afspeelt in het Frankrijk waar onverdraagzaamheid en racisme opkomen en dat zowel op humor als op drama mikt, met een vlot statement over solidair broederschap en racistisch geweld.

Welcome (2009, 110'), over de illegalen bij Calais; een sociaal docudrama dat ook heel goed gezien kan worden als een maatschappelijk pamflet. Deze prent kreeg veel lof.

The Invader (2011, 95') van Nicolas Provost, een Belgisch drama over een Afrikaanse immigrant die na een schipbreuk het strand bereikt en in de hoofdstad ten prooi valt aan mensenhandelaars. Bekroond met de Vlaamse filmprijs voor beste cinematografie.

The Man Who Saved the World (2014, 110') Weinig mensen hebben ooit van hem gehoord en toch heeft hij miljoenen levens gered. Stanislav Petrov, officier in het Sovjetleger, moest in 1983 een keuze maken die onoverzienbare gevolgen zou hebben. In het controlecentrum waar hij werkt, wordt een raket gedetecteerd die vanuit de VS de Sovjet-Unie aanvalt. Op Petrovs schouders rust de beslissing of de Sovjet-Unie snel als tegenreactie

nucleaire raketten lanceert. Een thriller die je doet beseffen hoe dicht de wereld stond bij een apocalyps.

Iedereen migrant, kortfilm (2012, 19'), film van Masureelfonds i.s.m. het Brussels Onthaalbureau voor Nieuwkomers en de migrantenfederaties CDF en FMDO.

Zie o.a. <http://www.antidiscriminatie.vaka-hih.yichalal.be/activiteit/iedereen-migrant-0> en <http://www.kifkif.be/over-kif-kif/activiteiten/premierevoorstelling-kortfilm-iedereen-migrant>

Documentaires verkrijgbaar via Flanders Doc (www.flandersdoc.be), zo steunen we lokale film- en documentairemakers.

Empire of Dust (2011, 75'), een rollercoaster over culturele onderhandelingen en misverstanden in Congo. Contact: Bart Van Langendonck, bart@savagefilm.be en T 0476 55 11 53

Home and Away (2010, 75'), het verhaal van 10 objecten en hun eigenaar, over onderweg zijn, verzamelen en migratie. www.offworld.be

Nollywood aan de Schelde (2008, 47') een Nigeriaanse lowbudgetfilm gedraaid in Antwerpen over immigratie, religie, prostitutie en film.

Behind the Candelabra (2013, 118'), een kijk achter de schermen bij de relatie tussen Liberace en Thorson, homoseksuele partners; biografisch drama dat verschillende prijzen won (bijkomend thema: aids); vakmanschap van Soderbergh.

Glaube (2013, 113'), onderzoek naar religieus fanatisme en deel van een spraakmakende trilogie; dit drama won in Venetië de Speciale Prijs van de Jury.

Fill the void (2013, 90'), uniek en intens Israëlijs drama over een betoverende tweestrijd in een orthodox joods gezin; won veel prijzen in Israël.

Les Beaux Jours (2013, 94'), tragikomedie over een tweede jeugd en de belevenissen bij de plaatselijke seniorenclub; een zoektocht naar geluk, met een sterspeler.

● **Wil je graag een van deze films vertonen?** Contacteer Laura Michiels op laura.michiels@humanistischverbond.be of T 03 233 70 32. Eén filmvertoning per jaar per afdeling wordt vergoed door Humanistisch Verbond-nationaal (aanvraag uiterlijk een maand op voorhand indienen). De kostprijs wordt bepaald door de leverancier en hangt af van het aantal deelnemers. Tussentijd Humanistisch Verbond-nationaal beperkt tot 75 euro. Je kan een eigen titel uitzoeken maar vergeet dan niet om je met SABAM in orde te stellen.

Genderdiversiteit en seksuele oriëntatie

WORKSHOP/VORMING

door Aaron Van Parys. Genderdiversiteit en seksuele oriëntatie, wat betekent het voor holebi's, transgenders en jou? Wil je meer weten over het transgenderthema? Welke rol speelt gender in onze samenleving? Wat betekent gender voor holebi's en transgenders? Deze en nog veel meer vragen komen aan bod in deze vorming. Je leert meer over het transgenderthema, genderdiversiteit en seksuele oriëntatie. Op een interactieve manier kijken we naar transgender, gender en hoe dit verbonden is met onze seksuele geaardheid en genderidentiteit. Tot eind 2019 biedt Genderflux een reizende 'Gender Diversity'-tentoonstelling aan van een 40-tal ingekaderde A3-foto's van transgenderpersonen. De tentoonstelling beoogt de zichtbaarheid en aanvaarding van transgenders in onze maatschappij te verhogen. De foto's zijn van de hand van Brigitte Boffin, een fotografe met Congolese roots die sinds 2000 werkzaam is in België.

• Deze vorming kan gecombineerd worden met een fototentoonstelling over Genderflux.
Meer info: vanparys.aaron@gmail.com

Verzwegen verlangen. Een geschiedenis van homoseksualiteit in België.

LEZING door Jonas Roelens/Wannes Dupont/Elwin Hofman. De voorbije eeuwen bleef het in België vaak opmerkelijk stil rond zogenaamde 'sodomieten', 'buggers', 'geelgieters' en 'vuile vrouwen'. Niettemin tonen talloze bestofte gerechtelijke dossiers aan dat 'de liefde die haar eigen naam niet noemen durfde' ook bij ons allesbehalve zeldzaam was. Deze lezing gebruikt deze fascinerende procesdossiers als leidraad om een verborgen geschiedenis bloot te leggen: als gidsen doorheen een vergeten wereld van badhuizen, urinoirs, achterkamers en homobars, en als de rijke getuigenissen van vurige verlangens die de samenleving lange tijd begreep als zondig of ziek. 'Verzwegen verlangen' reconstrueert de leefwereld van 'potten' en 'pederasten' in België, van de middeleeuwen tot vandaag, en bespreekt de veranderende mentaliteit rond een thema dat slechts met mondjesmaat publiekelijk bespreekbaar werd.

• Contact opnemen kan met Jonas via jonas.roelens@ugent.be; Wannes via wannes.dupont@uantwerpen.be of Elwin via elwin.hofman@kuleuven.be. Zij regelen dan onderling wie de lezing geeft. De prijs voor de lezing is 150 euro.

Inleiding in gender, etniciteit en seksuele diversiteit

VORMING. Deze vorming biedt een korte inleiding in de theorieën achter de concepten gender, etniciteit en seksuele diversiteit. Op welke manieren worden deze termen ingevuld, in een professionele context, een beleidscontext, een middenveldorganisatie? Welke (politieke) visies op gelijkheid en verschil zijn met deze concepten verbonden? Op welke manier worden deze visies in de praktijk omgezet door diversiteitsverantwoordelijken, beleidsmakers gelijke kansen, schrijvers van actieplannen gelijke kansen en diversiteit?

Doelgroep: iedereen die inzicht wil verkrijgen in de

theorieën en visies waar ons gelijke kansen- en diversiteitsdenken op gebaseerd is. Doelstelling: op het einde van de dag kunnen de deelnemers de verschillende strekkingen in het denken over gender, etniciteit en seksuele diversiteit van elkaar onderscheiden, waardoor ze ook hun eigen visies en die van hun organisatie

beter kunnen kaderen.

Leermethode: de theoretische kennis wordt op een laagdrempelige manier overgebracht, aangevuld met voorbeelden uit de praktijk en concrete cases voor discussie.

• De vorming duurt 1 dag. Meer info: Sarah Scheepers, ELLA.Sscheepers@amazon.be

Workshop gender- en seksuele diversiteit, Klijq vzw

WAT?

Een interactieve workshop waarbij ze het hebben over jongens en meisjes, over holebi's, over intersekse, over hetero, cis- of transgender zijn, over normen die ons leven bepalen en privileges die we al dan niet hebben. Kortom alles wat je altijd al wilde weten over LGBT's, én veel meer ...

VOOR WIE?

Voor iedereen met een gezonde interesse die wat meer wil weten over genderdiversiteit en seksuele oriëntatie. Deze workshop vormt een mooie basis om verder te kunnen werken aan een LGBT-vriendelijk klimaat binnen jouw organisatie.

DUUR?

Minimum 2 uur en maximum 4 uur.

PRIJS, EXCL. BTW ?

Non-profit: 375 euro. Profit: 699 euro

• Prijzen zijn inclusief verkennend gesprek, vervoerskosten, brochures en digitale hand-outs. Elke vorming wordt op maat gemaakt in samenspraak met de aanvrager.

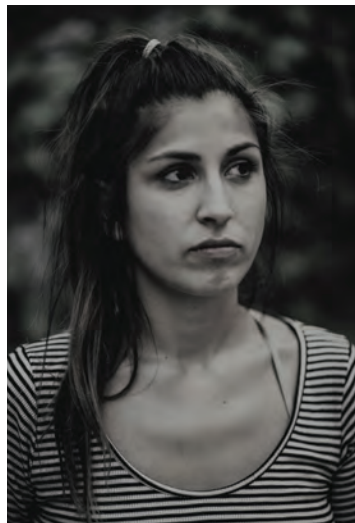
Meer info: <https://klijqvzw.be/nl/basisvorming/workshop-gender-en-seksuele-diversiteit>

Genderless

“Moeten we anno 2018 niet streven naar een meer queer maatschappijbeeld? En wat zijn de blokkades op weg naar die vrijere maatschappij?,” Multimediale installatie door kunstenaar Maryam K. Hedayat. Genderless is een installatie waarin het dualistische denken rond gender issues aan de kaak wordt gesteld. Verouderde en vastgevroeste genderrollen en de dominante beeldcultuur die de problematiek in stand houden staan centraal.

Maryam K. Hedayat praat met mensen van diverse leeftijden, achtergronden en overtuigingen over hun perceptie van gender en genderrollen in onze maatschappij.

• Maryam is een succesvolle Iranese visuele kunstenaar wonend in Brussel. Ze heeft een kunstbachelor van de universiteit Antwerpen en studeerde daarna film aan het Luca te Brussel. Voor meer info: www.maryamkhedayat.com en maryamkhedayat@gmail.com

Medische mythes, waarheden en achtergronden

LEZING door Dirk Devroey. Vele mensen worden overrompeld door

medische informatie die niet altijd correct is of soms zelfs bewust misleidend is. Zowel de pers, het internet als bepaalde artsen of kwakzalvers verspreiden boodschappen die niet alleen foutief zijn maar soms zelfs gevaarlijk kunnen zijn of op zijn minst tot veel nutteloze uitgaven kunnen leiden. Dr. Devroey geeft tijdens de lezing zowat honderd voorbeelden van misverstanden en mythes uit de medische wereld.

- Dirk Devroey is huisarts in Overijse en hoogleraar huisartsgeneeskunde aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij is ook voorzitter van het Interuniversitair Centrum voor Huisartsopleiding en bestuurslid van SKEPP (Studiekring voor de Kritische Evaluatie van het Paranormale en de Pseudowetenschappen). Dr. Devroey is op maandag een vaste gast bij De Madammen van Radio 2 waar hij een gezondheidsrubriek heeft. Hij vraagt 150 euro inclusief verplaatsing.

- Hij is pas terug beschikbaar vanaf 18 november 2018, tijdig boeken is de boodschap want zijn agenda is behoorlijk vol.

Genetica

LEZING door Jef Meysmans. DNA, genen, dominantie, mutaties enzovoort zijn begrippen die iedereen vlot gebruikt. Maar wat betekenen ze? De opgedane kennis wordt op het eind door de toehoorders gebruikt om zelf erfelijke vraagstukken op te lossen.

- De lezing duurt 1,5 en kost 120 euro.

Meer info: jefmeysmans@hotmail.com

Ontstaan van de mens

LEZING, eventueel gecombineerd met bezoek aan het Museum voor Natuurwetenschappen te Brussel, door Jef Meysmans. Voordracht met steeds groot succes, mede omwille van verrassende powerpoints.

De allerlaatste ontdekkingen rond het ontstaan van de mens zijn verwerkt. De vraag aap of niet-aap definitief opgelost.

Als er vraag naar is wordt een bezoek voorzien aan het Museum voor Natuurwetenschappen te Brussel (zaal Galerij van de Mens)

- De lezing duurt 1,5 uur en kost 120 euro.

Meer info: jefmeysmans@hotmail.com

Bestaat ET? (Leven wij alleen in het universum?)

LEZING door Jean-Pierre De Greve. 10 juli 2016: 2925 bevestigde exoplaneten; een 40-tal worden beschouwd als potentieel bewoonbare planeten voor leven zoals wij dat kennen. Maar hoe goed is onze wetenschappelijke kennis van exoplaneten, van de mogelijke kansen op leven buiten de aarde, en vooral, hoe snel groeit die kennis aan? Is contact mogelijk met leven buiten ons zonnestelsel? En hoe wordt er vandaag gespeurd naar leven buiten de aarde? En als ET bestaat, hoe ziet die er dan uit?

Boeiende vragen, maar hebben we ook antwoorden?

Een kleine geschiedenis van een grote kosmos

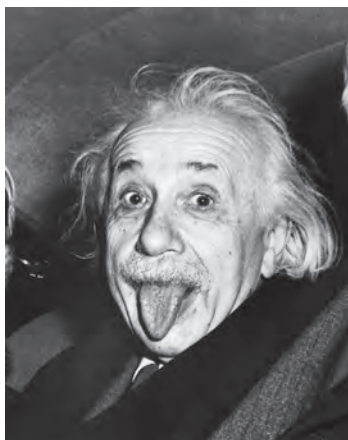
LEZING door Jean-Pierre De Greve. Kijken we op een mooie heldere avond naar de hemel, dan zien we ontelbare sterren van onze eigen melkweg. Met een telescoop ontdekken we ook kleine vlekjes, melkwegen zoals de onze, heel ver weg, die zelf uit enorme aantallen sterren bestaan. Maar wat is eigenlijk een melkweg? En hoe begon het allemaal?

We ondernemen samen een zoektocht naar het begin van het heelal en de evolutie ervan tot vandaag. Enkele vragen die daarbij aan bod komen: hoe oud is het heelal? En hoe zit het heelal nu

eigenlijk in elkaar? Kunnen we het begin van het heelal zien? Heeft het heelal een vorm? Waar bevindt zich de aarde?

Tien uitvindingen die de wereld veranderden of zullen veranderen

LEZING door Jean-Pierre De Greve. Tien belangrijke uitvindingen die de wereld herkenbaar veranderden komen aan bod. Ze zijn niet allemaal het resultaat van wetenschappelijk onderzoek, maar bij de meeste liggen wetenschappelijke vindingen aan de basis. De betrokken wetenschappers worden gekaderd in hun tijd en in hun leefwereld, en de fundamentele wetenschappelijke principes evenals de maatschappelijke toepassing(en) worden belicht.

Einstein: mens, leven en werk

LEZING door Jean-Pierre De Greve. Het leven en het werk van Einstein belicht in een voor de leek begrijpelijke taal. Albert Einstein is bekend van de relativiteitstheorie. Maar hij was ook op andere onderzoeksterreinen actief, in-

clusief de geneugten van het vrouwelijk schoon. Een verhaal over geniaal denken, geniale ontdekkingen, en de menselijke trekjes van een genie.

Bedrog in wetenschap is van alle tijden

LEZING door Jean-Pierre De Greve. Wetenschappelijk onderzoek is een werk van mensen. En dus vertoont het menselijke kenmerken. Door de geschiedenis heen hebben wetenschappers, sommigen bekend en beroemd, weleens hun onderzoek wat 'bijgekleurd'. Een inzicht in de complexe wereld van het wetenschappelijk onderzoek, waar macht, verlangen naar roem, maar ook passie en gedrevenheid soms leiden tot een bedrieglijke voorstelling van wetenschap.

Het mysterie tijd

LEZING door Jean-Pierre De Greve. De tijd is een van de basisdimensies van de relativiteitstheorie van Einstein. Het is ook een gegeven dat het

biologische en het maatschappelijke leven regelt (of ontregelt, als je wil). Eén ding is zeker: tijd, voortschrijdend in één richting, is belangrijk voor het leven, voor voortgang, voor verandering.

'Machten van Tijd' geeft een overzicht van de rol die de tijd speelt, gaande van het hele kleine in de wereld van de kwantumfysica (Planck-tijd 5,4 10⁻⁴⁴

sec) over de tijdschalen in de biologie (processen in de cel, levenstijd van planten en dieren) tot de tijdschalen in het heelal (10¹⁰ jaar). In grootteorde gaan we van 10⁻⁴⁴ sec tot 10²⁴ sec. Aan het einde wordt de betekenis van tijd voor de mens besproken, van tijdsindeling door externe factoren, tot tijdsdruk komende van de mens en zijn omgeving zelf.

Het gelijk van Einstein: over zwarte gaten en gravitatiegolven

LEZING door Jean-Pierre De Greve. In februari 2016 slaagde het Experiment LIGO erin om als eerste zwaartekrachtgolven te meten. Ze waren afkomstig van twee botsende zwarte gaten. Deze trillingen in de ruimtetijd werden al in 1916, 100 jaar eerder (!), door Albert Einstein voorspeld, als onderdeel van zijn Algemene Relativiteitstheorie. Tijd dus om even na te gaan wat zwarte gaten precies zijn, waarom de Algemene Relativiteitstheorie zwaartekrachtsgolven voorspelt, wat zo'n golven nou zijn, en wat precies de waarde is van de ontdekking. Mogen we nog meer verwachten in de komende jaren? Moeten we er wakker van liggen?

Het heelal: een 'wereld' met 'knallers'

LEZING door Jean-Pierre De Greve. Volgens de meest gangbare theorie begon ons heelal zelf met een oerknal, de Big Bang. Maar er zijn in dat heelal nog veel andere gewelddadige 'exotische' processen aan de gang. Bijna allemaal worden ze gedictieerd door de alomtegenwoordige zwaartekracht: botsingen van melkwegstelsels, in elkaar draaiende zwarte gaten, en supernova's. Door het ontrafelen van hun krachtige energetische boodschappen krijgen we inzicht in wat er daar ge-

beurt. We bekijken ook of dit gevaar oplevert voor het leven hier op aarde.

Wat brengt de toekomst? Feiten en trends vanuit de wetenschap.

LEZING door Jean-Pierre De Greve (vanaf oktober 2018). We maken een stand van zaken anno 2018 op van een aantal aspecten van de maatschappij en de wereld in het algemeen, dit op basis van wetenschappelijk bekende feiten. Daarbij bekijken we ook welke trends de experts aangeven voor de toekomstige evolutie van die aspecten. De volgende elementen komen aan bod:

- Groeiende wereldbevolking
 - Snelle urbanisatie
 - Klimaatverandering
 - Veroudering van de bevolking
 - Technologie en haar verwachte evolutie
 - Voeding vandaag en trends voor morgen.
- **Jean-Pierre De Greve is prof. em. Vakgroep Fysica en Sterrenkunde aan de Vrije Universiteit Brussel. De lezingen kunnen geboekt worden via UPV: upv@vub.ac.be**

Kritisch denken of goed geloven?

LEZING door Geerdts Magiels. Met de vooruitgang van de wetenschap hebben we meer kennis over de wereld dan ooit tevoren. Sommige positivisten en verlichtingsdenkers voorspelden dat bijgeloof en het paranormale vanzelf zouden verdwijnen naarmate de wetenschap voortschrijdt en steeds meer mensen toegang hebben tot wetenschappelijke kennis. Toch blijken bijgeloof en irrationaliteit hardnekkige fenomenen. Hoe moet deze paradox worden verklaard?

New age, markt van geluk

Variant op bovenstaande, hoewel het een uitstekend tegengewicht vormt tegen bachbloesemverkopers en andere charlatans, mocht je daar last van hebben.

Evidence-based living of: hoe leef je met empirie en poëzie?

LEZING door Geerdts Magiels. Hoe nemen we beslissingen? Waarop baseren we onze keuzes. Van alledaagse en hoogst persoonlijke keuzes (zoals neem ik een paraplu mee? of neem ik die pil tegen deze hoofdpijn?) tot beslissingen van maatschappelijk belang (zoals op welke partij stem ik? of eet ik geen vlees meer?). Misschien kunnen de inzichten uit de empirisch onderbouwde genees-

kunde (evidence-based medicine) steun bieden om betere keuzes te maken in een onvoorspelbare wereld waarin betrouwbare kennis een schaars goed is.

De ontdekking van Jan Ingenhousz en de energie van het leven

LEZING door Geerdts Magiels. Gebaseerd op zijn boek/doctoraat 'Van zonlicht tot inzicht'. Over de ontdekking in de 18de eeuw van de fotosynthese door een volledig vergeten arts uit Breda. Een man die een wonderlijk leven leidde, van hofarts bij Maria Theresia in Wenen, tot collega en vriend van Lavoisier en Franklin. Gaat ook over het belang van de fotosynthese (het belangrijkste biochemische proces op aarde) en de relevantie daarvan voor de huidige problemen. Alsook bespiegelingen over de werking van de wetenschap en de noodzaak van onafhankelijk en kritisch onderzoek.

Het kaf en het koren, alternatieve therapieën in de weegschaal

LEZING door Geerdts Magiels. Jaarlijks worden miljarden euro's uitgegeven aan alternatieve behandelwijzen, van homeopathie tot detoxtherapie en van oorkaarsen tot cranio-sacraaltherapie. Het veld van wat ook wel eens 'complementaire' of 'alternatieve' geneeskunde wordt genoemd, is breed en divers. Maar er bestaat geen 'alternatieve' geneeskunde. Er is alleen goede en slechte geneeskunde. Aan de hand van de laatste onderzoeken brengt deze lezing in kaart wat we weten over de werkzaamheid van de belangrijkste therapieën die als alternatief worden aangeboden. Het is eveneens een snelcursus in 'empirisch onderbouwde geneeskunde'.

Tegelijk is het een op de praktijk geënte handleiding in de wetenschapsfilosofie. Je leert pseudowetenschappelijkheid te herkennen aan de hand van observeerbare fenomenen, zoals de broederstrijd tussen verschillende groepen binnen de homeopathie of osteopathie. Je leert dat het meervoud van anekdotes niet gelijk is aan feiten. Je leert ook alle mogelijke drogredenen herkennen die aanhangers van de alternatieve behandelin-

gen aanvoeren. Je krijgt daarnaast ook pittige historische details uit de wonderlijke geschiedenis van de geneeskunde, van scheurbuik tot maagzweren, van aderlaten tot lobotomie. Want de enige weg naar een betere geneeskunde, is het leren van onze fouten en misvattingen.

Pseudobehandelingen in de diergeneeskunde

LEZING door Geerdt Magiels. Tussen kennis en quatsch. Gebaseerd op gastcollege voor opleiding dierenartsassistenten diergedrag. Pseudowetenschappen in het behandelen van dieren met ziekte of gedragsproblemen. Ook geschikt voor iedereen die een huisdier heeft. Dankzij de dieren leren we over onszelf.

Neurogastronomie tussen bord en brein

LEZING door Geerdt Magiels. Het belangrijkste apparaat in de kookkunst zijn niet de toestellen in de keuken of exotische ingrediënten. Het is ons zintuiglijk apparaat. Zonder onze zintuigen, die de omvang, aard en hoeveelheid van vluchtige stoffen in het voedsel en drank oppikken en de impuls daarvan doorgeven aan ons brein, zou eten een saaie bedoening zijn. Dankzij het brein wordt biochemie omgezet in betekenis. Over de 'flaveur' van wat we eten en drinken en het neurobiologische belang van eten.

(Varianten daarop: moleculaire gastronomie, verhalen uit de geschiedenis van voedsel en fysiologie. Alsook: het voedsel van de toekomst, de toekomst van het voedsel, geïnspireerd op Louise Fresco en Heston Blumenthal.)

Kan gecombineerd worden met smaakproeven met theaterkok Peter De Bie, maar dat maakt het logistiek en financieel duurder.

Tussen hype en hypothese, hoe onderscheiden we de science van de fiction?

LEZING door Geerdt Magiels. We worden bestookt met verhalen van heilvoorspellers en doemdenkers. Volgens de een staat een nieuwe mens op het punt om geboren te worden: vol geïntegreerd in een nieuwe digitale werkelijkheid. Volgens anderen staan we aan de borderline van een psychische afgrond: meer en meer depressies en ADHD door een steeds snellere wereld die constant online is.

Wat weten we ondertussen van onze breinen en hun werking? Hoeveel aandacht of concentratie hebben we? En hoe gaan we die gebruiken, of

laten gebruiken? Kunnen we wel multitasken? Hoe kunnen we slimmer of creatiever worden? Worden we intelligenter van een intelligente bril?

Hoe bedreigend is de digitale omwenteling, voor ons psychisch welzijn en voor de samenleving? Gaan intelligente machines ons voorbijsteken? Kunnen we onze biologische hardware verbeteren of onze software upgraden naar Homo sapiens 2.0?

Hoe onderscheiden we in deze discussie de bevlogen meningen van de betrouwbare kennis? Hoe blijven we de juiste vragen stellen en hoe vinden we daarop een antwoord?

Wat is het geval? (En hoe weten we dat?)

LEZING door Geerdt Magiels. Elke krant die zich respecteert heeft tegenwoordig een factchecker. Het is blijkbaar noodzakelijk geworden om beweringen en berichten na te trekken. Hoewel retoriek, leugens en demagogie van alle tijden zijn, is de hedendaagse aandacht ervoor opvallend. Mensen weten steeds minder wat ze nog kunnen geloven.

Wat weten we en strookt die kennis met de werkelijkheid? Hoe zeker zijn we over wat wij weten? Of denken te weten? Hoe vinden we de weg in de jungle van informatie? Hoe weten we wat waar is? Of, om het met Wittgenstein te zeggen, wat het geval is?

Onware beweringen of valse feiten staan een 'goed leven' (zoals Aristoteles voorstond) in de weg. We moeten dus leren de feiten te toetsen, waarheid en onwaarheid te herkennen. Maar (zelf) onderzoek (doen) is moeilijk, we komen gemakkelijk op dwaalsporen terecht, ongemerkt vertekenen illusies en vooroordelen onze kijk op de werkelijkheid en neemt de verbeelding ons op sleeptouw. In de biologie en de psychiatrie, net als in de geneeskunde en de zorg maar ook in de politiek en het dagelijkse leven. Niemand is immuun voor de verleiding van een grandioos nieuw inzicht, ook de knapste koppen niet.

Betrouwbare kennis ligt niet voor het oprapen, zeker niet omdat zelfs de wetenschap onder vuur ligt, na fraudegevallen in onderzoek en belangen-

verstrengelingen tussen industrie en onderzoek. Wetenschap is belangrijk, maar niet alle wetenschappelijk onderzoek blijkt even degelijk. In de zoektocht naar hele, halve en onwaarheden maakt deze lezing gebruik van ideeën uit Magiels' recente boek 'Met Freud en Darwin op de sofa. Sigaren, regenwormen en de zoektocht naar betrouwbare kennis'.

Technofobia. De wortels van de afkeer van wetenschap en techniek

LEZING door Geerdts Magiels. We leefden nooit langer en gezonder, nooit was er procentueel minder oorlog, honger en armoede in de wereld. Dat is te danken aan meer kennis en inzicht, op basis van wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling. Toch blijft een aanzienlijk deel van de bevolking argwanend, zo niet ronduit afwijzend tegenover technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen, van kunstmest tot genetische modificatie, van dioxines tot straling. Van waar de schrik voor alles wat 'chemisch' en niet 'natuurlijk' is? Hoe begrijpelijk is die angst? Wat zijn de bronnen van die afkeer? Hoe (ir)rationeel is de mens van tegenwoordig en hoe kunnen we ermee omgaan?

• **Geerdts Magiels is bioloog en filosoof. Hij schrijft en praat over wetenschap, kunst en kennis, biologie, breinen en gedachten. Zijn stem is te horen op Radio 1 en hij schrijft onder meer in De Standaard der Letteren. Hij is ook auteur van diverse boeken. Een lezing duurt ongeveer 1 uur, met aansluitend vragen of interactie met publiek. Geerdts vraagt 350 euro plus vervoerskosten. Nooit op donderdagavond. Verder kan zowel overdag als 's avonds.**

Meer info: geerdts.magiels@telenet.be

Het geheim van de kosmologie ontrafeld

LEZING door Gustaaf Cornelis. Wat weten we vandaag over ons universum? Hoe is die kennis tot stand gekomen? Hoe zeker kunnen we erover zijn? Kunnen we alles weten? Wat zijn zwaartekrachtgolven? Zet het universum daadwerkelijk versnellend uit?

Francis Bacon aan de wieg van de moderne wetenschap

LEZING door Gustaaf Cornelis. Wanneer kan je zeggen dat de moderne wetenschap is begonnen? Wie heeft de doorslag gegeven? De Engelse staatsman Bacon blijkt er een grote rol in gespeeld te hebben. We nemen zijn leven en werk onder de loep.

Workshop 'redevoeringen houden'

WORKSHOP door Gustaaf Cornelis. Interactieve lezing met oefeningen om op een snelle manier een succesvolle gelegenheidsrede in elkaar te flansen. Met een product op het einde van de workshop!

Zin en onzin omtrent de gulden snede

LEZING door Gustaaf Cornelis. We denken overal de gulden snede te ontwaren, in de natuur, in gebouwen, in afbeeldingen. Gaat het dan echt wel om de gulden snede? En garandeert de gulden snede schoonheid? We bekijken de wiskundige achtergrond (niveau secundair onderwijs) en analyseren in groep diverse voorbeelden.

Georges Lemaître, bedenker van de oerknal

LEZING door Gustaaf Cornelis. Wie bedacht de bigbangtheorie? Een Belgische priester! Hoe kwam hij erop en was dat dan niet in conflict met zijn geloof?

Relativiteitstheorieën

LEZING door Gustaaf Cornelis. Hoe kwamen de relativiteitstheorieën tot stand? Wat is hun impact op de hedendaagse natuurkunde? Wat houden ze in? Aan de hand van heel wat beeldmateriaal en gezamenlijke analyse komen we samen tot de besluiten die Einstein maakte (niveau secundair onderwijs).

• **Gustaaf C. Cornelis doceert o.a. wetenschapsethiek, -filosofie en -geschiedenis aan de VUB en UA. Hij studeerde wijsbegeerte aan de VUB, de UGent en de Atheense Polytechnische Universiteit. Hij publiceert over diverse wetenschapsfilosofische onderwerpen in zowel populariserende als vakliteratuur. Gustaaf vraagt ten minste 12 inschrijvingen voor een lezing. Meer info: Gustaaf.Cornelis@vub.be**

De Belgische kinderarmoedepuzzel ontrafeld: situering, oorzaken en oplossingen

LEZING door Julie Vinck. België is een van de meest ontwikkelde welvaartsstaten ter wereld en toch loopt haast één op vijf kinderen het risico om in armoede op te groeien. In vergelijking met de andere Europese landen zetten we slechts een middelmatige prestatie neer en bovendien worden we geplaagd door een sluipende, maar significante, toename van het kinderarmoederisico die begon in de goede jaren voor de crisis. Hoe komt dit? Tijdens deze lezing bekijken we de situatie in België en de Belgische regio's, gaan we dieper in op de oorzaken van de Belgische kinderarmoedepuzzel en reiken we beleidsoplossingen aan om deze trend te doorbreken.

• **Julie Vinck is als doctoraatsstudente verbonden aan het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck. Haar onderzoek focust op armoede en handicap bij kinderen, de selectiviteit in het sociaal beleid, het werk-zorgdilemma van ouders en hoe het beleid hierop inspeelt. Julie vraagt 120 euro plus verplaatsingskosten en is te bereiken op julie.vinck@uantwerpen.be. Praktisch: woensdagavonden zijn voor Julie niet mogelijk en ze verplaatst zich het liefst per trein. Een vlotte bereikbaarheid en aansluiting met de trein naar Antwerpen zijn dus een must.**

The Missing Link

VORMING door vzw De Link. Wat is armoede? Gaat armoede over

louter een gebrek aan geld of is er meer aan de hand? In 'The Missing Link' gaat Fabio Wuytack op zoek naar de binnenkant van armoede, in de marge van de welvaartstaat. In de ontroerende en fascinerende gesprekken met mensen die de armoede aan den lijve hebben ondervonden, komt de psychologische kant van armoede boven water. Hun aangrijpende levenservaringen confronteren ons met de impact van sociale uitsluiting. In een samenleving die verscheurt lijkt te raken door de steeds grotere kloof tussen arm en rijk, verenigt 'The Missing Link' verhalen vanop beide oevers.

Vzw De Link wil mee een antwoord zoeken op de missing link die er is tussen armen enerzijds en de aanpak van armoede anderzijds. Zij wil vooral ook

symbool staan voor de maatschappelijke erkenning dat armoede een structureel probleem is en wil de samenleving aansporen tot structurele oplossingen. Vzw De Link gaat uit van de kracht van de armen. Het zijn zij die de ervaring van maatschappelijke uitsluiting op alle mogelijke levensdomeinen, mee ondersteund door de opleiding, verder kunnen ontwikkelen in een deskundigheid die de samenleving nodig heeft in armoedebestrijding. In deze vorming presenteren ze de documentaire 'The Missing Link'. Aansluitend brengen ze de achterliggende visie op armoede en verduidelijkt een opgeleide ervaringsdeskundige de effecten van leven in armoede.

Daarna geven ze informatie over de opleiding en het inschakelen van 'ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting' en de werking van vzw De Link.

• **Deze vorming wordt steeds gebracht door een opgeleide ervaringsdeskundige samen met een trajectondersteuner. Duur: 2 uur exclusief pauze, kostprijs 350 euro + vervoerkosten. De prijs ligt exclusief lager voor Humanistisch Verbond.**

Meer info: www.delinkarmoede.be en barbara.serrus@delinkarmoede.be

Kansarm maar niet kansloos. Een grondrechtenbenadering van kinderarmoede

LEZING door Nicole Formesyn op basis van het gelijknamige boek. Kinderarmoede is de laatste jaren een hardnekkig maatschappelijk probleem. Daar waar het globale armoederisico relatief stabiel bleef, is de kinderarmoede het laatste decennium systematisch gestegen. Als gevolg daarvan staat ook in Vlaanderen de bestrijding van kinderarmoede hoog op de beleidsagenda. Als hefboom om kinderarmoede aan te pakken wordt vaak een kinderrechtenbenadering naar voor geschoven, gebaseerd op het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Leven in armoede wordt vanuit deze benadering gezien als een schending van kinderrechten.

Een kinderrechtenbenadering op kinderarmoede staat enigszins in spanning met de grondrechten en het welzijn van ouders. Van kinderen wordt im-

mers verondersteld dat zij geen aandeel hebben in hun armoedesituatie, terwijl ouders vaak wel als verantwoordelijke of zelfs schuldige worden gezien voor de armoedesituatie van hun kinderen. Als gevolg daarvan is er een grotere maatschappelijke bereidheid tot mobilisatie van hulpbronnen die kinderen en jongeren ondersteunen, zoals onderwijs, kinderopvang, vrijetijdsbesteding etc. dan de bereidheid die er is om ouders te ondersteunen in hun zoektocht naar een geschikte woonst, het garanderen van een menswaardig minimuminkomen, het leiden naar een kwaliteitsvolle job etc. In deze lezing gaan we in op het spanningsveld tussen rechten van kinderen en rechten van ouders in de context van een armoedeproblematiek.

De lezing en het boek zijn gebaseerd op interviews met 30 kwetsbare gezinnen met kinderen in armoede in Sint-Niklaas die werden afgenomen door Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen. Een belangrijk element in de bevraging van gezinnen door Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen was een grondrechtenperspectief. Met deze grondrechtenbenadering als uitgangspunt om het probleem van kinderarmoede aan te pakken wordt niet enkel erkend dat armoede, ook kinderarmoede, een multidimensionaal probleem is. Tegelijk wordt ook erkend dat kinderarmoede niet los kan gezien worden van armoede van ouders. De levensomstandigheden en het welzijn van kinderen worden in belangrijke mate mee bepaald door de (gezins)context waarin het kind opgroeit. Deze opvatting loopt als een rode draad doorheen deze lezing.

● **Contactpersoon: Nicole Formesyn (beleidsmedewerker bij Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen). Nicole geeft de lezing en is steeds vergezeld door een geïnterviewde ouder of coauteur. Kostprijs: 70 euro. Voor meer info: nicole.formesyn@samenlevingsopbouw.be, T 0491 34 41 23**

Workshops, babbel, spelen Welzijnszorg Vlaanderen.

Welzijnszorg Vlaanderen heeft een ruim aanbod creatief en educatief materiaal omtrent armoede waarmee de afdelingen actief aan de slag kunnen.

- De afdelingen kunnen een enthousiaste spreker boeken die in 1,5 uur een algemeen verhaal over armoede in België kan brengen (een aanrader!)
- De afdelingen kunnen zelf aan de slag met Armoë Troef, een kaartspel over armoede bij oude-

ren (te bestellen via de Welzijnszorg-webshop)

- De afdelingen kunnen aan de slag met de Rijke verhalen (iTunes-verhalen met verwerkingsbrochure)
- De afdelingen kunnen gratis een interactieve quiz bekomen, die moet wel per mail aangevraagd worden bij Nele De Wachter.
- De afdelingen kunnen een Warme Babbel organiseren: iemand uitnodigen van een door Welzijnszorg gesteund project, of een project bezoeken. Die afspraken lopen via de regionale Welzijnszorg-secretariaten.

Zie <http://welzijnszorg.be/contact>

Dit zijn educatieve modellen. Welzijnszorg heeft ook een waaier aan fondsenwervende modellen voor afdelingen die graag een actie willen opzetten. Daarvoor kunnen ze ook best contact opnemen met de plaatselijke secretariaten.

● **Voor meer info kan je Nele De Wachter contacteren: nele.dewachter@welzijnszorg.be**

De Staat van de Welvaartsstaat

LEZING door Bea Cantillon. Vroeger beperkte de rol van de welvaartsstaat zich vooral tot stabilisatie van de koopkracht en het tot stand brengen van sociale rust als voorwaarden voor economische productie. Vandaag moet de welvaartsstaat ook hoogopgeleide en innovatieve werknemers voortbrengen, de combinatie arbeid en gezin ondersteunen en mensen levenslang laten leren.

Ondanks de groeiende scholingsgraad, de toenemende tewerkstelling en hoge sociale overheidsuitgaven slaagt de welvaartsstaat er niet meer in om de armoede en de ongelijkheid bij de lager geschoolde bevolking terug te dringen. Als gevolg van technologische ontwikkelingen en globalisering is laaggeschoolde arbeid overbodig geworden. We zitten in een structurele crisis om laagproductieve banen betaalbaar en lonend te maken én gepaste uitkeringen te voorzien voor gezinnen die zich aan de rand bevinden van de arbeidsmarkt.

● **Bea Cantillon is gewoon hoogleraar en directeur van het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck aan de Universiteit Antwerpen. Ze vraagt 500 euro voor een lezing. Meer info: bea.cantillon@uantwerpen.be**

Een gepolariseerde samenleving?

Over ongelijkheid en armoede in de 21ste eeuw, en hoe het nu verder moet.

LEZING door Wim Van Lancker. Ongelijkheid staat in het brandpunt van de belangstelling sinds de publicatie van Thomas Piketty's 'Kapitaal in de 21ste eeuw'. Maar wat betekent ongelijkheid eigenlijk?

Hoe is dat geëvolueerd, en wat zijn de gevolgen? Wat is de link met armoede? En zijn armoede en ongelijkheid relevant voor België, een land met een hoog niveau van sociale uitgaven, een sterke welvaartsstaat en een stabiele middenklasse? In deze lezing gaan we dieper in op al deze thema's, scheiden we de zin van de onzin, en trekken we beleidsconclusies: hoe moet het nu verder?

• **Wim Van Lancker heeft een doctoraat in de sociale wetenschappen en is voltijds onderzoeker bij het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck. Zijn onderzoek focust op de sociale verdelingsuitkomsten van gezinsbeleid en kinderopvang in vergelijkend perspectief, met specifieke aandacht voor vrouwelijke tewerkstellingspatronen, de combinatie arbeid en zorg, ongelijkheid en armoede, en de sociale investeringsstaat. Wim vraagt 150 euro + verplaatsingskosten en is te bereiken op wim.vanlancker@uantwerpen.be**

Van armoede tot armwoede

LEZING door Jos Geysels. Bij de hoge armoedecijfers in ons land slaken velen onder ons een diepe zucht, en dit al langer dan vandaag. En bij die zucht blijft het: we gaan ervan uit dat we ons maar moeten neerleggen bij het probleem. Jos Geysels en Erik Vlamincx zijn het daar niet mee eens. Met het dubbelboek 'De schande en de keerzijde' hopen zij die diepe zucht te doen omslaan in een luide kreet. Volgens het sprookje van de doorsijpelttheorie zal een politiek in het voordeel van de sterken uiteindelijk de hele maatschappij ten goede komen. Geysels en Vlamincx ontmantelen die theorie op twee manieren. In een krachtig pamflet, 'De schande', richt Geysels zijn pijlen op het slabakkende armoedebelief in de Wetstraat en houdt hij een pleidooi voor een brede beweging tegen

ongelijkheid. Vlamincx levert met zijn fictieve armoedeverhaal, 'De keerzijde', een hilarisch satirische aanvulling. 'De schande en de keerzijde' wil een ander verhaal schrijven voor een andere werkelijkheid, want het wordt tijd dat armoede eindelijk 'armwoede' wordt.

• **Jos Geysels studeerde Politieke en Sociale Wetenschappen (UFSIA Antwerpen) en Sociologie (UIA). Hij was coördinator van de Volkshogescholen Elcker-ik, volksvertegenwoordiger Agalev, voorzitter Agalev-fractie in het Vlaams Parlement, ondervoorzitter Vlaams Parlement, minister van Staat. Sinds zijn afscheid van de actieve politiek (juni 2004): voorzitter 11.11.11, voorzitter Vlaams Fonds voor de Letteren, ondervoorzitter KVS, voorzitter Decenniumdoelen 2017 (platform rond armoede).**

Voor info en boeking: jos.geysels@skynet.be

Die dagen van de maand ... als het geld op is.

LEZING door Celia Ledoux. Over vrouwelijke armoede in België. Een flink aantal Belgen leeft in armoede, en een heel groot aandeel daarvan zijn vrouwen – en daarmee vaak hun kinderen.

We maken ons hier zorgen over en in het maatschappelijk debat wordt het vaak aangehaald.

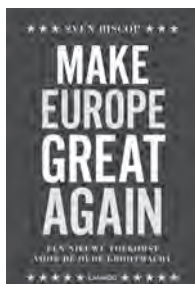
Hoe komt het eigenlijk dat vrouwen massaal armer zijn dan mannen? Licht het aan hun inspanningen, ingesteldheid, hun natuur? Welke fundamentele verschillen met mannen zijn er?

Zijn er fundamentele oplossingen te bedenken? Een verhelderende en optimistische lezing.

Als je dat wil, kan je geld verdienen

LEZING door Celia Ledoux. De arme: wie is hij? Wat drijft hem? En hebben we dat niet helemaal mis? In België is armoede een groeiend probleem. Dat is algemeen geweten, en we praten er vaak over. Toch liggen onze ideeën over wat armoede is, hoe de arme leeft, denkt, functioneert – en zelfs hoe die uit de armoede ontsnappen kan – ver van de werkelijkheid, en van wat onderzoek aantoonde. Een verrassend lichte, optimistische en soms zelfs grappige lezing.

• **Celia vraagt 450 euro per lezing. Het Vlaams Fonds der Letteren betaalt 100 euro terug voor de eerste 15 lezingen (vroeg boeken is dus de boodschap). Meer info: celia.ledoux@hotmail.com**

Make Europe great again

LEZING door Sven Biscop. Het boek 'Make Europe great again' is een indrukwekkende analyse van het huidige Europa door internationaal expert Sven Biscop. Europa voelt zich zwak en stelt zich zwak op. Ook door andere wereldspelers wordt het als

het kneusje behandeld. In een wereld waarin die grootmachten een steeds grotere rol spelen, heeft Europa maar één keuze: zelf opnieuw groot worden. Europa moet daarom durven zijn belangen na te streven en moet bereid zijn de macht die het heeft ook te gebruiken. Volgens internationaal expert Sven Biscop kan dat alleen als Europa uitmaakt wie het is, wat het wil en hoe het dat wil. En als de Europese Unie – of een kleinere kerngroep – als één geheel naar buiten komt, dooracht maar ook doortastend.

• **Sven Biscop is professor aan de Universiteit Gent en directeur van het programma 'Europa in de wereld' aan het Egmont Instituut in Brussel. Hij is bereikbaar via s.biscop@egmontinstitute.be en sven.biscop@ugent.be**

Ethiek in de economie

LEZING door Frank Roels. Dagelijks gebruikte economische begrippen impliceren vaak ook morele oordelen: dit is beter, dat is minder goed, of absoluut te vermijden enz. Voorbeelden zijn 'schuld', 'groei', 'investeringen', 'jobs', 'winst', 'handel', 'eigendom', 'competitie', 'productiviteit', ... Deze ethische connotatie rechtvaardigt vervolgens de maatregelen die genomen worden zowel door overheden als door privéactoren, echter zonder dat de gevolgen volledig duidelijk zijn gemaakt.

Deze inleiding tot een gesprek vermijdt nadrukkelijk historische overzichten van economische theorieën. We duiken meteen in de actualiteit, en zoeken een methode/strategie om te beslissen wat goed en slecht is, voor onszelf en onze kleinkinderen. Wens je de hele planeet erbij te betrekken, de dieren, het klimaat: aan jou de keuze.

Welke belangen moeten we eerbiedigen en welke moeten wijken voor andere prioriteiten? Hoeveel belastingen moeten burgers en bedrijven betalen? Mogen de overheden banen scheppen waar

er noden zijn, of moeten ze juist minder uitgeven? Moet de privésector banen scheppen, of is dat niet zijn hoofddoel?

Antwoorden op deze vragen staan dagelijks in de kranten, en het politiek beleid brengt ze in de praktijk.

Echter, koesteren we blind geloof in gezagsdragers, of kiezen we eigen onafhankelijke oordelen? Dan moeten we elke keuze toetsen aan de gevolgen. Welke bevolkingsgroepen profiteren méér, en gaan sommige achteruit? Kennis van de hedendaagse feiten en recentste wetenschappelijke inzichten moeten onze leidraad zijn.

• **Frank Roels is emeritus hoogleraar van de UGent, daarvoor aan de Vrije Universiteit Brussel, RUCA Antwerpen, en Albert Einstein College of Medicine, The Bronx, New York.**

Hij is te bereiken via frank.roels@ugent.be

Paradoxen in de samenleving

LEZING door Jos Geysels. Jos gaat hier dieper in op de paradoxen zoals: snelheid en traagheid, oud willen worden maar het niet zijn, rijker en toch ongelijker, zekerheid willen hebben en onzekerheid krijgen, zich verzekerd tegen altijd maar onzeker voelen, we willen minder staat (fiscaliteit) en meer staat (veiligheid), meer autonomie en minder privacy etc.

• **Meer info: jos.geysels@skynet.be**

Qatar. Het Golfstaatje dat de wereld opkoopt.

LEZING door Willy Laes naar aanleiding van het gelijknamige boek. Qatar. Een minuscule schiereilandje gelegen in de Perzische Golf, tussen Saudi-Arabië

en Iran. Niet groter dan één derde van België, met 250 000 inwoners. Per hoofd driemaal het jaarinkomen van een Amerikaans staatsburger. Immens rijk. Onbegrensd ambitieus. Gevaarlijk fragiel. Decadent en corrupt.

Een dwerg met een grenzeloze honger. Qatar is een financiële grootmacht die wereldwijd investeert in de bankwereld, de auto-industrie, de vastgoedsector, wetenschappelijk onderzoek, kunst en media. Één in sport, om zich te profileren op de wereldkaart. 2016: wereldkampioenschap wielrennen; 2019: wereldkampioenschap

atletiek; 2022: wereldbeker voetbal. Met corruptie als breekijzer bij de toewijzing van deze evenementen, die plaatsvinden in een woestijngebied waar tijdens de zomermaanden de temperatuur kan oplopen tot 50 graden Celsius. Twee miljoen arbeidsmigranten uit onder meer Nepal, India, Bangladesh, Sri Lanka en de Filipijnen knappen het vuile en harde werk op in onmenselijke omstandigheden. Moderne slaven die sportstadia, luxehotels, winkelcentra, vergaderzalen en musea optrekken, waar topsporters, internationale kunstenaars, vooraanstaande wetenschappers en schatrijke toeristen achteloos hun ding doen. Decadentie ten top. Qatar is bevriend met de VS, Frankrijk en Groot-Brittannië, maar promoot ondertussen de meest radicale islam, steunt de moslimbroeders en financiert stiekem IS.

Dit pamflet toont het ware gelaat van de autoritaire en gevaarlijke Golfstaat: tussen decadentie en corruptie. Een ontluisterend boek over een van de kleinste maar machtigste landen ter wereld.

• **Van 1970 tot 2007 was Willy Laes leraar, pedagogisch coördinator en adjunct-directeur van het Koninklijk Atheneum Keerbergen. Sinds 1974 is hij als vrijwilliger actief bij Amnesty International, o.a. als voorzitter van Amnesty Vlaanderen tussen 1978 en 1984. Als bestuurslid en voorzitter van AI EU Association tussen 1994 en 2000. Van 1981-2012 lid van de Raad van Bestuur van IPIS (International Peace Information Service), een onafhankelijke onderzoeks-ngo met focus op wapenhandel, nationale rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub-Sahara Afrika.**

Meer info: willylaes@hotmail.com

Normen en waarden. Ons samenlevingsmodel

LEZING door Leo Neels. Deze lezing bespreekt het Belgisch of Westers samenlevingsmodel, zoals het werd geanalyseerd in het Itinera-boek 'De verlichting uit evenwicht? Over normen en waarden, vrije meningsuiting en dominante religies'.

De lezing gaat in op de oorsprong van ons model uit de Verlichting, de Franse Revolutie en de Belgische Grondwet. De kernelementen van democratie, rechtsstaat en fundamentele rechten en vrijheden worden besproken, met een bijzondere nadruk op de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst. De waarde van dit samenlevingsmodel wordt naar voren gebracht, en de gevolgen die dit heeft voor onze attitude als burger.

Nieuws is nu zelf het nieuws geworden. Media zijn goed voor u.

LEZING door Leo Neels. Deze lezing gaat over moderne journalistiek en het belang daarvan voor de samenleving. We hebben een breed media-aanbod maar wanneer naar ons vertrouwen in media wordt gevraagd, blijkt vooral wantrouwen. Elementen zoals 'fake news', 'alternatieve feiten', of de slogan die wil dat we nu in een 'post-truth'-tijdperk zouden leven inspireren weinig extra vertrouwen.

Toch is de zgn. 'vierde macht' belangrijk, en zelfs essentieel, in een moderne samenleving. De lezing gaat in op aspecten van uitstekende journalistiek, doch ook op de valkuilen van middelmatigheid. Dat geeft een gemengd beeld, met een oproep aan media-eigenaars en redacties om zich bewust te zijn van de kernopdracht die ze in een democratie hebben.

• **Leo Neels was advocaat en hoogleraar in het Media- en Communicatierecht aan de KU Leuven en de UAntwerpen. Hij lag mee aan de basis van de oprichting van VTM, waarvan hij in de aanvangsjaren vier jaar CEO was. Hij was ook gedurende 20 jaar voorzitter van het persagentschap Belga. Vandaag leidt hij de onafhankelijke denktank Itinera. Contact:**

leo.neels@itinerainstitute.org of leo.neels@telenet.be

Sociale aspecten van het ouder worden

LEZING door Nico De Witte. Door economen werd een nieuwe term gelanceerd: de 'vergrijzingstsunami': een vloedgolf veroorzaakt door de baby-boomgeneratie die massaal de grens van de 60 jaar oversteekt, de levensverwachting die maar stijgt, de vergrijzing binnen de vergrijzing (het aantal 80-plussers dat enorm toeneemt), meer ouderen die langer thuis blijven wonen. Waar economen zich vooral zorgen maken over de betaalbaarheid van een en ander, heeft Nico De Witte vooral oog voor de sociale aspecten van het ouder worden. Sinds 2002 organiseert hij met Dominique Verté het ouderenbehoefteonderzoek, de Belgian Ageing Studies, waaraan al meer dan 100 000 ouderen deelnamen uit 200 Vlaamse gemeenten. Hierbij komen diverse thema's als kwetsbaarheid, onveiligheidsgevoelens, kwaliteit van de zorg, mobiliteit, leeftijdsvriendelijke woonvormen en sociale participatie bij thuiswonende 60-plussers aan bod en wordt een tegenwoord geboden aan de exclusief economische benadering van het ouder worden.

• Prof. Nico De Witte is van opleiding verpleegkundige en gerontoloog en sedert 1998 verbonden aan de Hogeschool Gent. Sedert 2006 is hij deeltijds praktijkassistent aan de VUB. In 2002 startte hij samen met prof. dr. Dominique Verté met de ontwikkeling van de Belgian Ageing Studies. Hij promoveerde in 2013 aan de Vrije Universiteit Brussel en de universiteit van Maastricht. Meer info: nico.de.witte@vub.be

David Lynch versus Picasso: 1-0

LEZING door Abe Geldhof. David Lynch werd door The Guardian uitgeroepen tot belangrijkste cineast van vorige eeuw. Picasso wordt door velen erkend als de meest invloedrijke schilder van diezelfde eeuw. Hun werk is echter volstrekt tegengesteld op één belangrijke punt: de positie die vrouwen erin krijgen.

Gebruikmakend van o.a. filmfragmenten en reproducties van kunstwerken zal Abe Geldhof hun werk bespreken en contrasteren. Daarbij zal hij aantonen dat dit ons een glimp oplevert van de ethische positie die de psychoanalyse en het feminisme trachten in te nemen.

• Abe Geldhof is professor in de klinische psychologie, psychoanalyticus in een privépraktijk en auteur van o.a. 'Alleen met kunst' en 'Wanverhoudingen'. Hij vraagt 250 euro exclusief vervoerkosten.

Contact: abe.geldhof@gmail.com

Seks in de media

LEZING door Gustaaf Cornelis. Er is heel wat te doen over naakt in advertenties. Waarom hebben we er een probleem mee? Mag censuur? Hoe moeten we ermee omgaan? Wat kan echt niet door de beugel? Aan de hand van talrijke voorbeelden uit de vorige eeuw tot vandaag analyseren we de problematiek gezamenlijk.

• Gustaaf C. Cornelis doceert o.a. wetenschapsethiek, -filosofie en -geschiedenis aan de VUB en de UA. Hij studeerde wijsbegeerte aan de VUB, de UGent en de Atheense Polytechnische Universiteit. Hij publiceert over diverse wetenschapsfilosofische onderwerpen in zowel populariserende als vakliteratuur. Gustaaf vraagt ten minste 12 inschrijvingen voor een lezing. Meer info: Gustaaf.Cornelis@vub.be

Vuile tongen. Een cultuurgeschiedenis van het roddelen

LEZING door Elwin Hofman. Beken het maar. Je hebt onlangs nog eens geroddeld. Dat is nochtans niet van jouw gewoonte. Normaal gezien ben je principieel tegen al dat geroddel.

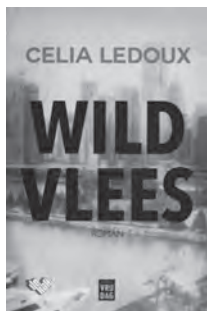
Maar deze ene keer heb je je eens laten gaan. Ach ja, had de vrouw van de baas niet zo nodig moeten aanzetten met de zoon van de burgemeester (ze kon ochot zijn moeder zijn), je zou er precies niet over spreken. Maar toch, je voelt je wat schuldig. Waarom eigenlijk?

Of ze nu juist zijn of niet, roddels hebben belangrijke gevolgen voor groepen en individuen. Roddelen onderhoudt en vernietigt sociale relaties, manipuleert reputaties, brengt ontspanning en informatie, zorgt voor sociale controle. Net omdat roddels zo'n enorme effecten kunnen hebben, zijn we ze gaan vrezen en voelen we ons schuldig als we roddelen. Maar dat is niet altijd zo geweest. In deze lezing licht Elwin toe hoe we in de afgelopen tweeduizend jaar roddelden, hoe we daarover nadachten en hoe de gevolgen van roddels doorheen de tijd veranderd zijn.

● **Elwin Hofman** (~1990) is aspirant van het FWO-Vlaanderen. Hij studeerde geschiedenis in Kortrijk en Leuven en studeerde af met zijn masterproef 'Marianne is een hoer'. Roddelen en sociale controle in het achttiende-eeuwse Kortrijk. Momenteel verricht hij doctoraatsonderzoek naar de zelfopvatting van gestigmatiseerden in de Zuidelijke Nederlanden in de late achttiende eeuw. Prijs is 150 euro. De lezing duurt ongeveer een uur. Meer info: elwin.hofman@kuleuven.be

Omdat jij het waard bent!

LEZING door Celia Ledoux. Hoe massamedia je zelfbeeld mee vormen. In een mediamaatschappij worden we elke dag gebombardeerd met boodschappen. Onze biologisch-psychologische aanleg geeft dat meer gewicht dan we bewust zouden willen weten – en dat heeft gevolgen, zowel persoonlijk als maatschappelijk. Op verschillende manieren merken we die invloed nu al jaren op vrouwen. Maar hoe langer hoe meer staan ook mannen onder druk. Wat doet dit met ons – ook als we denken dat wij “immuun” zijn voor die invloed? Kan je hiermee leren omgaan? Is er een weg terug? En willen we dat wel?

Wild Vlees

LEZING door Celia Ledoux over debuten vandaag en de roman 'Wild Vlees'. Celia Ledoux schreef in 2015 haar debuutroman 'Wild Vlees'. Ze werkte er tien jaar aan. Het eerste kladje was een van de eerste literaire schrijfsels in haar la, het boek kwam een decennium later.

Hoe is het om te debuten? Maakt het verschil als je (een beetje) bekend bent? Wat heeft een debutant nodig om te slagen? En waarom maakt vrouw zijn niets en alles in uit?

Waarom wordt een boek als “tjokvol seks” aangekondigd, terwijl het maar een paar bedscènes bevat?

Waarom (en hoe) werk je tien jaar aan een boek? Wat had je, achteraf gezien, anders willen doen? Een verhaal met veel mogelijkheid tot dialoog en publieksvragen. Over een boek, en over de literaire werkelijkheid vandaag.

Columns schrijven

CURSUS door Celia Ledoux. Een column is een bij-

zonder medium. Kort, kernachtig en strak is het enerzijds zeer uitdagend: het balt literaire technieken samen in een korte tekst. Anderzijds is een column uitnodigend: waar een roman onbegonnen werk kan lijken, is de lengte van een column te overzien. En wat is een roman eigenlijk dan een reeks columns, na mekaar?

● Deze cursus kan je in twee formats boeken:

1) Middag

Deze stoomcursus leert je de basics van het columneren. Wat maakt een goede column – en wat juist niet? Hoe begin je aan een column? Welke literaire aanpakken zijn er?

Via gerichte oefeningen, discussies, voorbeelden en informatie leer je je eigen stem verkennen, wordt je een basis gegeven van wat columns inhouden en hoe je ze schrijft.

We kijken kort over de grens van het medium: wat kan de column je leren?

Aan het eind van deze middag heb je grondig kennism gemaakt met wat columneren inhoudt. Je kent je grenzen, sterktes en aandachtspunten en je bent klaar voor een volgende stap in het schrijven.

2) Lessenreeks van 6 x 3 uur of 4 x 4 uur

Tijdens deze lessenreeks verken je grondig het medium van de column en jouw eigen vaardigheid erin.

In iedereen schuilt een schrijver, en de column weet die vaak naar buiten te lokken.

We leren je innerlijke stem kennen en verdiepen via praktische oefeningen. Theoretische haakjes bieden steun, maar zijn nooit heilig. We verkennen andere columnisten, tasten speels onze eigen grenzen en mogelijkheden af. Via geleide oefeningen merk je stilaan waar je kracht en pijnpunten liggen. Je leert jezelf als columnist kennen.

Niet zelden wordt een alumnus van deze cursus kort nadien professioneel columnist ...

Bloggen

CURSUS door Celia Ledoux. Blogs zijn overal. De journalistiek is ervan doordrongen, elk medium houdt er een paar blogs op na, we halen de helft van ons nieuws bij blogs buiten de klassieke media ... en blogs kunnen je eigen zaak lanceren en doen boomen.

Een goed blog lanceert je ideeën de wereld in, en zorgt voor een billboard van moeiteloze pr. Het kan je carrière een compleet andere wending geven, de basis zijn van een mediatieke loopbaan,

en een heleboel mensen leven simpelweg van de opbrengsten van hun blog.

Wil je een blog beginnen of je blogvaardigheden bijpunten? Dit is de cursus voor jou.

- Deze cursus wordt in drie formats gegeven.

1) Eén middag

In deze stoomcursus worden je de basics van bloggen bijgebracht.

We tasten onze eigen stem af bij het schrijven, overleggen wat een goed blog maakt, verkennen de kanalen die je blog naar buiten halen en de randtechnieken die je blog kunnen maken of juist verstoppen in de diepte van het net.

En vooral verkennen we: wat maakt jou, met de kwaliteiten die je hebt, tot een goed blogger?

Maximaal 8 deelnemers

2) Reeks van 4 lessen van 4 uur of 6 lessen van 3 uur

We beginnen bij je eigen stem vinden en verdiepen. Een goed blog is immers altijd authentiek, trouw aan jezelf en je bedoelingen.

Daarna leren we wat een goed blog maakt, en wat het verschil maakt met andere stukken en genres. We gaan in op alle aspecten van het schrijven, en houden het blog daarbij altijd op de voorgrond.

Je mag huiswerk maken, maar kan ook zonder dat de lessen volgen.

Aan het einde van deze lessenreeks weet je wat een behoorlijk blog inhoudt, zijn we ingegaan op media, pr-kanalen en hoe je je blog naar buiten kan brengen. We leren over promotie en je bedoelingen met je blog.

Je kent je sterktes en werkt aan je minpunten. Je kent jezelf als schrijver beter.

Je verkent of er leven is na het blog – en of dat leven je interesseert.

Maximaal 10 deelnemers

3) Blogschrijfgroep: maart-juni of september-december

In een groep van blogschrijvers van aspiranten tot ervaren schrijvers, luisteren we naar mekaars blogs. Bij elke samenkomst (wekelijks of om de

14 dagen) heeft iedereen een nieuw blog meegenomen en bespreken we mekaars werk. Onder goede begeleiding punten we elke week onze vaardigheden bij, met telkens andere accenten, thema's en aandachtspunten. Andermans werk is daarbij een spiegel, en we krijgen feedback van de hele groep. Elke week kan je vragen aanbrengen en bespreken we in groep concrete of algemene ideeën.

Je leert via de ander en de doorlopende feedback heel goed niet alleen wat een goed blog maakt, maar ook steeds preciezer wat jij wil en wat je aanstaat als schrijver – ook buiten, of breder dan het bloggen.

Een dynamisch gebeuren waarbij je echt in de diepte kan werken.

Je ne veux pas travailler – je ne veux plus choquer

LEZING door Celia Ledoux. Wat is subversief als je alles al hebt gezien? Subversiviteit is een prachtig woord. Maar betekent het nog iets in een maatschappij die elk taboe zo ver heeft opgeschoven dat je alleen nog kan kreunen bij een zoveelste poging tot grenzen

verleggen of “het internet breken”?

Zijn er nog taboes, kan ons nog iets choqueren? En moeten we daarvoor echt verder gaan kijken, of gewoon om een onverwacht en onderbelicht hoekje?

Een pleidooi voor anders leven (niet zoals u het verwacht).

- Celia Ledoux is columnist en schrijfster. Ze schrijft voor VRT, kwaliteitskranten zoals De Morgen, De Tijd en De Standaard en verschillende literaire en populaire magazines, en gaf drie boeken uit bij Uitgeverij Vrijdag. Zij leest, naar uw keuze, voor uit haar columns, haar boeken 'Mama', 'Slaap je al door?' en haar romandebuut 'Wild Vlees', praat over schrijven, leven, werk en over lezen. Meer info: celia.ledoux@hotmail.com.

Celia vraagt 450 euro per lezing. Het Vlaams Fonds der Letteren betaalt 100 euro terug voor de eerste 15 lezingen (vroeg boeken is dus de boodschap).

In principe

MUZIEK met Edgar Eeckman. Dit is een pakkende evocatie van een reëel gebeurd historisch feit ondersteund met authentieke geluidsfragmenten. De aanwezigen worden meegenomen middenin het verhaal. Een verhaal dat de toeschouwers misschien wel meer te bieden heeft dan de historische context waarin het zich afspeelt ... De voorstelling wordt gebracht door Edgard Eeckman en Louis Demeyere en duurt 38 minuten. De organisator moet beschikken over versterker en boxen, de rest van het geluidsmateriaal wordt meegebracht. De evocatie wordt gebracht tussen de mensen, dus niet op een afstandelijk, ver podium. Idealiter kan de zaal worden verduisterd.

Papa Edgard en dochter Leen

Muziek met dochter en papa Eeckman. Papa Edgard Eeckman en dochter Leen Eeckman brengen een cabaretesk liedjesprogramma van maximaal 45 minuten. Edgard zingt en speelt, Leen speelt piano en zingt tweede stem. Ze brengen eigen kleine, kwetsbare, soms stoute liedjes, overgoten met een saus van ironie en zelfrelativering. Een optreden dat ergens over gaat. Maar vader en dochter hebben ook wel eens discussie ... Edgard en Leen brengen enkel zichzelf mee, dus de organisator zorgt voor piano en geluidsversterking (voor piano en twee micro's op statief), en als het kan sfeervolle verlichting.

- **Edgard Eeckman is de communicatiemanager en woordvoerder van het UZ Brussel. Hij vraagt 425 euro voor 'In principe' en 350 euro voor 'Papa Edgard en dochter Leen'.**

Meer info: edgard.eeckman@proximus.be

Het basisinkomen van de sluier der onwetendheid ontdaan

LEZING door Toon Colpaert. Anderhalf miljoen mensen die in ons landje in armoede moeten leven. Automatisering en digitalisering die de helft van onze jobs bedreigen. En wie nog werk heeft

krijgt het steeds lastiger: meer flexibiliteit en een onzeker inkomen. Je zou voor minder voor een basisinkomen pleiten: voor iedereen en los van alle voorwaarden die nu onze sociale zekerheid zo ingewikkeld maken. Een behoorlijk inkomen voor ieder van ons, gewoon omdat we mens zijn en mensenrechten fundamenteel onvervreemdbaar en egalitair zijn. Maar klopt dat allemaal wel? Kan een basisinkomen al zijn ambities waarmaken? Pleitbezorgers voor een basisinkomen stellen pertinente vragen, maar zijn ook hun antwoorden even pertinent? Toon Colpaert brengt een genuanceerd verhaal. Met voor- en nadelen, met argumenten maar ook met twijfels en nuances. Om jezelf tot denken aan te zetten.

Niet alle intelligentie is artificieel

LEZING door Toon Colpaert. Uit onderzoek blijkt dat gemiddeld genomen het IQ van de mensheid elke generatie met zo'n 3 à 5 punten toeneemt, en toch gaat ons klimaat naar de vaantjes, rijden we ons als lemmingen vast in de files en weten we nog altijd niet hoe we met kwetsbare mensen moeten omgaan. De menselijke intelligentie zou dus best wat artificiële ondersteuning kunnen gebruiken. De diepgang en de snelheid waarmee artificiële intelligentie zich ontwikkelt wettigt enige hoop. Maar er zijn ook nadelen aan verbonden. Zullen we dan toch op de menselijke wijsheid moeten rekenen om ons van verdere dommheden te behouden?

- **Toon werkt met een powerpointpresentatie van zo'n 45 minuten, waarna hij graag in discussie gaat met iedereen die met vragen zit, aanvullingen heeft of er een andere kijk op nahoudt. Bij voorkeur zorgen de organisatoren voor een scherm, beamer en laptop, zodat hij alleen een USB-stick moet meebrengen.**

Meer info: colpaert-braet@telenet.be

**Op eigen kracht.
Over een fossiel-
vrije samenleving**

Lezing door Mathias Bienstman. Mathias Bienstman zag in 2015 hoe het klimaat-

takkoord van Parijs de cruciale bouwstenen legde voor internationale klimaatacties. Een jaar later wordt die hoop ongerustheid: Trump is president en stapt uit het akkoord. Wat nu? Mathias Bienstman opent onze ogen: in zijn boek 'Op eigen kracht' toont hij waar we met Vlaanderen en de rest van de wereld naartoe moeten. De evolutie naar een wereld zonder vervuiling door fossiele brandstoffen en kernenergie is veel meer dan een ideaal. Het is een noodzaak en stilaan een economische evidentie. Milieuvriendelijke technologie breekt overal door, ook in ons land. Trumps beslissing om de Verenigde Staten terug te trekken uit het klimaatakkoord van Parijs komt op een sleutelmoment. De wereld kan daardoor de kans verspelen op een veilig klimaat. Wat te doen? Kan Europa op eigen kracht de economie van de toekomst vormgeven en zo de balans naar de goede kant doen doorslaan? En hoe wordt Vlaanderen zelf snel minder afhankelijk van olie, gas of kernenergie?

• **Mathias Bienstman is beleidscoördinator van Bond Beter Leefmilieu. Mathias doet avondlezingen voor 250 euro of afname van 15 boeken aan 20 euro. Meer info: mathias.bienstman@bblv.be**

**Als de laatste boom
geveld is, eten we ons
geld wel op**

LEZING door Ludo De Witte. Er is iets vreemds aan de hand. Terwijl alle ernstige wetenschappers luid aan de alarmbel trekken, sussen onze politici en bedrijfsleiders: de klimaatverandering wordt aangepakt. Veel mensen in de milieu- en arbeidersbeweging stappen daarin mee. Ze geloven dat technologische innovatie, hernieuwbare energie en een 'slimme' fiscaliteit voor een transitie naar een duurzame samenleving kunnen zorgen. Als ze al niet beginnen over vegetarisme, dikketruindagen of fietsen naar het werk. Publicist Ludo De Witte heeft het helemaal gehad met die zoethoudertjes. In dit stevig onderbouwd trak-

taat brengt hij een ongemakkelijke boodschap: it's capitalism, stupid! Willen we de aarde en de mens redden van de ondergang, dan dringt een systeemwissel zich op. Wég van een economie met ingebouwde groeimotor. Radicaal, zeg je? Er zijn helaas geen oplossingen meer die niet radicaal zijn. De Witte breekt een lans voor 'ecosocialisme' en roept milieuactivisten, syndicalisten en bezorgde burgers op om daarin mee te stappen. Of gaan we, als straks de laatste boom is geveld, ons geld opeten?

• **Ludo De Witte is auteur van onder andere 'De moord op Lumumba' (1999), 'Wie is bang voor moslims?' (2004) en 'Huurlingen, geheim agenten en diplomaten' (2014). De lezing 'Als de laatste boom geveld is, eten we ons geld wel op' gebeurt aan de hand van een**

powerpointpresentatie van ongeveer 45 minuten, waarop een Q&A-sessie volgt. Vraagprijs is 200 euro + vervoerskosten. Het Vlaams Fonds voor de Letteren subsidieert 100 euro per sessie.

Meer info: ludodewitte@gmail.com

Water: elke druppel telt!

LEZING door Marc Van Molle. Een planeet die voor 2/3 uit water bestaat, een overvloed aan water dus! En toch wordt het elke dag schaarser en kampen steeds meer mensen met een tekort aan water! Dag na dag, jaar na jaar neemt de druk op een schaars en tegelijk levensnoodzakelijk goed steeds maar toe.

De klimaatsverandering én de bevolkingstoe-namen zorgen er samen voor dat tegen 2030 de beschikbare watervoorraden wereldwijd slechts zullen kunnen voldoen aan 60% van de vraag! De ongelijke verdeling van een steeds maar schaar-

ser wordend goed zorgt er vandaag reeds voor dat er conflicten ontstaan tussen staten, tussen regio's en tussen groepen van gebruikers. Daar waar de aardoliemarkt gedoemd is om te verdwijnen, kent de wereldwatermarkt een ongekende groei: dient zich hier een nieuwe bron van conflicten aan, naar analogie met de aardolieconflicten? Water is het nieuwe blauwe goud, maar in tegenstelling tot goud kan een mens niet zonder water! Water is levensnoodzakelijk! Wat doen de VN, de EU, België, Vlaanderen, wij zelf eraan?

• **Marc Van Molle is em. prof. Fysische Geografie aan de VUB. In deze lezing worden de diverse aspecten besproken aan de hand van recente en hedendaagse voorbeelden. Het geheel wordt ondersteund door uitgebreid beeldmateriaal. Marc vraagt enkel verplaatsingskosten en is te bereiken op mvmolle@telenet.be**

Globalisering. Weldaad of gesel?

LEZING door Dirk Barrez. Slechte globalisering overvalt talloze samenlevingen. Ze creëert ongelijkheid en zelfs honger, ze verhuist het werk naar waar het het goedkoopst en

meest onbeschermd is, warmt onze aarde op, jaagt mensen op de vlucht en zet de democratie buitenspel. Wat is globalisering en wat zijn haar voor- en nadelen? Zijn er alternatieven? Kunnen die ook werkelijkheid worden?

De voordracht over globalisering begint soms met het tonen van (een deel van) een televisiereportage die het onderwerp goed inleidt.

Indien daar belangstelling voor is, brengt Dirk de gewenste reportage mee op dvd en zorgen jullie voor de nodige apparatuur: dvd-speler, beamer, geluidsapparatuur en een scherm.

TRANSITIE. Onze welvaart van morgen

LEZING door Dirk Barrez. Het is goed leven in de welvaartsstaten, gebouwd op economische groei en het verdelen van de vruchten daarvan. Dat groeimodel loopt nu te pletter op de eindigheid van onze aarde met klimaatverandering als meest

gigantische crisis tussen vele andere. We riskeren in een heel onaangename, chaotische en zelfs onleefbare wereld te belanden.

Is er een uitweg? Ja, een snelle omschakeling of transitie naar een economie die in 2050 genoeg welvaart voortbrengt voor iedereen maar daarvoor 10 maal minder broeikasgassen en materialen nodig heeft.

Die transitie op tal van terreinen is een immense uitdaging. Maar we hebben alles zelf in handen. Als het ons lukt, blijft goed leven ook in de toekomst perfect mogelijk.

• **Dirk Barrez is schrijver en hoofdredacteur van PALA.be. Hij was ruim 20 jaar tv-journalist en reportagemaker voor VRT, realiseerde tal van documentaires, schrijft sinds 2003 zijn PALA-nieuwsbrief voor 35 000 abonnees en is auteur van 16 boeken. Meest recente verschenen 'Transitie. Onze welvaart van morgen' en 'Coöperaties. Hoe heroveren we de economie?' Vergoeding is 295 euro + verplaatsingskosten aan 34 cent/km (vanuit Herent) + btw. De lezingen worden vermeld in de PALA-nieuwsbrief die vertrekt naar 35 000 e-mailadressen. Meer info: dirk.barrez@telenet.be**

• **Alternatief: vaste afname 20 ex. van boek 'TRANSITIE. Onze welvaart van morgen' (19,95 euro) voor 399 euro inclusief voordracht van Dirk Barrez + verplaatsing aan 34 cent/km.**

De lezingen worden vermeld in de PALA-nieuwsbrief die vertrekt naar 35 000 mailadressen.

Meer info: dirk.barrez@telenet.be De voordracht gebeurt bij voorkeur aan de hand van een presentatie, daarvoor is er dus beamer, scherm en pc nodig.

Wat is een ecosmos?

WORKSHOP Ecosmos: een presentatie over de impact van voeding op het milieu.

Milieuvriendelijk en gezond broodbeleg maken? Dat is voortaan een koud kunstje! Je leert hoe je

lekker kookt met verschillende ingrediënten uit de ecologische keuken. Seizoengroenten en restjes vormen de basis van een ecosmos.

Je kiest vooraf tussen de 3 mogelijke lesvormen en maakt met de lesgever duidelijke afspraken over de nodige infrastructuur en de prijs van de ingrediënten. Hieronder vind je meer info over elke lesvorm. Door bij je boeking de algemene voorwaarden te aanvaarden, verklaar jij je als organisator verantwoordelijk voor de nodige infrastructuur en materialen. Uitzonderingen zijn zeker mogelijk, maar moeten op voorhand goed afgesproken worden.

- **Praktische informatie over deze lezing, demoles of workshop**

- **Duur van de cursus: 2,5 uur**
- **Mogelijke lesvormen en voorwaarden**

- 1. Een presentatie met proevertjes**

Max. 50 deelnemers

- 2. Een presentatie met demonstratie**

Max. 30 deelnemers

- 3. Een kookles**

Max. 15 deelnemers

- **Prijs**
- **Voor Velt-groepen: 100 euro**
- **Voor andere groepen, vzw's, vormingsinstellingen en scholen: 150 euro**
- **Voor openbare besturen: 200 euro (België) of 300 euro (Nederland)**
- **Voor commerciële instellingen of bedrijven: prijs op basis van offerte**
- **+ Onkosten lesgever: vervoersonkosten (0,30 euro/km) en diverse onkosten (kopieermateriaal, ingrediënten, ...) overeen te komen met de lesgever.**

- **Wil je deze lezing, demoles of workshop organiseren?**

Doe je aanvraag ten laatste 8 weken voor de gewenste datum. Indien dit gepubliceerd dient te worden, vragen we je deze aanvraag 8 weken voor publicatie door te geven.

Meer info:

nadia.tahon@velt.be
en **www.velt.be**

Uitgebreid aanbod thema onderwijs door Raymonda Verdyck

LEZINGEN door Raymonda Verdyck. Raymonda houdt rekening met onderwijsgerelateerde thema's die worden voorgesteld door de organisator. Mogelijkheden voor lezingen zijn:

- Gelijke onderwijskansen
- Onderwijs en diversiteit
- Onderwijs van de 21ste eeuw voor de 22ste eeuw
- Waardenvol onderwijs en samen leren samenleven
- Onderwijs en armoede

- **Raymonda Verdyck is afgevaardigd bestuurder van het GO!**

Ze is te bereiken via **Raymonda.Verdyck@g-o.be**

Maakt religie een verschil? Islamitische pedagogie beter begrijpen

LEZING door Naïma Lafranchi. De debatten over de rol en 'zin' van religie zijn brandend actueel. De Vlaamse/Belgische samenleving kent een op het eerste zicht snel seculariseringsproces. Tegelijk is er een nieuwe beweging ontstaan. We zijn mis-

schien minder verbonden met instituten, maar daarom niet minder aan 'levens-beschouwing' of aan zingeving. De internationale en nationale gebeurtenissen voeden de maatschappelijke debatten en doen vragen rijzen over de plaats en betekenis van levensbeschouwing en zingeving. Medio jaren zestig bracht België goedkope ar-

beidskrachten uit Marokko en Turkije. De gastarbeiders brachten niet enkel hun 'arbeid' mee, doch ook een belangrijk intrinsiek onderdeel van wie ze zijn, met name hun tradities en geloof. Wat is islam? Wat betekent het om moslim te zijn? Is de islamitische identiteit een belemmering om te kunnen samenleven in de superdiverse Vlaamse context? Waarom is de islamitische identiteit voor moslimjongeren belangrijk? Hoe kunnen we de (nieuwe) bewegingen begrijpen? Levensbeschouwing, religie, en de islam in het bijzonder, is het centrale onderwerp geworden van menige discussie en debat wanneer men spreekt over superdiversiteit, integratie en maatschappelijke uitdagingen. Naïma Lafrarchi geeft lezingen over levensbeschouwing, betekenis en rol van religieus onderwijs en opvoeding in een superdiverse samenleving. Ze deed onderzoek naar de religieuze opvoedidealen bij Vlaamse moslimouders en -jongeren. Haar expertise ligt in de combinatie van academische (onderzoeks-) en praktijkervaring binnen het (hoger) onderwijs. Haar lezingen, vormingen en workshops zijn gebaseerd op haar ervaring als leerkracht en onderzoekster.

● **Naïma Lafrarchi is auteur, onderwijskundige en juriste.** Haar eerste boek 'Maakt religie een verschil? Islamitische pedagogie beter begrijpen' werd in december 2017 gelanceerd. Ze geeft vormingen en workshops aan professionals (onderwijs, opvoedingsondersteuning en hulpverlening). Ze ondersteunt haar exposé en vorming met PowerPoint (pc, beamer en projectiescherm te voorzien). Workshops worden op maat van de doelgroep gegeven. Mogelijkheid tot aankopen van haar boek voor of na de activiteit aan 29,50 euro. Ze vraagt een vergoeding + verplaatsingskosten. Voor verdere informatie en/of vragen kan u haar bereiken via mail: lafrarchi@gmail.com

Studeren is voor strevers

LEZING door Ann Verlinden over haar gelijknamige boek. Er is iets rot aan het onderwijs in Vlaanderen. Het scoort erg goed als het gaat om jongeren uit de betere sociaal-economische milieus, maar barslecht als het gaat om jongeren uit eerder kwetsbare en laagopgeleide gezinnen. We zitten met een kopgroep die hard rijdt en een lange staart die niet kan volgen en de eindmeet vaak niet haalt. In die staart zit nochtans heel veel talent, dat nu mas-

saal in de steek gelaten wordt.

Wat loopt er fout? Waarom is zittenblijven en afzakken zo inherent aan ons onderwijssysteem met haar beruchte waterval? Hoe kunnen we meer jongeren aan boord krijgen en houden? Hoe zorgt ons onderwijs ervoor dat jongeren met meer zelfvertrouwen de schoolbanken verlaten?

Met die vragen trok Ann Verlinden op reis langs acht middelbare scholen in Vlaanderen: van in de Westhoek, over 'den Athenee' in Antwerpen tot de cité in Heusden-Zolder. Ze brengt inspirerende portretten van strijdbare en rebelse directeurs die meer doen dan Excelletjes invullen. De schooldirecteurs Peter Vanthuyne, Mania Van der Cam, Koen Seynaeve, Frank Baeyens, Karin Heremans, Eddy Willems, Katie Steemans en Jurgen Wayenberg zijn de hoofdrolspelers in dit boek.

Verlinden verzamelt ook getuigenissen van bevlogen leerkrachten die meer doen dan lesgeven alleen en leerlingen met en zonder dromen. Zo legt Verlinden de zwakke plekken van ons systeem bloot en zoekt ze samen met onderwijsexperten naar hoe we het tij kunnen keren.

Studeren is voor strevers is een ontroerend verslag van een opmerkelijke scholenreis dat uitmond in een pleidooi voor een onderwijssysteem dat naast het hoofd en de handen meer aandacht schenkt aan het hart.

● **Ann Verlinden is als docent journalistiek en onderzoeker verbonden aan de Thomas More Hogeschool.** Ze werkte jarenlang als journalist en reportagemaker voor televisie. In dit boek vertrekt ze ook vanuit haar eigen verhaal als pioniersleerling. Ze was de eerste in haar familie die naar de universiteit trok.

Ann Verlinden vraagt 250 euro voor een lezing over haar boek 'Studeren is voor strevers' en is te bereiken via ann.verlinden@thomasmore.be

De staat van het Vlaamse onderwijs: over ambitie, excellentie en gelijkheid

LEZING door Wouter Duyck. Het Vlaamse onderwijs krijgt het in de media hard te verduren. Het zou een discriminatiemachine zijn die sociale ongelijkheid bestendigt. Maar is dat wel zo? Zijn er gelijke kansen in ons onderwijs? En wat betekent dat, 'gelijke kansen'? Impliceert dat ook 'gelijke uitkomsten'? Welke verwachtingen mogen we aan leerlingen stellen, en hoe zit het met het welzijn en motivatie op school? En hoe zit het met cognitieve vaardigheden? Zijn die aangeboren, of niet? In de lezing licht Wouter Duyck de staat van

ons Vlaamse onderwijs toe, en situeert het binnen internationaal perspectief.

Gedragseconomie: een nieuwe wetenschap van denkfouten

LEZING door Wouter Duyck. Mensen gedragen zich niet altijd zoals we verwachten. Ze maken soms vreemde keuzes, die heel verras-

sand lijken, maar dat niet zijn. Dit zorgt ervoor dat organisaties hun klanten, of medewerkers, verkeerd inschatten. In gedragseconomie wordt bestudeerd hoe mensen functioneren in economische context, als klant en als werknemer, welke beslissingen ze nemen en waarom. Waarom laten ze na te pensioensparen? Waarom staan ze elke dag in de file, of eten ze ongezond? Waarom zijn ze niet tevreden met hun loon dat hoger ligt dan dat bij de concurrentie? Door een goed begrip van menselijk gedrag kunnen organisaties mensen een klein duwtje geven, of nudgen, in de goeie richting. Dit onderzoek leverde twee recente Nobelprijzen economie op, en heeft nu ook Vlaanderen bereikt. Wouter Duyck doceert samen met collega Frederik Anseel de cursus gedragseconomie, of behavioral economics, aan Universiteit Gent. In deze presentatie geeft hij de basisconcepten van de discipline mee, en legt hij uit wat nudging kan betekenen voor organisaties, bedrijven of de overheid.

De impact van online leven op het brein

LEZING door Wouter Duyck. Landschapsbureaus, flexplekwerken, multitasken, telewerken, smartphones, ... De omstandigheden waarin jij en je medewerkers werken zijn niet meer dezelfde als een eeuw geleden. Maar komen deze 'nieuwe' manieren van werken de kwaliteit van het werk ten goede? En wat met uw mentaal en fysiek welzijn? Wouter Duyck gaat in op de vraag in hoeverre de randvoorwaarden van werken in onze digitale maatschappij een impact hebben op ons denken en cognitief functioneren. Is het een goed idee altijd online te zijn? Raken onze hersenen overbelast? Kunnen wij en onze kinderen ons minder goed concentreren dan vroeger? Werkt ons geheugen minder goed? Is thuiswerken beter voor het brein?

• **Wouter Duyck is als professor cognitieve psychologie verbonden aan de Universiteit Gent, waar hij voorzitter is van de opleiding psychologie. Hij werkte al eerder als aspirant en postdoctoraal onderzoeker voor het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen, en was gastonderzoeker aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij ontwikkelde mee de Columbus-oriënteringsproef voor het hoger onderwijs, in opdracht van de Vlaamse Regering, en is actief in het Vlaamse onderwijsdebat.**

Prijs is altijd in overleg in functie van aantal aanwezigen, draagkracht van de afdeling, afstand, specifieke wensen, beschikbaarheid in de periode etc.

Meer info via mail: Wouter.Duyck@UGent.be

Onderwijs tussen modernisme en postmodernisme

LEZING door Wim Van den Broeck. In deze lezing wordt ingegaan op de diepere achtergronden van de huidige onderwijsdebatten en op concrete discussies (bv. belang van kennisoverdracht, wel-

bevinden, differentiatie, werken met talenten etc.) Het onderwijs op zich vertegenwoordigt een waarde ongeacht enige andere doelstelling, omdat onderwijs intrinsiek vernieuwend en democratisch is. Masschelein en Simons (2012) gewagen hier zelfs van een communistisch principe (niet in de politieke zin) waarbij elke leerling telkens (bij het begin van elke les of elk examen) in dezelfde beginsituatie geplaatst wordt als alle andere leerlingen. Deze principiële gelijkheid is volstrekt uniek in het maatschappelijke leven. Hier afbreuk aan doen in hervormingen door dit principe op te geven, ofwel door een politiek linkse sociale 'engineering', ofwel door een politiek rechtse meritocratie met het oog op economische doelen, ofwel door een combinatie van beide, kan fataal zijn voor dit kernidee van onderwijs.

De fundamentele hervorming van iets wat maximaal vernieuwend of progressief is, kan dan ook bezwaarlijk als progressief bestempeld worden. Dit essentieel vernieuwende van het onderwijs zit echter niet in het voortdurend willen aanpassen van het onderwijssysteem zelf aan maatschap-

pelijke veranderingen. Het vernieuwende zit in de voortdurend inhoudelijke aanpassing van de leerstof aan wat de leraar als vertegenwoordiger van de volwassen generatie waardevol genoeg acht om mee te geven en aan te bieden aan de jonge generatie zodat die de wereld kan vernieuwen. Het is dus essentieel dat we met zijn allen terug gaan houden van het onderwijs en van de principes die eraan ten grondslag liggen. In principe moet het mogelijk zijn om over alle politieke strekkingen heen deze funderende kenmerken van wat onderwijs tot onderwijs maakt opnieuw te gaan waarderen.

• **Wim Van den Broeck is professor Klinische en Levensloopsychologie en Educatiewetenschappen aan de VUB. Meer info: willem.van.den.broeck@vub.ac.be** Varianten op de lezingen zijn mogelijk. De lezing duurt twee uur waarna het publiek vragen kan stellen.

Onze cursus niet-confessionele zedenleer

LEZING/DEBAT door Frank Stappaerts. Niet-confessionele zedenleer is het levensbeschouwelijk vak dat de principes van het vrijzinnig humanisme als levenspraktijk onderwijst.

In deze lessen zijn onze leerlingen voortdurend onderweg naar volwassenheid. Zij leren op een vrije en ongebonden, maar ook kritische manier zichzelf en de ander te begrijpen. Leren omgaan met zichzelf en anderen is het doel. Vrij onderzoeken, uitproberen, ervaren en zelf ontdekken staan centraal binnen deze lessen. We willen jonge mensen helpen op hun weg naar volwassenheid.

Niet-confessionele zedenleer is waardenonderwijs. Belangrijk zijn verdraagzaamheid, respect en verantwoordelijkheid voor wat we denken en doen. Het zijn eigenschappen die onze leerlingen stimuleren om zelfstandig te denken en te handelen. Het is aan de leerlingen om op een persoonlijke wijze aan hun leven te bouwen. Deze lessen zijn niet gebaseerd op een godsdienst en er worden geen dogma's aangenomen. Wetenschap-

pelijke kennis en filosofische vragen zijn een uitgangspunt. Durven deelnemen aan de wereld en dit met belangstelling en inzet voor mensen, is de uitdaging van de lessen. Als basis voor deze inzet kiezen we voor de universele mensenrechten.

Komen onder meer aan bod:

- Wat is het belang van levensbeschouwelijke vakken op school?
- Structurele verankering en inhoud van de vrijzinnig-humanistische cursus NCZ.
- De vrijzinnig-humanistische waarden.
- Het nut en belang van interlevensbeschouwelijke competenties.

Dit kan in de vorm van een lezing, maar ook als een debat én met actieve inbreng van het publiek.

• **Frank Stappaerts (*1954) behaalde zijn licentiaat in de politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en kandideerde in moraalwetenschappen en wijsbegeerte. Naast leraar moraal en zedenleer is hij decaan van en docent Humanistiek aan de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen te Wilrijk. Hij stond in voor het radioprogramma 'Het Vrije Woord' van Humanistisch Verbond op Radio 1 en is al 30 jaar actief in de vrijzinnig-humanistische beweging. Frank vraagt enkel vervoerskosten en is niet beschikbaar tijdens de schoolvakanties.**

Voor meer info: frank.stappaerts@pandora.be

Çavaria

VORMINGEN Al je kleuters zijn anders. Die diversiteit is evident en boeiend, maar zorgt ook voor heel wat uitdagingen in de klas en op school.

Çavaria kan je hierbij ondersteunen. Zij benaderen diversiteit vooral vanuit de invalshoeken gender (jongen/meisje-rollenpatronen) en seksuele identiteit (hetero/holebi), maar leggen voortdurend linken naar het brede diversiteitsverhaal (huidskleur, beperking, ...). Zowel eenmalige vormingen tijdens een teamvergadering of studiedag als trajectbegeleiding zijn mogelijk. Hun begeleiding is steeds praktijkgericht en volledig op maat van de school.

Eenmalige vormingen

Eenmalige vormingen kunnen een algemene introductie in de thema's gender en/of (seksuele) diversiteit zijn. Recente wetenschappelijke inzichten en een pak ervaring in andere scholen worden

meteen vertaald in hapklare ideeën voor in de klas. Ze vertrekken voor deze vormingen steeds van herkenbare, dagelijkse situaties. Daarnaast kan een eenmalige vorming ook een heel specifiek onderwerp hebben, bv. het omgaan met transgender (gendercreatieve) kinderen.

Lou

Samen met Kathleen Amant ontwikkelt Çavaria de prentenboekenreeks 'Lou'. Bij elk boek hoort een pak didactisch materiaal, dat grotendeels gratis is. Over de sterk vernieuwende visie van waaruit 'Lou' wordt ontwikkeld en vooral over wat je allemaal met 'Lou' in de klas kan doen, geven Ze specifieke vormingen.

Trajectbegeleiding

Meer dan de helft van de scholen die bij Çavaria aankloppen, wensen na een eerste vorming nog verdere begeleiding. Dit biedt een grotere garantie op duurzaam effect. De invulling van deze trajectbegeleiding wordt in samenspraak bepaald. Op basis van wat zij over jullie school weten, doen ze enkele voorstellen over hoe jullie mogelijk verder kunnen samenwerken. Het is aan het schoolteam om te bepalen welke voorstellen het interessant vindt of om zelf een andere begeleidingsvraag te formuleren.

Specifiek voor het kleuteronderwijs kunnen mogelijke onderwerpen onder andere zijn:

- klasinrichting (optimalisatie in functie van ontwikkelingskansen van meisjes en jongens)
- interactie (dagelijkse interactie met je kleuters, antwoorden op 'moeilijke' kleutervragen)
- invulling van je thema's (ál je thema's inclusief maken, wat met moeder- en vaderdag, ...)
- boeken (op een diversiteitsbewuste manier aan de slaag met ál je boeken)

Samen met de lagere school

Vormingen voor het hele basisschoolteam, kleuter- en lagere schoolleerkrachten samen, zijn perfect mogelijk.

• **Boeking en info. Dankzij ondersteuning van de overheid kunnen zij de prijzen voor hun ondersteuning laag houden. Contacteer hen voor boekingen en meer info: onderwijs@cavaria.be of T 09 223 69 29**

Schoolmakers

Workshops Schoolmakers. Schoolmakers stelt haar expertise ten dienste van onderwijs en richt zich op het versterken van leerkrachten, directies, schoolbesturen en aanverwante actoren in het ondernemend samen aanpakken van uitdagingen waar zij in de klas, in de school, in de scholengroep of in de gemeenschap voor staan.

Om tot versterking te komen sluit Schoolmakers steeds aan bij de aanwezige competenties en troeven. Zo beschouwen zij leraars als echte professionals, als experts van hun vakgebied, als dé schoolmakers. Leraars worden dagdagelijks geconfronteerd met vele uitdagingen, ondermeer diversiteit in de klas, toenemende assertiviteit van leerlingen en ouders, hoge kwaliteitseisen, veranderingen en hervormingen, ... Om deze uitdagingen duurzaam aan te kunnen en te blijven houden van het leraarsvak, zet Schoolmakers in op het versterken van de veranderbekwaamheid en veerkracht, op blijvende deskundigheid in gewijzigde omstandigheden, op positief motiveren, op vanuit (zelf)vertrouwen in staat zijn om samen te werken, op het ontwikkelen van ondernemerszin op school, ... Schoolmakers werkt met directies, bestuursleden, pedagogische begeleiders, ... op een gelijkaardige waarderende manier.

Schoolmakers zorgt ervoor dat het geheel zo samenwerkt dat elke actor op school zich gesterkt weet en voelt door de anderen. Scholen hebben als doel leerlingen te vormen. Leerkrachten, directieleden, ... voelen zich vaak eenzaam of onmachtig. Schoolmakers zet in op het verbinden van de verschillende professionals op school. Elk vanuit zijn eigen kracht en kunnen, maar wel afgestemd op de noden en wensen van de ander. Daar is visie voor nodig, overleg, een stimulerend schoolklimaat. Schoolmakers is expert in het creëren van een vruchtbare voedingsbodem hiervoor. Schoolmakers is niet alleen in staat om duidelijke antwoorden te bieden op concrete vragen, in de vorm van advies of opleiding, maar ook om meer complexe vraagstukken te behappen. Wat Schoolmakers typeert is dat het ook trajectmatig werkt, bijvoorbeeld in veranderprocessen of bij visieontwikkeling, en daarbij samen met de actoren van de school op weg gaat. Onderweg versterkt Schoolmakers het vermogen van de school zodat de school op termijn weer zelfstandig voort kan. De drijfveer van Schoolmakers is via het ondersteunen van scholen bij te dragen aan de vor-

ming van veerkrachtige en zelfbewuste directies, leerkrachten, jongvolwassenen en kinderen. Schoolmakers biedt korte en krachtige introducties op bepaalde thema's. Laat een groot of klein publiek proeven van deze lezingen:

- omgaan met spanning en conflict op school
- de nieuwe generatie op de schoolbanken
- verschil in leren, verschil in evalueren?
- nieuwe vormen van leren: netwerklernen
- de kracht en de kunst van feedback
- cocreatief leiderschap
- de aanpak en de kracht van leerlingbemiddeling
- creëren van een motiverend schoolklimaat
- Meer info: info@schoolmakers.be

Ik wil naar verder

LEZING door Anne Provoost naar aanleiding van het gelijknamige boek. 'Ik wil naar verder' is een verhaal van weinig woorden, waarin vooral veel moet worden gekeken, gebladerd en teruggebladerd. Dit prentenboek bestaat uit afwisselend hele en halve kartonnen pagina's waarin verschillende personages (vijf in totaal) naar verder willen, weg van het bekende. Visje, Poesje, Meisje, Spookje en Wezentje, allemaal trekken ze de deur achter zich dicht. Anne Provoost vertelt vijf keer een gelijkaardige situatie in sobere, repetitieve zinnen.

Wie niet aandachtig kijkt en leest, is snel klaar met dit boek, dat ogenschijnlijk vijf eenvoudige, losse scènes laat zien. Maar wie de tijd neemt, merkt dat er een heel universum van klein naar groot (en weer terug) wordt ontvouwd, waar alles met alles samenhangt en dat zowel in beeld als in woord. Door middel van de halve pagina's slaagt illustratrice An Candaele er ook in om in één scène verschillende tijdstippen en emoties te laten zien. Wie achterblijft, ervaart de dingen doorgaans anders dan wie de deur achter zich dichttrekt.

'Ik wil naar verder' is een fraai boek om samen met oudere kleuters (vanaf ongeveer vijf jaar) te

lezen, te doorbladeren en terug te bladeren.

• 'Ik wil naar verder' is een prentenboek om te filosoferen met kinderen over onze plaats in het 'geheel'. Het is vooral een activiteit voor grootouders met hun kleinkinderen. Na het vertonen van de boeken kan een filosofisch gesprek opgezet worden tussen grootouder en kind. Anne komt in aanmerking voor subsidie VFL. Meer info hier: <http://www.anneprovoost.be/nl/pmwiki.php/ikwilnaarverder/ikwilnaarverder>. Kinderen best tussen vijf en acht. anneprovoost1@gmail.com

Het Letterenhuis, het geheugen van de Vlaamse literatuur

BEZOEK MET RONDELEIDING. Het Letterenhuis is het letterkundige archief van Vlaanderen met als missie de zorg voor het Vlaamse literaire erfgoed. In de leeszaal kun je de rijke collectie raadplegen voor onderzoek. Het museum vertelt met prachtige archiefstukken het verhaal van 200 jaar literatuur in Vlaanderen.

Het Letterenhuis bestaat sinds 1933 en is het grootste letterkundige archief van Vlaanderen. Het verzamelt, bewaart en ontsluit handschriften, brieven, documenten, portretten en foto's van Vlaamse auteurs. Schrijversarchieven en archieven van literaire tijdschriften en uitgeverijen behoren tot het verzamelgebied. Het beginpunt van de collectie ligt rond 1780.

Als 'geheugen van de Vlaamse literatuur' bewaart het Letterenhuis ruim twee miljoen brieven en handschriften, 130 000 foto's en 50 000 affiches. De literaire correspondenties, handschriften en documentatie vormen ideaal bronnenmateriaal voor onderzoek, teksteditie, biografie en literatuurgeschiedenis. De databank Agrippa biedt online een overzicht van de collectie. In de leeszaal kunnen documenten worden opgevraagd en geraadpleegd.

Het Letterenhuis bewaart het literaire erfgoed en stelt het beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Het geïnteresseerde publiek kan met de grootste archiefschatten kennismaken op een vaste expositie over de Vlaamse letteren in de negentiende en twintigste eeuw. Tijdelijke tentoonstellingen brengen verschillende aspecten van de Vlaamse literatuur(geschiedenis) in beeld.

● **De rondleidingen in het Letterenhuis worden verzorgd door een klein maar enthousiast team museumgidsen. Tarief is 75 euro per gids + toegang tot het museum per persoon + 5 euro administratiekosten per boeking. Het Letterenhuis ligt in het centrum van Antwerpen. Je vindt het gebouw in de Minderbroederstraat, een zijstraat van de Minderbroedersruï. Voor meer info en tickets: letterenhuis@stad.antwerpen.be en tickets@visitantwerpen.be of T 03 232 01 03**

Universiteit voor het algemeen belang

De Universiteit voor het Algemeen Belang vzw (UAB) is een experimentele en innoverende goodwill-universiteit met als motto:

“Imagining, sharing and acting for a better world.”

De UAB staat voor vorming, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

De UAB is een doe-, denk-, zin- en zijnsplek. Met als invalshoek vier faculteiten: Mondialiteit, Water, Anderheid en Verbeelding.

De UAB beschouwt kennis als gemeenschappelijk goed en biedt haar diensten waar het kan kosteloos aan.

De UAB nodigt uit in haar pand, werkt ook op aanvraag en op maat, dus ook op verplaatsing.

De UAB staat klaar voor mensen met en zonder diploma's, voor jong en ouder, voor organisaties en overheden.

De UAB biedt niet alleen expertise over wat mankeert (fout loopt en/of ontbreekt) in ons leven en in onze maatschappij. Zij profileert zich hoofdzakelijk als bron van kennis en inspiratie over wat zou kunnen zijn; over kansen en positieve veranderingen, het verbeteren van de leefkwaliteit van ik tot jij tot wij(k) tot wereld, en dit op basis van duurzaamheid en dierbaarheid.

De UAB is ook een netwerker: verwante initiatieven en organisaties worden belicht, versterkt, geïnterlinkt en betrokken, voor het algemeen belang, voor een zin-vollere wereld.

De UAB doet dit door:

Het organiseren van bijeenkomsten en seminars waar vak- en ervaringskennis worden samenge-

bracht, aangeboden en verder ontwikkeld.

Het creëren van ontmoetingsplaatsen voor reflectie en actie.

Een forum, aanspreekpunt, hefboom en stem te zijn in de strijd tegen armoede, eenzaamheid, discriminatie, geweld en egocratie, op basis van duurzaamheid en dierbaarheid en dus in functie van het verhartelijken van de menselijke relaties en politieke agenda's, democratie, vrede, solidariteit, de rechtvaardige verdeling van de levensnoodzakelijke goederen, in een actief respect en zorg voor de aarde en al haar (ook toekomstige) bewoners.

Het ontwikkelen van instrumenten en initiatieven voor actie en impact op verschillende niveaus van de maatschappij.

Waarde toe te voegen aan inspanningen die lokaal en wereldwijd geleverd worden ter verbetering van de samenleving, door ondersteuning, netwerking, samenwerking met ngo's, Academia, overheden, ...

Op verzoek bezorgen zij een portfolio waarin een beeld geschetst wordt van de missie van de UAB en van de eigen-zinnige wijze waarop die geconcretiseerd wordt in een gewaardeerd aanbod en waaier aan thema's, realisaties, plannen en samenwerkingen.

4 faculteiten

De UAB ontwikkelt op transdisciplinaire wijze haar activiteiten rond vier thema's of werkvelden:

WATER

Als symbool bij uitstek van gemeenschappelijk goed en dus algemeen belang, erfgoed en toekomst van de mensheid;

ANDERHEID

Omdat de ander beschouwd wordt als een onmiskenbaar en onmisbaar gegeven buiten het eigen zelf;

MONDIALITEIT

Omdat het ons nu eenmaal gegeven is onze tijd op (en met) deze planeet aarde 'samen' door te brengen;

VERBEELDING

Als onmisbaar vermogen / belangrijke bron van waaruit schepping en kennis ontspringen.

● **Wil je met de afdeling een lezing of seminarie van de UAB bijwonen? Kijk dan naar het ruime aanbod op de website <http://www.universiteitalgemeenbelang.be/nl/agenda> of info@universiteitalgemeenbelang.be, T 0485 51 02 07**

Films i.v.m. onderwijs en opvoeding i.s.m. Bevrijdingsfilms

He Named Me Malala (2015, 84') is een persoonlijk portret van Malala Yousafzai. Malala raakte gewond toen de taliban op haar en haar vrienden schoten, terwijl ze in een schoolbus zaten in de Swat-vallei in Pakistan. De toen 15-jarige tiener werd in het hoofd geschoten, omdat ze haar stem liet horen over educatie voor meisjes in de Swat-vallei. Dit zorgde wereldwijd voor veel ophef. Sindsdien is ze activist op het gebied van educatie in Pakistan en campagnevoerder voor de rechten van kinderen wereldwijd. Haar inzet werd in december 2014 erkend toen ze de Nobelprijs won. Bewonder Malala's moed, vechtersmentaliteit en daadkracht in deze mooie documentaire.

Alphabet (2013, 113'). Regisseur Wagenhofer onderzoekt het huidige leerproces op scholen en ontdekt dat er nauwelijks aandacht wordt besteed aan wat er achter de ontwikkeling van kinderen zit. Denkstructuren die al snel vastliggen in het traject tussen geboorte,

opvoeding en schoolkeuze en gebaseerd op onze productiviteit als radertje in de maatschappij. Het enige waar het tijdens de opleiding nog om draait is praktische doelen bereiken, zonder aandacht voor eigen creativiteit of het mogen maken van fouten.

Examen d'état (2014, 90') volgt een groep jonge Congolese middelbare scholieren in Kisangani in de Democratische Republiek Congo. Ze staan op het punt om het examen voor hun nationale diploma, het equivalent van de Franse baccalauréat, af te leggen.

The First Grader (2010, 103'). Waargebeurd verhaal over een 84-jaar oude, trotse Mau Mau-veteraan in Kenia die vastbesloten is om op zijn oude leeftijd nog te leren lezen en schrijven, aangezien hij vroeger nooit de mogelijkheid tot scholing heeft gehad. Hij start te midden van een klas met 6-jarige kinderen, maar hij en zijn jonge lerares zijn vastbesloten hun doel te bereiken.

The Reunion (2013, 90'). Twintig jaar nadat ze geslaagd zijn van school, organiseren oud-leerlingen van een school in Stockholm een reünie. De tafel is gedekt, de glazen zijn vol en de sfeer is perfect als de eerste gasten langzaam binnen-

druppelen. Echter, als Anna Odell opstaat, ontwikkelt de reünie zich in een heel andere richting dan verwacht. Want in tegenstelling tot de andere aanwezigen zijn de herinneringen van Anna aan de schooltijd niet alleen die van leuke schoolreises en knisperende kampvuren. Anna werd tijdens hun schooltijd gepest en belachelijk gemaakt. Dat waren negen jaren van haar leven. Dit is zij ook na twintig jaar nog niet vergeten.

Bevrijdingsfilms vzw is een niet-commerciële verdeler van film- en videoprogramma's. De algemene doelstellingen zijn door middel van films en video's mensen bewuster maken van andere culturen en gewoonten en een emanciperende werking uitbouwen rond allerlei sociale thema's en hete hangijzers. Zij bieden onze diensten aan voor alle culturele instellingen, scholen, verenigingen, filmclubs, festivals enz., maar ook aan privépersonen.

Sinds januari 2011 neemt Bevrijdingsfilms ook de activiteiten van A7A waar. Contact: T/F 016 23 29 35 of bevrijdingsfilms@telenet.be

Films i.v.m. onderwijs en opvoeding i.s.m. Dalton Distribution

What About Eric? (2014, 52'). Voor deze bekroonde documentaire over de jonge Congolese Belg Eric (aka Krazy-E) werkte Lessen in het Donker een speciale educatieve fiche uit voor vertoning van de film in de klas. Zowel de regisseurs Lennart Stuyck en Ruben Vermeersch als het hoofdpersonage Eric Kabongo kunnen via Lessen in het Donker gevraagd worden voor een gesprek over de film in de klas ... of in het geval van Eric ook voor een workshop rappen!

- Doelgroep: leerlingen van het secundair onderwijs. De dvd van 'What About Eric?' is te koop in de Dalton-shop:

<http://www.daltondistribution.be/educatief/>

Dalton Distribution Films: naar een 'verrijkte exploitatie' De educatieve werking van Dalton omvat een reeks acties en projecten met als doel scholen, leerkrachten en leerlingen kennis te laten maken met het rijke aanbod kortfilms en documentaires en ermee aan de slag te gaan in schoolverband. Scholen en leerkrachten ontvangen informatie via schoolnieuwsbrieven, er worden samenwerkingen opgezet met gespecialiseerde media en er worden geregeld lesmappen geproduceerd. Voor deze lesmappen slaat de organisatie de handen in elkaar met Lessen in het Donker. De combinatie van de expertise van Dalton en die van LIHD leverde al een aantal unieke projecten op.

Dalton Distributie zorgt niet enkel voor een verbreding van het filmaanbod, maar stimuleert vertoners actief met het materiaal aan de slag te gaan. Door films te omkaderen met redactiewerk, door inleidingen en/of uitleidingen te voorzien, door films in te bedden in evenementen of reeksen of door een actieve doelgroepenwerking te organiseren, maak je van een vertoning veel meer dan een gewone vertoning. Indien gewenst kan Dalton Distributie je in deze materie adviseren.

Bij het vertonen van Dalton-films omkaderd door redactiewerk, inleidingen en/of uitleidingen of ingebed in evenementen of reeksen of door een actieve doelgroepenwerking te organiseren komt Humanistisch Verbond-nationaal tussen voor 100 euro.

Er zijn voor een aantal van de films uit de Dalton-catalogus reeds lesmappen uitgewerkt door Lessen in het Donker

(voor kortfilms als 'Baghdad Messi', 'Badpakje 46', 'Land of the Heroes', 'Flatlife' etc., voor kinderfilms als 'Stap Maar Op Mijn Bezemsteel').

Dalton Distributions stimuleert vertoners om hun voorstellingen te verrijken of aantrekkelijker te maken door de regisseur(s) uit te nodigen voor een in- en uitleiding. Zij organiseren die inleidingen niet zelf, maar geven alle nodige contactinformatie door aan de vertoners. Idem voor specialisten: zij kunnen zeker suggesties doen, maar regelen de praktische zaken niet zelf. Contactpersoon is An De Winter: an@fonk.be

Een waardig levenseinde

LEZING door Wim Distelmans. Wim geeft lezingen over levenseinde, euthanasie, LEIF enz. Hij is te contacteren via willem.distelmans@uzbrussel.be

Het Kostuum van mijn Vader

LEZING door Lukas Vander Taelen. Deze lezing gaat over rouwverwerking van zijn voor zijn geboorte gestorven vader. Eerder schreef hij ook 'Waar ben je nu?' over de kanker en de euthanasie van zijn zus. Over beide thema's kan Luckas voordrachten houden.

• Meer info bij Lukas Vander Taelen: lvandertaelen@yahoo.com

De LEIF-arts. Op weg naar een waardig levenseinde

LEZING door Patrick Wyffels naar aanleiding van zijn boek. Bijna vijftien jaar na de stemming van de euthanasiewet blijft het onderwerp in de taboesfeer. Dit boek van dokter en LEIF-arts Patrick Wyffels wil daar verandering in brengen. In een dertigtal verhalen vertelt Wyffels hoe hij zijn hele

leven en carrière lang is omgegaan met de lijdende mens en met de dood. En vooral hoe hij als dokter en LEIF-arts een bijdrage heeft geleverd om mensen die ondraaglijk leden – lichamelijk en/of psychisch – een waardig levenseinde te bezorgen.

Hij vertelt over zijn eerste confrontaties met de dood als kind, en hoe die ervaringen ertoe geleid hebben dat hij geneeskunde ging studeren en huisarts werd. En hoe hij zich later aansloot bij LEIF, het Levenseinde Informatieforum, en zich actief ging inzetten voor lijdende patiënten en euthanasie ging toepassen.

Wyffels beschrijft open en waarheidsgetrouw alle aspecten van de euthanasie, van de aanvraag tot de uiteindelijke uitvoering, en gaat daarbij geen enkel taboe uit de weg. Verdriet, opluchting maar ook twijfel, het komt allemaal aan bod. Zo krijgt de lezer een inkijk in de spreekkamer van een

LEIF-arts en ook begrip voor de bijzondere taak die deze dokters op zich nemen, te midden van een maatschappelijk debat dat nooit zal stilstaan.

• Prijs voor een lezing is overeen te komen met Patrick. De opbrengst gaat naar LEIF Antwerpen. Meer info: patrick.wyffels@telenet.be

Voorbijgestoken door de wetenschappelijke en medische vooruitgang

LEZING door Jacinta De Roeck. Het wetenschappelijk onderzoek en de medische vooruitgang geven ongelooflijke mogelijkheden. Mogelijkheden die opties bieden en die ons vaak de kans geven zelf beslissingen te nemen. Ons zelfbeschik-

kingsrecht is niet meer weg te denken uit ons leven! Toch zijn er grenzen aan deze mogelijkheden, ze zijn niet oneindig en zeer zeker ook geen 'recht'. Voor elke wetenschappelijke of medische ontdekking is er wel weer een ethisch dilemma. Tijdens deze lezing staan we stil bij een aantal van deze dilemma's, bij woorden en begrippen – vaak afkortingen die niet veel vertellen – die we dagdagelijks tegenkomen: NIPT, PGD, eugenetica, therapeutisch klonen, designerbaby, social freezing, donorkinderen, draagmoederschap, transgender, ... Op een interactieve manier tasten we de grenzen af van de Maakbare Mens.

Het ethisch paradijs België, als zelfbeschikking centraal staat

LEZING door Jacinta De Roeck. Het buitenland kijkt met argusogen naar ons land. Toch is het een feit dat er geen enkel land in de wereld is dat aan zoveel ethische vraagstukken een wettelijk kader gaf. Drie wetten begrenzen het begin van het leven: de abortuswet, de wet medisch begeleide voortplanting en de embryowet. Maar, wat blijkt? De inkt van zo een wet is nog niet droog of ze is al aan verfijning of uitbreiding toe. Meer over deze wetten in een medisch en ethisch perspectief.

Keuzes bij het levenseinde

LEZING door Jacinta De Roeck. België is een ethisch paradijs. Er is geen enkel ander land in de wereld waar patiënten uit een waaier van mogelijkheden kunnen kiezen op het einde van hun

leven. Deze vrije keuzes zoals euthanasie of palliatieve zorg zijn wettelijk verankerd. De wet op de patiëntenrechten waarborgt dan weer een goede, kwaliteitsvolle en continue zorg. De wet garandeert ook dat elke patiënt goed geïnformeerd zijn of haar medische verhaal zelf kan bepalen, tot het einde toe. Iedereen kan zijn of haar wensen op papier zetten voor de dag dat hij het zelf niet meer zeggen kan. Een lezing over de wettelijke aspecten bij het levenseinde. Een dialoog over de beperkingen die er, spijtig genoeg, nog steeds zijn. Uitleg bij de documenten die je ter plaatse ook kan verkrijgen.

Wil je meer weten over euthanasie? Over je rechten als patiënt? Over je Voorafgaande Zorgplanning? Heb je vragen bij de casussen die in de media komen?

Voor deze lezing haal je best vooraf de gratis brochure 'Voorafgaande Zorgplanning' op in de apotheek.

● **Jacinta De Roeck was als senator een van de bezielers van de huidige euthanasiewet. Ze specialiseerde zich in de ethische thema's. Vanuit haar huidige job als adviseur in de ethische thema's blijf ze op de hoogte van de politieke actualiteit.**

Voor meer info: jacintaderoeck@gmail.com

Wat willen we weten over onze genen?

ACTIVITEIT door De Maakbare Mens vzw. De wetenschap van de menselijke genetica biedt ons inzicht in hoe ei-

gensenschappen worden overgeërfd van ouder op kind, de totstandkoming van bepaalde ziekten en het mechanisme van veroudering. Deze kennis heeft tijdens de afgelopen decennia geleid tot nieuwe technologieën zoals genetische tests en technieken om genen te manipuleren.

De laatste jaren is de ontwikkeling van de genetica in een versnelling hoger geschakeld. Met de nieuwe 'niet-invasieve prenatale test' bijvoorbeeld, kortweg de NIPT-test, kan men nu bij zwangere vrouwen het nog ongeboort kind genetisch laten testen zonder een risicovolle vruchtwaterpunctie. Ook bij volwassenen wordt het steeds goedkoper en gemakkelijker om genetisch te testen. Maar deze technologische ontwikkelingen in de genetica stellen ons ook voor nieuwe ethische en maatschappelijke dilemma's. Hoe ver mogen we gaan in het testen van onszelf? Hoe ga je om met ge-

netische informatie? In hoeverre mag genetische informatie gedeeld worden met anderen zoals de overheid of onze verzekeringsmaatschappij?

Een professor in de genetica verbonden aan een Centrum voor Medische Genetica in een van de Universitaire Ziekenhuizen verzorgt een presentatie over wat genetica voor jou en je naasten zal betekenen dit en de komende jaren. Na de presentatie is er ruimte voor vragen en discussie.

● **De kostprijs is 150 euro, en kan aangevraagd worden via aeneas.de.baets@demaakbaremens.org.**

Orgaandonatie

ACTIVITEIT door De Maakbare Mens vzw. Iedereen kan vroeg of laat in de problemen geraken omdat een orgaan niet goed meer werkt. Dan kan een orgaantransplantatie soms de enige uitweg zijn. Het is meestal een succesvolle ingreep en de ontvanger krijgt vrijwel zeker een betere gezondheid en levenskwaliteit.

Helaas zijn er donororganen tekort waardoor zij die een transplantatie nodig hebben op een wachtlijst terecht komen en soms niet tijdig kunnen worden geholpen.

Welke organen kunnen worden getransplanteerd? Is iedereen orgaandonor? Wat zegt de Belgische wet over orgaandonatie? Hoe komt een donororgaan bij de geschikte ontvanger terecht en is orgaandonatie mogelijk na euthanasie?

Een ervaren transplantatiecoördinator komt spreken over de problematiek van het tekort aan donoren, de wetgeving in België en hoe je er zelf voor kan zorgen dat je organen na je dood beschikbaar zijn voor zij die het nodig hebben. Na de presentatie is er ruimte voor vragen.

● **Deze activiteit wordt aangeboden door De Maakbare Mens vzw. De kostprijs bedraagt 100 euro + verplaatsingskosten en kan worden aangevraagd via lieve.de.peuter@demaakbaremens.org.**

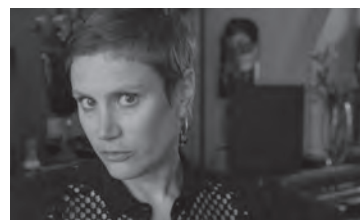
Drie stemmen

KANKERMONOLOOG

door Céline Broeckaert. Deze

korte (totaal niet zwaarmoedige) monoloog heeft als in-

tentie het debat rond seks en intimiteit tijdens/ na kanker aan te moedigen, angsten en taboes te doorbreken en mensen aan te zetten tot dialoog, om zo te leiden naar een heropleving van ieders

intieme leven.

De monoloog duurt ongeveer 15' en leent zich dus heel goed als introductie tot een ruimer debat of symposium, als intermezzo, tijdens vormingen, voor lotgenotengroepen, ...

Het nagesprek valt vrij in de vullen en (geheel vrijblijvend) aan te vullen met 'in*team'-modules.

Zo kan aan de voorstelling + nagesprek een 'Upper @ Home'-module worden gekoppeld, een initiatief dat uitgaat van de prikkelshop Tutti Passi. Tijdens deze presentatie word je ingeleid in een breed en vrolijk gamma van sekspeeltjes, crèmes en oliën, gadgets en weetjes.

Andere mogelijke 'in*team'-modules zijn: bijdrage van een zorgverlener, seksuoloog, medewerker van Rentree (werken na kanker), Babc (leven en welzijn na borstkanker), ...

Het doelpubliek is heel breed en divers, gaande van zorgverleners, patiënten, ex-patiënten tot naasten. Aan de hand van spel en dialoog willen we iederéén enkele handvaten aanreiken voor een hernieuwde dialoog en beleving van de seksualiteit en intimiteit – toch een basisrecht.

● **Opvoeringen worden georganiseerd op aanvraag.** Voor meer info en voorwaarden over de monoloog en de diverse modules: celine.broeckaert@gmail.com

Leve de burn-out

LEZING met Jessie De Caluwe. Jessie komt spreken over haar loopbaan in de media, de successen en de tegenslagen, de valkuilen, het jarenlang perfectionistisch nastreven in alles wat ze deed. Tot ze werd teruggefloten door haar lichaam en geest. Een onmiskenbare burn-out was een waar kantelmoment en bracht haar tot inzichten. Nu leidt ze een evenwichtig leven.

Zou je kunnen zeggen dat de burn-out haar redding is geweest?

DEEL 1

- Werken als hobby
- Prestatie- en cijferdruk
- Applaus graag
- Tegenslagen incasseren
- Goede voornemens negeren
- Help! Hoe zeg ik nee?

DEEL 2

- De uiteindelijke klap
- Schaamte en opluchting
- Oververmoeidheid (h)erkennen
- Ja! Ik zeg nee!

- Werken om te leven

- Recht op luiheid

VORM

- Jessie praat 60 minuten over haar ervaringen, zonder PowerPoint

- Microfoon is noodzakelijk bij grote groepen vanaf 25 personen

- Na afloop is er mogelijkheid tot vraagstelling

- **Voor een lezing, waarna ook vragen kunnen worden gesteld, vraagt Jessie 300 euro, excl. vervoerskosten vanuit Oostende (0,35 euro/km).**

Contact: jessie.de.caluwe@skynet.be

Wat moet ik nu geloven, dokter?

LEZING door Hendrik Cammu. We vinden een gezonde voeding en goed bewegen steeds belangrijker, maar verliezen de weg in de stroom van nieuwe, soms tegenstrijdige onderzoeken over voeding en beweging. Wat moeten we nu geloven? Wat is echt gezond? Dokter Hendrik Cammu gaat in 'Wat moet ik nu geloven, dokter?' op zoek naar de beste versie van de waarheid over voeding en bewegen. Hij doorploegde alle mogelijke wetenschappelijke toptijdschriften op zoek naar bewijzen in de beste studies. Op een wetenschappelijk onderbouwde maar toegankelijke manier legt hij uit wat de rol is van voeding voor onze gezondheid en onze levensverwachting. Dit is geen dieetboek met concreet voedingsadvies, maar een heldere synthese over eten en bewegen, die de bezorgde en bewuste lezer helpt om de bomen door het bos te zien. De 'waarheid' over voeding, beweging en gezondheid is heel genuanceerd en vaak een kwestie van gezond verstand. 'Met mate en gevarieerd eten blijft veruit het belangrijkste voedingsadvies.'

- **Dokter Cammu is hoogleraar en gynaecoloog verbonden aan het academisch ziekenhuis van de Vrije Universiteit Brussel. Hij is een klinisch onderzoeker met een aantal veel geciteerde artikels in belangrijke wetenschappelijke tijdschriften.**

Meer info: Hendrik.Cammu@uzbrussel.be

De wachtlijsten in de zorg wegwerken? Het kan!

LEZING door Mieke Vogels. In het rijke Vlaanderen staan mensen van de wieg tot het woonzorgcentrum op wachtlijsten. We hoeven ons niet neer te leggen bij zoveel onwelzijn. In dit boek toont ze aan dat we met dezelfde middelen die we vandaag inzetten veel meer mensen op een meer

kwalitatieve manier kunnen helpen. Er is wel een belangrijke voorwaarde: de zorg moet anders georganiseerd worden, verkokerde zorg moet plaatsmaken voor een buurt- en regiogebonden zorg. Zeven hefbomen voor verandering wijzen de weg naar hoe het anders kan.

● **Mieke Vogels, licentiate politieke en sociale weten-**

schappen en politica voor Groen, geeft over haar boek 'De rekening van de verzuiling' een lezing van een uur en een kwartier. Deze lezing kan ook aangeboden worden in de vorm van een debat. Mieke vraagt enkel tussenkomst voor de (openbare) vervoerskosten en na afloop een rit terug naar het dichtstbijzijnde station. Contact: vogels.mieke@telenet.be

Het K-boek. Krachtig voor, tijdens en na kanker

LEZING door Sabine De Vos. Het boek 'Het K-boek. Krachtig voor, tijdens en na kanker', en de bijhorende lezing richt zich tot iedereen die op zoek is naar een haalbaar, gezonder leven om het risico op kanker te vermijden. Door de 10 basisregels te volgen, gezonder en vooral bewuster te gaan eten en leven. Het is een hoopvol, motiverend boek dat wil aantonen dat je zelf een heleboel kan doen om niet ziek te worden, dat je ook tijdens en na kanker het heft in eigen handen kan nemen. Het gaat uit van je innerlijke kracht, van zelf keuzes leren/kunnen maken. Kanker blijft ook een onzichtbare en vrij onbekende vijand. Wat is kanker nu precies en wat doet het in je lichaam? Wat zijn de behandelingen en wat kan je aan de bijwerkingen doen? Hoe kan je een kankerperiode best doorstaan? Wat bestaat er aan alternatieve therapieën?

En wat als het iemand die je graag ziet overkomt? Hoe ga je om met hen, en hoe vooral niet? En wat met de kinderen? En hoe pak je het als hulpverlener best aan? En tenslotte: waar heb je financieel recht op en hoe moet het met je werk? Kortom:

een zeer brede kijk op alles wat van ver of dichtbij met kanker te maken heeft, óók voor gezonde mensen.

● **Sabine De Vos is presentatrice, politica en schrijfster. Prijs voor deze lezing is 400 euro, data zijn overeen te komen via info@sabinedevos.com.**

Museum Dr. Guislain

BEZOEK – TENTOONSTELLING. Het Museum Dr. Guislain is een cultureel ijkpunt met betrekking tot de geschiedenis van en actuele discussies over psychiatrie en geestelijke gezondheid, zorg, en kunst en waanzin. Met zijn gevarieerde werking stimuleert en voedt Museum Dr. Guislain het debat over psychische gezondheid en ziekte, en de manier waarop het onderscheid tussen beide door de tijd heen zowel bepaald werd door, als zelf ook bepalend was voor de culturele, maatschappelijke, wetenschappelijke en artistieke context. Het museum draagt op die manier bij tot een genuanceerde en veelzijdige benadering en bewustwording van de wijze waarop een samenleving omging en omgaat met personen en groepen die ze als anders beschouwt. Museum Dr. Guislain schrikt niet terug om beladen onderwerpen te benoemen en op eigenzinnige wijze te benaderen. Het museum streeft daarbij steeds naar verbinding – zowel in wat het presenteert, wie het wil bereiken, als in de manier waarop het museum dagelijks vorm krijgt. In het najaar 2018 zal er een tentoonstelling openen rond het thema 'Prikkels'.

Daarnaast kan je de permanente collectie rond de 'geschiedenis van de psychiatrie' en de 'outsiderkunst' bezoeken.

Sinds kort is er ook een app, 'GuislainGuislain', waarmee je buiten de site kan verkennen.

● **Bij alles is een aangepaste rondleiding mogelijk. Voor bezoek, rondleiding met gids of tentoonstelling, gelieve contact op te nemen met Kristine Timperman: kristine.timperman@museumdrguislain.be of T 09 216 35 95**

Wat zoudt gij zonder 't vrouwvolk zijn? Een geschiedenis van het feminisme in België

LEZING door Monika Triest. Heeft het feminisme zijn doelstellingen bereikt? Zo ja, dan zou de gelijkheid tussen man en vrouw een feit zijn. Het recht van elk persoon om zich volledig te kun-

nen ontplooiën zou dan worden gegarandeerd dankzij een volgehouden principe van gelijke behandeling, stevig ingebed in een goede wetgeving en een rechtvaardig beleid. Maar anno 2018 moet er opnieuw actie worden gevoerd op Equal Pay Day, moeten vrouwen de straat op in protest omdat hun carrières minder waard blijken dan die van mannen, en liggen in sommige Europese landen wetsvoorstellen op tafel die het recht inzake abortus terugschroeven. Het feminisme is dus allesbehalve dood. De voorbije 100-150 jaar brachten heel wat positieve evoluties op het sociale en politieke toneel, maar die veranderingen werden maar mogelijk dankzij de onvermoeibare inzet van geëngageerde mensen en bewegingen. Monika Triest heeft in hun midden gestaan. Zij was erbij toen de tweede feministische golf zich naar haar hoogtepunt werkte en ondervond zelf dat de weerstand tegen de gelijkheid van vrouwen en mannen groot bleef. Voor 'Wat zoudt gij zonder 't vrouwvolk zijn?' putte Monika uit haar jarenlange ervaring als schrijfster, onderzoekster en activiste. Het resultaat werd dit overzicht van een aantal kernfiguren en belangrijke kantelmomenten in de bewogen geschiedenis van het Belgische feminisme.

● **Monika Triest** is gewezen professor Vrouwenstudies aan de Universiteit van Amsterdam, onderzoekster en schrijfster. Ze vraagt 200 euro en is te bereiken via triestmonika@yahoo.com

'Voor het zeggen'. Vrouwen en lokale politiek

LEZING EN PRESENTATIE door journaliste Marlies van Bouwel. Achttien jaar geleden begon het politieke avontuur van Marlies van Bouwel en al is ze maar zes jaar gemeenteraadslid geweest, toch is ze al

veertien jaar fulltime met lokale politiek bezig als hoofdredacteur van Lokaal, het VVSG-maandblad voor de lokale bestuurder in Vlaanderen. Ze reikt met interessante interviews en mooie praktijkverhalen burgemeesters, schepenen en raadsleden in Vlaanderen nieuwe ideeën en inspiratie aan voor hun dagelijkse werk.

In 2018 is bovendien haar roman 'Voor het zeggen' verschenen, het boek dat ze zelf achttien jaar geleden bij haar eerste stappen in de politiek had willen lezen. Er zijn mensen die afvinklijstjes nodig hebben, anderen lezen vlot juridische teksten, maar er zijn wel meer mensen zoals zij die graag voorbeelden uit de praktijk lezen, en het leven zoals het is willen meemaken vanop de eerste rij.

Met deze roman hoopt ze meer mensen zin en inzicht te doen krijgen in de lokale politiek, vooral vrouwen wil ze aanzetten tot een politiek mandaat. Want ook al staan er bij de gemeenteraadsverkiezingen evenveel vrouwen als mannen op de lijsten, in de gemeenteraden maken ze maar een

derde uit, net zoals in de colleges. Bij de afhakkers in het eerste jaar van de zes jaar durende beleidsperiode zijn er opvallend meer vrouwen. Bij de burgemeester speelt ook het glazen plafond. Van de 308 burgemeesters in Vlaanderen zijn er nu welgeteld 48 vrouwen, dat is zestien procent.

● **Voor Marlies van Bouwel** in de lokale politiek en bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten belandde, schreef ze als freelancejournaliste voor bladen en kranten in Nederland en België over vrouwenrechten wereldwijd, internationale politiek en ontwikkelingssamenwerking. Ze vraagt voor een lezing 250 euro en 0,35 euro per kilometer vanuit Bonheiden. Meer info: marlies.vanbo@gmail.com

Karakterdames. Salon(n)ières & Blauwkousen

CAUSERIE over Salon(n)ières door Eliane Van den Ende. Vrouwen zijn miniatuurtjes in de (kunst) geschiedenis. Geschiedenis wordt – nog al te vaak – door mannen bedreven. Geschiedenis is edoch vrouwelijk ... qua geslacht. Maar als het

over vrouwen gaat, gaat het vaker over hun excentriciteit dan over hun heldhaftigheid, vaker om hun kunde om te verleiden dan om hun kunst te schilderen of te schrijven, na te denken.

Van oudsher waren vrouwen consultants, coaches, ordehandhavers, bemiddelaarsters in geschillen, priesteressen, managers van een dagelijks leven, heelsters, bierbrouwers, meester-koks. Met de professionalisering van een vak werden vrouwen verdrongen: verboden om wetten te stellen, om geneesvrouwen te zijn, om schoonheid te baren, ... De man was meester van het gild. Nog later, en meer recent, met de vervrouwelijking van beroepen, advocaat, dokter, onderwijzer, ... dé notabelen van de gemeenschap, verliest een vak haar ... prestige. De hersencapaciteit van de helft van de wereldbevolking wordt zo onder de mat geveegd. Toch hebben vrouwen getracht een rol in de maatschappij te spelen: als bankierster, als brouwers, als bedrijfsleider of als 'grande horizontale'.

De buitenwereld beïnvloeden van binnenhuis uit, ideeën uitwisselen, een onconventionele leer-schoon opzetten, ... De salons en privé-bijeenkomsten georganiseerd door vrouwen boden die vorm van netwerking, zelfs van politieke en sociale rebellie. Vrouwen speelden in die alternatieve leer- en levenswijze een primordiale rol: als salon(n)ières of als 'Blue Stockings'. Vaak werden die intellectuele onderonsjes met een scheef oog bekeken. Maar uiteraard waren mannen welkom! Ook zij waren ... versnaperingen. Een causerie met oog voor de geestelijke jupons van vrouwen.

Karakterdames. Verdoken vrouwen- verhalen

LEZING door Eliane Van den Ende naar aanleiding van het gelijknamige boek. Eliane gaat in haar lezing op zoek naar dames van stand maar ook naar vrouwen met een zinderend leven. Dus

daarom voor een keer 'vertelsels' over vrouwelijke talenten zonder een sprankel ondergeschiktheid. Over de champagnebubbels zoals we die nu drinken! Over waarom vrouwen goede brou-

wers zijn! Over een oude jodin aan wie België zijn ontstaan te danken heeft! Over een bankierster 'avec un attachement de Flamande'! Over een diva die eigenlijk de Nobelprijs voor Letterkunde verdiende! Over de eerste vrouwelijke Amerikaanse presidentskandidate! En over 'une dame sans chapeau'.

Namen noemen? Onbekende namen!

● **Eliane Van den Ende is historicus (VUB) en werkt als cultuurjournaliste, ze snuistert graag in de 'petite histoire' die de 'grande histoire' verstopt maar zoveel blootlegt. Een prijs voor de lezing is af te spreken rond 300 à 350 euro. De lezing is met beelden van de 'karakterdames', dus een beamer en micro (eventueel muziekinstallatie) zijn nodig.**

Meer info: elianeve@hotmail.com

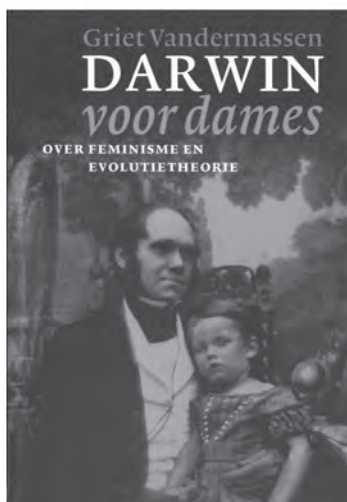
Vuile Lakens

LEZING door Heleen Debruyne of coauteur Anaïs Van Ertvelde. Seks is overal. Op tv, op straat, op social media – er is geen ontkomen aan. Voortdurend flitsen verstrengelde lijven, suggestieve halfopen monden en spannende seks-speeltjes voorbij. Wij westerlingen moeten dus wel bevrijd zijn, werkelijk vrij in wat we met onze lichamen doen. Lang geloofden Heleen en Anaïs dat zelf ook. Maar steeds vaker merkten ze dat hun verlangens toch botsten op de bestaande normen. Normen die goed verborgen, maar daarom des te hardnekkiger zijn. In hun boek 'Vuile Lakens. Een hedendaagse visie op seksu-

aliteit' leggen ze bloot dat 'seksuele vrijheid' een illusie is. Ze zoeken in de geschiedenis, cultuur en wetenschap én in hun eigen ervaringen naar wat onze lichamen beknot. Deze schatkist aan kennis levert avontuurlijke essays op waarin vele van onze nodeloze schaamtes worden gefileerd.

● **'Vuile Lakens' is een podcast over seks, lichaam en alles waar je in keurig gezelschap niet over durft te praten. Historica Anaïs Van Ertvelde en schrijfster Heleen Debruyne wagen zich in vochtige streken. Meer info:**

heleendebruyne@hotmail.com

Dames voor Darwin. Naar een evolutionair geïnspireerd feminisme

LEZING door Griet Vandermassen. Mannen en vrouwen zijn niet identiek in hun levensprioriteiten, hun seksualiteit, hun voorkeuren en interesses. Dat heeft veel te maken met het proces van evolutie door selectie. Evolutie heeft onze

soort uitgerust met onderliggende ontwikkelingsprogramma's die voor beide seksen grotendeels gelijk zijn, maar die deels ook verschillen, vooral op vlakken die te maken hebben met voortplanting. Hoe die ontwikkelingsprogramma's zich precies uiten, hangt af van de omgeving. Om seksueel verschil te begrijpen, hebben we dus een biosociaal perspectief nodig.

Voor biologen is zo'n biosociale kijk op de mens vanzelfsprekend, en ook binnen de sociale wetenschappen groeit het besef dat het natuur-cultuur onderscheid achterhaald is. Het feminisme vormt een notoire uitzondering. De weerstand tegen een biologisch geïnformeerde kijk op de seksen blijft er onverminderd sterk. Hoe komt dat? En wat heeft het feminisme te winnen bij een meer wetenschappelijke ingesteldheid?

Griet Vandermassen brengt het spanningsveld tussen het feminisme en de evolutionaire wetenschappen in kaart. Ze documenteert biologische en evolutionair-psychologische bevindingen omtrent seksueel verschil en pleit voor een evolutionair geïnformeerd feminisme. Je kan perfect erkennen dat de seksen, ondanks alle overlap en ondanks alle variatie binnen elke sekse, op een fundamenteel niveau van elkaar verschillen, en toch feminist zijn. De verwerping van seksisme is immers gebaseerd op morele principes, en niet op de claim dat mannen en vrouwen identiek zijn.

• **Griet Vandermassen is germaniste en doctor in de wijsbegeerte. Ze is auteur van 'Darwin voor dames' (2005), waarvan in 2019 een volledig herziene en uitgebreide versie verschijnt. Ze vraagt 250 euro + verplaatsingskosten (openbaar vervoer). Je kan haar bereiken op griet.vandermassen@ugent.be.**

C'est le courage qui compte, Marie Schellinck, soldaat in het leger van Napoleon

LEZING door Katrien Van Hecke.

Marie Schellinck (°1757, Gent) groeit op in armoede. Lezen of schrijven kan ze niet. Toch wil ze iets van haar leven maken. In de achttiende eeuw zijn

er weinig mogelijkheden voor een vrouw, maar Marie vindt er iets op: ze vermomt zich als man en neemt dienst in het Franse revolutionaire leger. Het begin van een wild avontuur dat haar in Frankrijk, Italië, de Duitse staten, Polen brengt én in de nabijheid van de grootste persoonlijkheid van Europa uit die tijd: Napoleon.

Aan de hand van Maries verhaal leren we West-Europa in de 18e eeuw kennen: de politieke omwentelingen zowel in Parijs als in Gent, het opdoeken van kerken en kloosters, de slagvelden, de armoedige kampementen, het dagelijkse leven in de streken waar het Franse leger doorheen reist. Een verbluffend verhaal met een premisse die nog steeds actueel is: als je wil dat er iets verandert, dan moet je er zelf voor gaan. Lef is wat telt.

• **De roman van Katrien Van Hecke over Marie Schellinck verschijnt in het najaar van 2018 bij Uitgeverij Clavis. Aangezien het over haar eigen werk gaat, kunnen organisatoren er ook een gesubsidieerde lezing (100 euro tussenkomst) voor krijgen, via www.auteurslezingen.be. Prijs voor de lezing is 200 euro, vervoerskosten tegen 0,35 euro/km.**

Meer info: katrienvanhecke@telenet.be of T 09 223 07 97

Markante vrouwen in de geneeskunst

LEZING door dokter Michel Deruytere. Lang konden vrouwen geen arts worden, want ze hadden geen toegang tot de universiteit. Sommigen werden heks, anderen verkleedden zich als man om dat beroep te kunnen uitoefenen. Pas eind 19de eeuw komt daar bij ons verande-

ring in. Isala van Diest en Aletta Jacobs werden toen de eerste vrouwelijke arts, respectievelijk in België en Nederland. Deze baanbrekers slaagden erin het mannenbastion van de geneeskunde eindelijk te doorbreken.

'Markante vrouwen in de geneeskunst' verhaalt over een tachtigtal opmerkelijke vrouwen die een spoor hebben getrokken in de geschiedenis van de geneeskunst en -kunde. Dankzij hen vinden wij vrouwelijke artsen normaal. De vrouwelijke winnaars van de Nobelprijs geneeskunde en topvrouwen als Christine Van Broeckhoven tonen dat er vandaag veel veranderd is en dat de vrouwelijke arts, de verpleegster en de vroedvrouw eindelijk de erkenning krijgen waar ze recht op hebben. Michel Deruyttere vertelt een verhaal over krachtige, inventieve vrouwen die op de barricades hebben gestaan om hun levensdroom – 'hun medemens verzorgen' – waar te maken, niet alleen thuis, maar in de hele samenleving.

"Dit meesterlijk boek is verplicht voor alle zorgverleners (in spe)." - Artsenkrant

● **Dokter Deruyttere geeft lezingen met PowerPoint die 1 à 1,5 uur duren.**

Voor meer info: michel.deruyttere@skynet.be

Liefde met alle geweld

LEZING door Kris Smet. Dui-zenden meisjes en vrouwen zijn in ons land slachtoffer van huiselijk geweld: incest, kindermishandeling, partnergeweld. Een op vijf volwassen vrouwen in ons land is slachtoffer van partnergeweld. Het kan om slagen en verwondingen gaan, om seksueel misbruik, om psychische terreur, om al-

lerlei vormen van mensonterend gedrag. In familiale kring neemt het geweld tegen meisjes en vrouwen nog vele andere vormen aan, van incest met een minderjarige dochter tot mishandeling van de bejaarde grootmoeder. Doorgaans wordt dit belangrijke maatschappelijke probleem bedekt met de mantel der liefde.

Waarom durven de meeste vrouwen daar niet over praten?

Waarom zijn de meeste daders mannen?

Waarom staat het onderwerp niet op de agenda van politici?

● **Kris Smet (°1942) werkte bij de Vlaamse openbare omroep als presentator, journalist, regisseur en producer. Met haar televisieprogramma's verrichtte ze vaak baanbrekend werk in het bespreekbaar maken van maatschappelijke thema's. Ook vrouwenrechten liggen haar na aan het hart.**

Meer info: kribol_smet@skynet.be

Weg met de clichés, leve de liefde!

COMEDYSHOW door Veerle Malschaert.

It takes two to tango ...

Vrouwen en drama's?

Big boys don't cry!

Clichés zijn passé ...

Het tijt keert, ik voel het!

Vrouwen en snorren?!

Mannen en rokken?

Testosteron en eierstokken

Vrouwen kunnen niet parkeren en mannen niet multitasken. Vooroordelen over mannen van Mars en vrouwen van Venus zijn hardnekkig. Hoog tijd om de hokjes af te breken! Veerle Malschaert brengt de one-woman comedyshow 'Weg met de clichés!'

Omkadering en doelstelling: 'Weg met de Clichés!' kadert in het project VVV 'Vlaanderen Vooroordeel Vrij'. De organisator Curieus i.s.m. Zij-kant en Agentschap Integratie en Inburgering streeft ernaar om M/V-stereotypes te doorprikken en vooroordelen tegen te gaan. Met de theatervoorstelling legt Veerle op een prettige manier genderclichés bloot en geeft ze voer tot nadenken.

Duurtijd: 1 uur en 15 minuten

Periode: Bij voorkeur van begin mei 2018 tot eind september 2018. Maar er is wel een zeker soepelheid. Een speeldatum buiten deze periode kan ook indien het in de agenda van Veerle past (afspraak maken om de datum vast te leggen noodzakelijk).

Doelpubliek: De voorstelling is gebaseerd op 'uit het leven gegrepen clichés'. Veerle put ervaring uit eigen leven en de getuigenissen van anderen. Op een luchtige manier, met gevoel voor zachte humor, benoemt de actrice de stereotypen en maakt deze zichtbaar. De voorstelling is heel laagdrempelig en met zorg voor een divers publiek. We vragen aan de programmatoren ook uitdrukkelijk om inspanningen te leveren om een divers publiek over de vloer te krijgen (via verenigingen, OCMW's, buurtwinkels, klaptafels enz.). Het Agentschap Integratie en Inburgering kan en wil hier ook een rol bij spelen.

Uitkoopsom: De uitkoopsom is 800 euro. Al de extra kosten (btw, vervoerskosten, techniek, ... worden ondersteund dankzij subsidies).

Technische benodigdheden: De voorstelling hoeft niet per se in een theaterzaaltje plaats te vinden. Het kan ook een buitenvoorstelling zijn (bijvoorbeeld een zomervertelling).

Veerle Malschaert komt met een eigen techniek.

Zelf zorg je voor:

- Geluidsversterking
- Microfoon
- Indien het in het theater is een GOBO-projector

Extra: Theater Froefroe ontwikkelt een speciaal M/V-kostuum waar de toeschouwers achteraf kunnen 'inkruipen' en dat gebruikt kan worden door Veerle voor interactie met het publiek.

Basispromomateriaal (affiches, flyers, sociale mediaberichten, persmededelingen) is er. Mits een kleine aanpassing kunnen deze vrij overgenomen worden. Gewoon een kwestie van aanpassingen op jullie maat. Het is belangrijk dat alle partners (Curieus, Zij-kant, Agentschap Integratie en Inburgering, Vlaanderen) op het promomateriaal vermeld worden.

- Meer info: veerlemalschaert@hotmail.com

Fotoproject: Antwerpen vrouwelijk verzinnebeeld

TENTOONSTELLING. Veertien vrouwen uit Antwerpen, zeven met Belgische en zeven met buitenlandse roots. Zij keken naar Antwerpen doorheen de filter van hun zintuigen en trokken zes hoogst persoonlijke foto's van 't stad.

Vrouwen van alle leeftijden en standen. Hun individuele fotopanelen met telkens zes opnames hangen zusterlijk en zonder onderscheid naast elkaar: blank-gekleurd, oud-jong, rijk-arm, scholier, transgender, minister, actrice, senator, vrouwen actief in Antwerpse middenveldorganisaties, ...

De onderlinge verschillen lijken groot, maar één ding hebben ze gemeen: het zijn een voor een bevlogen vrouwen die 'voor iets gaan'. Ze ontmoetten elkaar binnen dit fotoproject. Wat hen in het leven inspireert, blijkt uit hun fotopresentatie.

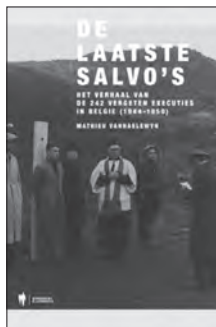
De 14 fotografes zijn:

Annemie Turtelboom (België), Avdia Avrumutoae (Roemenië), Beatriz Negrety Condori (Bolivië), Belinda Backhovens (België-Duitsland), Elisabeth Masika Sekanabo (Democratische Republiek Congo), Elke Roels (België), Fatima Bali (België/Marokko), Kamini Mehra (India), Leona Detiège (België), Lieselotte Mees (België), Maja Buhbinder (Rusland/joodse gemeenschap), Nina Sipyryva (Oekraïne), Aaron Van Parys (België), Patsy Sørensen (België)

• De tentoonstelling bestaat uit 14 forex-fotopanelen en een titelpaneel, allemaal 80 cm breed en 120 cm hoog. Alle 15 panelen zijn voorzien van een ophangstelsysteem. De tentoonstelling wordt gratis uitgeleend mits betaling van een waarborgsom. Het transport is voor rekening van de organisator. Voor reservaties of aanvraag technische fiche/buikleencontract, contacteer laura.michiels@humanistischverbond.be of bel naar Humanistisch Verbond op T 03 205 73 06

De Laatste Salvo's

LEZING door Mathieu Vanhaelewyn naar aanleiding van zijn gelijknamige boek. Tijdens de lezing bekijkt Mathieu de laatste uitvoeringen van de doodstraf in België, net na de Tweede Wereldoorlog. Toen rekende België af met zijn collaborateurs. Tussen 1944 en 1950 verschenen zo 242 ter dood veroordeelde personen voor het vuurpeloton. En dat in een land dat de doodstraf al lang had opgeborgen. Hoe is dit te verklaren? Wie waren deze mensen? Hoe ging zo'n terechtstelling in zijn werk? En hoe kijken we vandaag terug op deze episode?

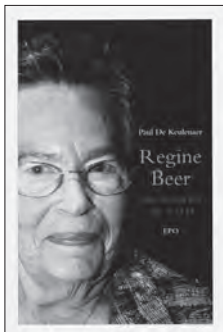
• Mathieu Vanhaelewyn is historicus en auteur van het boek 'De Laatste Salvo's'. Hij vraagt 200 euro + vervoerkosten. Het Vlaams Fonds der Letteren geeft nog eens 100 euro subsidie na aanvraag van de lezing.

Meer info: mathvanh@gmail.com

Regine Beer. Haar leven als KZ A 5418

LEZING door Paul De Keulenaer. Het bestuderen van de grootschalige genocide door het naziregime vormt een belangrijk onderdeel van de studie van de 20ste eeuw. Intussen zijn de laatste getuigen van de nazistische genocide stilaan aan het verdwijnen en moeten wij ervoor zorgen dat de herinnering hieraan blijft voortleven zodat het verleden zich nooit meer herhaalt.

'Regine Beer. Haar leven als KZ A 5418' beschrijft hoe Regine Beer, overlevende van het concentratie- en vernietigingskamp van Auschwitz-Birkenau, moeizaam maar toch zelfzeker de periode van vervolging en totale ontmenselijking tracht te verwerken en na de oorlog een nieuw leven opbouwt, hoe zij evolueert van een levenslustige, wat naïeve adolescente tot een karaktervolle vrouw, een bewustere volwassene en een alerte bejaarde dame vandaag.

Getuigenis brengen was haar leven geworden. Getuigen werd haar opdracht, het groeide uit tot haar levenswerk. In haar verhaal was ze onvermoeibaar.

Er komt een dag dat alle getuigen zullen verdwenen zijn. Op 6 mei 2006 heeft Regine Beer afscheid genomen van het grote publiek. Haar getuigenis wordt nu door Paul De Keulenaer, als getuige van een getuige, voortgezet. In zijn lezing plaatst hij de getuigenis van Regine Beer in de context van de Tweede Wereldoorlog, de genocide en de vervolging van andere minderheidsgroepen.

• Paul De Keulenaer, getuige van getuigen, wil met een lezing op basis van een powerpointpresentatie samen nadenken over vroeger, met de kennis van vandaag, over de wereld van morgen. Uitgangspunt is zijn boek. Kostprijs is 200 euro + verplaatsingskosten. Benodigheden: scherm en beamer.

Meer info: paul.de.keulenaer@telenet.be,
T 0495 52 24 52

Het boek der kampen

LEZING door Sis Van Eeckhout. Dit meest complete overzicht van de Duitse concentratie- en uitroeiingskampen tijdens de Tweede Wereldoorlog is het levenswerk van Ludo van Eck (pseudoniem voor Ludo van Eeckhout), zelf een gewezen gevangene van Dachau. Na de

oorlog bezocht en bestudeerde hij alle kampen, opdat de onmenselijke gruwel van de nazi's nooit vergeten zou worden. Zijn missie leidde tot dit monumentale standaardwerk, dat sinds de jaren 1970 talloze herdrukken kende en vanaf 1995 het meest gezochte antiquarische boek werd. Maar de waarheid van 1970 is niet helemaal die van de nieuwe tijden: zowel inhoudelijk als qua fotografie werd 'Het boek der kampen' in een modern kleedje gestoken. Deze volledig herziene editie bevat dan ook veel informatie die niet in het oude boek voorkwam en is rijkelijk geïllustreerd met honderden nieuwe kleurenfoto's. Sis van Eeckhout zet de missie van zijn inmiddels overleden vader voort en geeft regelmatig lezingen over de concentratiekampen. Hij verrijkt dit boek met enkele anekdotische en persoonlijke verhalen die de herinnering aan Ludo van Eck levendig houden, o.a. gerelateerd aan de vele bezoeken die hij na

de oorlog met zijn vader aan de concentratiekampen bracht.

De getekenden

LEZING door Sis Van Eeckhout. Ludo van Eck, geboren als Ludo van Eeckhout, werd in 1944 gearresteerd door de Duitsers. Hij overleefde de hel van Dachau, zijn verloofde Mijette Dumalin overleefde Ravensbrück en Mauthausen. Maar miljoenen anderen bleven in de kampen achter. Als eerbetoon aan hen en als waarschuwing voor de nieuwe generaties bezocht en bestudeerde Van Eck na de oorlog alle concentratiekampen. Hij schreef er enkele romans over en het gelauwerde naslagwerk 'Het boek der kampen'. Ludo van Eck kreeg na de oorlog de Medal of Freedom, de hoogste burgerlijke Amerikaanse onderscheiding. Hij overleed in 1991. Zijn werk leeft meer dan ooit.

Zo was het in Dachau

LEZING door Sis Van Eeckhout. Tweeëntwintig is Ludo van Eeckhout als hij in maart 1944 door de Duitsers thuis, in Mol, wordt opgepakt. Voor de ogen van zijn ouders en zussen. Hij wordt samen met enkele vrienden van het verzet naar Dachau gebracht, Hitlers eerste concentratiekamp. Maanden van vernederingen, ondervragingen, folteringen, honger en ziekte volgen. Als beesten worden hij en zijn kameraden behandeld door de SS. Meermaals bereikt Ludo de grens van de totale uitputting en kijkt hij de dood in de ogen. Met de hulp van zijn vrienden en dankzij een gezonde dosis humor en 'geluk' kruipt hij keer op keer door het oog van de naald. Iets in hem blijft vechten om te overleven. Onder meer de drang om ooit te kunnen vertellen welke vreselijke misdaden het naziregime heeft gepleegd.

- Sis spreekt ongeveer anderhalf uur en vraagt 100 euro + verplaatsingskosten. Avond of namiddag speelt geen rol, liefst geen zaterdag of zondag. Meer info: pacolibre@skynet.be

Syrische vluchtelingen aan de grenzen van fort Europa

LEZING door Pieter Stockmans. Zes miljoen Syriërs hebben hun land verlaten, op de vlucht voor bombardementen en milities die dorpen en steden kaapten voor een nietsontziende oorlog. De meeste Syriërs zoeken veiligheid in de buurlanden, waar ze op zoek gaan naar werk en onderwijs voor hun kinderen. Een kleine minderheid probeert een nieuw leven op te bouwen in Europa, meestal noodgedwongen. Wie zijn deze vluchtelingen? Hoe worden ze opgevangen? Hoe leven ze in hun gastland? Hoe en waarom komen ze naar Europa? Pieter Stockmans reist al 10 jaar in en naar de Arabische wereld. Voor MO* volgt hij het mondiale optreden van de Europese Unie en het Europese vluchtelingenbeleid. Hij schreef eerder al voor Knack, De Standaard en Al Jazeera English. Hij verbleef een tijdlang bij de Syrische vluchtelingen in Turkije, Libanon en Jordanië. Hij zag smokkelaarsoperaties van binnenuit. En maakte de reis van Sicilië naar België, en van Turkije naar België, via de Balkanroute, samen met Syrische vluchtelingen. Hij is coauteur van 'De jihadkaravaan' (Uitgeverij Lannoo, 2015). Ook in België volgt hij Syrische families op de voet, waardoor hij een intieme inzicht kan geven in de obstakels die miljoenen Syriërs ondervinden in de heropbouw van hun levens. Hij zal de situatie van de Syriërs in Turkije tot leven brengen, net zoals de migratieroutes Turkije-Griekenland. Dat doet hij telkens met eigen beeldmateriaal en persoonlijke verhalen. Het boek 'De jihadkaravaan' zal te koop zijn na de lezing.

De Syrische burgeroorlog tot in Europa

LEZING door Pieter Stockmans. Wat gebeurt er in Syrië, en wat heeft dat te maken met de aanslagen in Frankrijk en België? Wie zijn de jihadisten, of Syrië-strijders, waar komt hun beweging vandaan? Wat zijn hun drijfveren, levensverhalen en

ideologie? Wie zijn de strijdende partijen in Syrië en wat willen ze bereiken? Hoe is het conflict in Syrië verbonden met de Koerden, Turkije, Jordanië, Irak, Palestina, Libanon en Tunesië? Journalist Pieter Stockmans biedt een antwoord op deze vragen met eigen foto's en video's. MO* journalist Pieter Stockmans reist al 10 jaar in Noord-Afrika en het Midden-Oosten. In 2013 trok hij voor MO* Magazine een maand lang door de mobilisatiebasis van het Syrische regime en Iran en kwam hij bij Hezbollah in Libanon. In het voorjaar van 2014 trok hij voor MO* naar de bakermat van de internationale jihadbeweging: Jordanië. Daar bracht hij tijd door bij jihadisten van IS en Al-Qaeda. Voor Knack reisde hij naar de Syrisch-Turkse grensregio, waar hij dan weer getuige was van de Koerdische staat die PKK in Noord-Syrië bouwt en onderzocht hij jihadistische bewegingen in Tunesië. Ten slotte was hij getuige van de strijd tussen IS en de Koerden in het noorden van Irak. Meer info over 'De jihadkaravaan':

<http://www.pieterstockmans.be/blog/book/>

● **Pieter vraagt 400 euro voor een lezing van in totaal 2 uur, op basis van eigen terreinonderzoek en met eigen foto's die het verhaal tot leven brengen.**

Contact: Pieter_Stockmans@hotmail.com

Het verlies van België: de Belgische revolutie van 1830 en zijn hedendaagse betekenis

LEZING door Johan Op de Beeck. Na de val van Napoleon ontstaat in 1815 het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Willem I bestuurt als een ouderwetse alleenheerser. Zijn

taal- en godsdienstpolitiek ontstemt de katholieke bevolking van het Zuiden. Maar ook de jonge liberale generatie van advocaten en journalisten verzet zich. Ze eist meer democratie en vrijheid. Hun kopman is Louis De Potter, een vrijzinnige republikein. Onder zijn leiding sluiten katholieken en liberalen de rangen. De koning slaat hard terug. Buitenlandse spionnen en agitators ondermijnen het regime. Maar niets laat vermoeden dat het koninkrijk in gevaar is. Tot augustus 1830. Een onverklaarbare opstand met brandstichting en oproer in Brussel brengt een onstuitbare spiraal van geweld op gang. Een maand later valt het Nederlandse leger aan. En wordt verslagen. De Pot-

ter grijpt de macht. Zal België een gelaïciseerde republiek worden naar Frans voorbeeld? De grote mogendheden kunnen dit niet laten gebeuren. Amper een maand na het uitroepen van de onafhankelijkheid is de Belgische revolutie in groot gevaar. Antwerpen wordt gebombardeerd. De ene coup volgt op de andere. De revolutionairen bestrijden niet alleen Willem I maar ook elkaar. Gedreven door heel verschillende politieke visies op de toekomstige natie, leveren ze een gevecht op leven en dood. Hoe uiteindelijk een nieuw land, maar geen republiek ontstaat, wordt verteld in de dramatische climax van deze lezing.

Deze lezing duurt 1,5 uur en wordt geïllustreerd met talrijke prenten, tijdsdocumenten en kaarten.

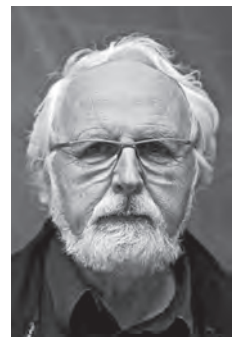
● **Johan Op de Beeck heeft een gerenommeerde carrière in media en journalistiek achter de rug. Hij zit al 35 jaar in het vak. Voorheen was hij actief als ankerman van het VRT-journaal, documentairemaker, directeur van Canvas, presentator en interviewer van verschillende talkshows en hoofdredacteur van verschillende media in binnen- en buitenland. Vandaag is hij zelfstandig communicatieadviseur en auteur van non-fictieboeken. Voorwaarden zijn te bespreken met de auteur. Contact via e-mail: jodb@skynet.be**

Israël-Palestina: naar een wederzijds onaanvaardbare vrede?

LEZING door Ludo Abicht. Het probleem is gekend, de knelpunten blijven dezelfde, en er is zelfs een blauwdruk ontworpen voor een haalbare en relatief rechtvaardige oplossing. Wat houdt de partijen in de regio en hun bondgenoten in de wereld tegen?

● **Ludo Abicht is professor emeritus en filosoof. Prof. Abicht is middag en avond beschikbaar maar niet op maandag of in het weekend. Van april tot september is hij in het buitenland. Een lezing kost ongeveer 250 euro, alles inbegrepen. Voor jongeren, vluchtelingen en migranten is het gratis.**

Meer info: ludoabicht@gmail.com

Het nieuwe Turkije van Erdogan: een waar-schuwing voor Europa?

LEZING door Dirk Vermeiren. Wie Turkije zegt, zegt Tayyip Erdogan. De Turkse president laat niemand onberoerd. Miljoenen Turken aanbidden hem on-

voorwaardelijk. Nog veel talrijker zijn z'n tegenstanders, die spreken van een autoritair regime. De vrije meningsuiting, de rechtstaat, de scheiding der machten, vrije media, de scheiding tussen religie en politiek, het vrije onderwijs, alles moet wijken voor Erdogans zelfverklaarde 'Yeni Türkiye' (vertaald: 'Nieuw Turkije').

Tussen 2002 en 2014 werkte Dirk Vermeiren als Turkije-correspondent voor de VRT. De afgelopen jaren gaf hij vele tientallen voordrachten in Vlaanderen onder de titel 'Turkije, weg van Europa?'. Die voordracht beëindigde hij met de bewering dat Erdogan de geschiedenis

zou ingaan als de slechtste Turkse president ooit. De nieuwe voordracht van Dirk Vermeiren is het logische vervolg daarop.

Waar komt Tayyip Erdogan eigenlijk vandaan? Wat is zijn achtergrond, hoe ziet zijn denkkader eruit, wat zijn z'n inspiratiebronnen? Waarom stelt hij zich zo agressief op tegenover het Westen? Welke gevoelens bespeelt hij? Hoe verklaar je zijn enorme aanhang bij de Turkse diaspora in Europa? Hoe ziet dat 'Nieuwe Turkije' eruit? Wat rest er nog van de seculiere republiek? En zijn we Turkije nu écht definitief kwijt?

● **De voordracht duurt 1 uur met daarna ruimte voor vragen en antwoorden. Beamer, scherm en geluidversterking (indien het een grote ruimte is), moeten door de afdelingen voorzien worden. Dirk vraagt 250 euro.** Meer info: dirk.vermeiren@gmail.com, T 0477 23 47 64

De lokroep van IS

LEZING EN/OF DEBAT door Patrick Loobuyck. Het fenomeen van de geradicaliseerde Syrië-strijders houdt ons al een tijdje in de ban. Over de beweegredenen en oorzaken van de 'radicalisering' lopen de meningen uiteen. Sommigen focussen op de politieke ideologie die in de islam en koran is geworteld. Anderen wijzen op het belang van frustratie die het resultaat is van uitsluiting, discriminatie, een slechte jeugd of een gebrek aan perspectief. Ook over de remedies bestaat veel

discussie: moet de overheid vooral repressief dan wel preventief optreden – en hoe en waar gebeurt dit dan best? Kunnen mensen in hun radicaliseringsproces gestopt worden en wie of wat moet hierin een sleutelrol krijgen?

Hoe kwalijk de fenomenen ook zijn, ook IS en de Syrië-strijders verdienen een genuanceerd en goed geïnformeerd maatschappelijk debat. Het boek 'De lokroep van IS' wil hier zijn steentje bijdragen door relevante informatie samen te brengen vanuit verschillende perspectieven en op die manier het debat over Syrië-strijders en radicalisering voeden.

● **Patrick Loobuyck studeerde godsdienstwetenschappen aan de KU Leuven en Moraalwetenschappen aan de UGent. Hij is doctor in de moraalwetenschappen, professor levensbeschouwing aan het Centrum Pieter Gillis van de UAntwerpen.**

Meer info: patrick.loobuyck@uantwerpen.be

Kinderen van de IJzer

LEZING door Anne Provoost. 'Kinderen van de IJzer' is het verhaal van de grootscheepse actie die de Belgische overheid organiseerde voor de kinderen uit de frontstreek: de evacuatie naar buitenlandse kolonies. Anne Provoost vernam het verhaal van haar grootmoeder, Anna Vandewalle, zelf een koloniekind, die gedurende de oorlogsjaren en langer (1915-1919) in een kolonie in hartje Parijs verbleef.

De schrijfster reconstrueert deze periode op basis van de mondelinge getuigenissen en op basis van de opzoekingen die zij deed, o.a. in de Parijse kloosters. Ze stoffeert haar verhaal met tientallen foto's. Ze achterhaalde hoe deze kinderen de oorlogsjaren overleefden, weggerukt uit hun ouderlijke nest. Ze maakt een reconstructie van een gebeuren dat veel families in de Westhoek heeft geraakt.

“Heel wat mensen vertrouwden me doodgezwegen verhalen toe. Doordat ik zelf vertel wat ik weet, komen ook bij hen verhalen boven.”

● **Anne Provoost is te bereiken op volgend e-mailadres: anneprovoost1@gmail.com**

Brüder nicht schiessen!

Van Lent en Hintjens (Duwoh) musiceren tegen de oorlog

MUZIKALE REIS. De oorlog van '14-'18 brengt onnoemlijk veel doden, maar ook verzet. Terwijl de soldaten in de modder sterven zitten de officieren warm in hun verafgelegen commandoposten. De aversie tegen de oorlog groeit gelijk met de miserie. Ze mondt overal in Europa uit in verzet tegen het bloedvergieten en tegen de ongelijkheid. In meerdere landen worden heersende regimes aan het wankelen gebracht.

Bernard Van Lent (accordeon, groep Wannes Van de Velde) en Anke Hintjens (zang) nemen je mee op een muzikale reis. Lieder over desertie, gezongen pamfletten voor de achturendag, getoonde afkeer van koning en tsaar. Waar mensen steun zoeken bij elkaar, wordt er gezongen. Ook dat is de Grote Oorlog.

● **Duwoh vraagt 400 euro, meer info: anke.hintjens@skynet.be**

Kazerne Dossin

BEZOEK – TENTOONSTELLING – LEZING. De vzw Kazerne Dossin werd in 2008 opgericht. De oprichting was het resultaat van de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Joods Museum van Deportatie en Verzet, de provincie Antwerpen en de stad Mechelen.

De vzw Kazerne Dossin heeft als doel om op de historische site in Mechelen een Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum uit te bouwen.

Aan de basis hiervan ligt de studie en de documentatie over de vervolging van joden en zigeuners, en andere schendingen van de mensenrechten in België tijdens de Tweede Wereldoorlog.

● **Kazerne Dossin heeft zowel permanente als tijdelijke tentoonstellingen. Voor meer info i.v.m. geleid bezoek of tentoonstelling:**

Reservaties en algemene info:

reservaties@kazernedossin.eu

Secretariaat: info@kazernedossin.eu

Gender@war 1914-1918: Vrouwen en mannen ten oorlog

TENTOONSTELLING. De tentoonstelling 'Gender@war 1914-1918: vrouwen en mannen ten oorlog' toont hoe ingrijpend de Eerste Wereldoorlog de levens van vrouwen en mannen wijzigde: hun mobilisatie in dienst van de oorlog, het geweld waarmee ze werden geconfronteerd, de breuken in het gezin en op het werk ... De rijk geïllustreerde tentoonstelling belicht België, Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië. Met haar originele en vergelijkende benadering doet ze stilstaan bij de gevolgen van gewapende conflicten op de positie van vrouwen en mannen in de samenleving.

Van 9/09/2015 tot 3/01/2016 stond de tentoonstelling opgesteld in het BELvue museum te Brussel. Nu kan 'Gender@war 1914-1918' worden ontleend. Meer info:

avg.carhif@amazone.be

Het Vrije Woord-magazine

Wars van het politieke correcte denken of enige partijpolitiek wil 'Het Vrije Woord' de spreekbuis zijn van de hedendaagse vrijzinnige humanist. Met een kosmopolitische blik op de wereld en met een grote verbondenheid met het vrijzinnige gedachtegoed. Daarom zijn de standpunten die in 'Het Vrije Woord' verdedigd worden, de standpunten van de mensen die ze innemen. Het zijn geen standpunten waarmee we in naam van alle vrijzinnige humanisten willen of kunnen spreken. Het kan zijn dat u het eens bent met het standpunt dat wordt ingenomen. Maar het kan evengoed zijn dat u het niet eens bent. Wij horen dat graag. Want dat voedt het debat en scherpt de geesten.

Website en sociale media

HUMANISTISCH VERBOND-FLASH

Ook in de Humanistisch Verbond-Flash kunnen afdelingsactiviteiten opgenomen worden. Ontvang je de Humanistisch Verbond-Flash niet? Wil je op de hoogte gehouden worden van alle Humanistisch Verbond-actualiteit? Stuur een mailtje naar nieuwsbrief@humanistischverbond.be.

HVW-TV

Het Vrije Woord-Tv is een online videoplatform van Humanistisch Verbond waarin experts in korte filmpjes hun mening geven over ethische en humane kwesties.

HVW-BLOG

Op onze blogpagina worden standpunten geplaatst waarop je kan reageren. Ook reacties op artikels uit Het Vrije Woord-magazine worden hier gepubliceerd. www.blog.hetvrijewoord.nu/

HUMANISTISCH VERBOND OP FACEBOOK

Je kan Humanistisch Verbond volgen binnen dit alom gekende sociale netwerk.

HUMANISTISCH VERBOND OP TWITTER

Je kan Humanistisch Verbond volgen binnen dit alom gekende sociale netwerk.

HUMANISTISCH VERBOND OP YOUTUBE

Bekijk hier korte interviews met mensen over vrijzinnig-humanistische thema's:

<https://www.youtube.com/user/HVWtv>

ACTIVITEITENKALENDER OP DE HUMANISTISCH VERBOND-WEBSITE

Activiteiten die je wil aankondigen, kunnen op de activiteitenkalender van onze website worden geplaatst. Activiteiten die tijdig zijn doorgegeven, worden ook opgenomen in Het Vrije Woord-magazine. Om gepubliceerd te worden in de nationale seizoenskalender, moeten de aankondigingen voor het komend seizoen minstens zes weken voor de publicatiedatum binnen zijn.

Huisstijl

Met het huisstijlmateriaal kunnen de afdelingen en de geledingen zorgen voor een duidelijke communicatie en betere herkenbaarheid van Humanistisch Verbond.

**HUMANISTISCH
VERBOND**

Pakket huisstijlmateriaal

Jaarlijks heeft elke afdeling recht op een gratis pakket met briefpapier en omslagen (150 ex. van elk). Als je meer nodig hebt, kan je dit aan een gunsttarief aankopen bij het nationaal secretariaat. Een pak van 500 vellen briefpapier kost 25 euro, 500 omslagen kosten 30 euro (verzendingskosten niet inbegrepen). Je kan 150 presentatiemappen gratis verkrijgen. Indien je meer mappen nodig hebt, betaal je 0,50 euro per map (verzendingskosten niet inbegrepen).

• **Vragen over folders en affiches, het promopakket of het huisstijlmateriaal? Info bij Mabel: secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 233 70 32**

Kritisch Lezen is een recensiekanaal van Humanistisch Verbond. Via een samenwerking met uitgeverijen ontvangt Humanistisch Verbond voor de vereniging relevante nieuwe publicaties.

In samenwerking met vrijwilligers die vlot zijn met de pen, wordt vervolgens een bespreking of recensie van de ontvangen werken gerealiseerd en gepubliceerd op de Humanistisch Verbond-website.

We zijn hiervoor dan ook steeds op zoek naar enthousiaste vrijwilligersrecensenten.

Let wel: boeken kunnen uitsluitend opgehaald worden op ons nationaal secretariaat (Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen), tijdens de kantooruren. Je kan uiteraard ook iemand sturen om de boeken op te halen. De boeken kunnen opgestuurd worden indien de recensent de portkosten vergoedt. Na overleg kun je eventueel ook zelf een titel ter recensie aanbrengen. De redactie behoudt zich steeds het recht voor om van de publicatie van een recensie af te zien.

● **Interesse? Stuur een mailtje naar sien.simoens@humanistischverbond.be met daarin je naam en adres, achtergrond (studies, werk, ervaringen) contactgegevens en themavoorkeuren – of neem contact op via T 03 233 70 32. We werken uitsluitend met digitaal aangeleverde recensies.**

Mensen kunnen bij Humanistisch Verbond terecht met al hun vragen over wilsverklaringen. Wij helpen hen ook met het 'papierwerk' en registreren de wilsverklaring. We sturen een herinnering na 5 jaar om hun wilsverklaring te vernieuwen. Dit doen we gratis omdat we vinden dat het als humanistische organisatie tot onze taken behoort de mensen te informeren en te helpen.

Wat en wanneer?

Het formulier wilsverklaring is enkel van toepassing wanneer de verzoeker zich in een onomkeerbare coma bevindt (de huidige wetgeving heeft nog geen mogelijkheden in geval van dementie of voor minderjarigen). Concreet betekent dit dat de aanvraag slaat op een situatie waarin de verzoeker niet meer bij bewustzijn kan komen door verdere medische behandeling (bv. na een ongeval). Het formulier vult men dus vooral in om onnodige hardnekkige medische behandeling tegen te gaan in een uitzichtloze situatie.

Het invulformulier voor de wilsverklaring

Sinds de nieuwe wetgeving van kracht is kan men zijn wilsverklaring opmaken aan de hand van invulformulieren. Men moet de wilsverklaring dus niet meer met de hand schrijven. Men kan dit formulier op eenvoudig verzoek krijgen bij het gemeentebestuur, via de federale dienst volksgezondheid, bij Humanistisch Verbond (via mail of post) of bij de LEIF-lijn (op T 078 15 11 55 of www.leif.be)

De registratie van de wilsverklaring

Deze wilsverklaring voor euthanasie kan men sinds een jaar bij de bevolkingsdienst van het gemeentebestuur laten registreren. Dit is belangrijk om twee redenen:

- Ten eerste kan de behandelende arts in het ziekenhuis via de website van de Dienst Volksgezondheid nakijken of u een geldige wilsverklaring heeft. Dit bespaart veel tijd en twijfels bij uzelf en uw naasten.
- Ten tweede wordt met deze officiële registratie ook een duidelijke statistiek bijgehouden van hoeveel mensen een wilsverklaring hebben en hoe vaak hiervan gebruik gemaakt wordt. Zo kan men het beleid (hopelijk) beter afstellen op de realiteit van het levenseinde in Vlaanderen.

● **Voor al je vragen over wilsverklaring/organisatie van een infoavond/brochures en invulformulieren kan je terecht op onze website of bij Laura: laura.michiels@humanistischverbond.be**

Kerkuittreding

Steeds vaker contacteren mensen ons die als baby katholiek gedoopt werden en dit nu onge-daan willen laten maken omdat zij dit niet langer in overeenstemming kunnen brengen met hun morele opvattingen. Gedoopt zijn, het eerste sacrament in de katholieke kerk, is in de meeste gevallen niet het gevolg van een eigen vrije keuze. De meeste mensen werden immers gedoopt als baby en dan heb je niet zo veel in de pap te brokken. Vrijzinnigen zijn voor het recht op zelfbeschikking. Humanistisch Verbond helpt je bij de procedure van kerkuittreding. Niet uit leedvermaak met de problemen die de kerk teisteren, maar wel omdat we willen tegemoetkomen aan een emotionele behoefte die bij velen sterk aanwezig is. Voor veel mensen is zo'n ontdoping een symbolische daad waarmee ze reageren tegen het instituut kerk.

Hoe treed je uit?

Wie zich wil laten ontdopen, hoeft enkel een standaardbrief op te sturen naar het bisdom waar men gedoopt is. Deze brief en de adressen van de bisdommen kan je downloaden op

www.humanistischverbond.be (Actie Kerkuittreding) of opvragen bij Mabel:

secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 233 70 32

• Wil je met de afdeling een ontdopingsactie organiseren? Contacteer Mabel:

secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 233 70 32

Infopunt Zedenleer en Feesten

Het Humanistisch Verbond Infopunt Zedenleer en Feesten biedt dienstverlening en informatie voor ouders en voor leerkrachten zedenleer. Het registreert en onderzoekt vragen over de cursus niet-confessionele zedenleer en/of over de Feesten. Het tracht te beantwoorden en/of verwijst door naar derden.

• Vragen over de cursus zedenleer en/of over de feesten?

Info bij Britt: britt.ballings@humanistischverbond.be, T 0495 53 33 20

Ondersteuning Feesten Vrijzinnige Jeugd en Lentefeesten

Voor de organisatoren van Feesten Vrijzinnige Jeugd (FVJ) en Lentefeesten (LF) hebben we een mooie folder (die, indien gewenst, kan worden gepersonaliseerd). Ook raamaffiches (formaat A2 en A3) zijn verkrijgbaar, dit om het feest te promoten en de activiteiten bekend te maken.

Een handleiding voor het organiseren van de Feesten kan uitgeleend of aangekocht worden bij het nationaal secretariaat. Er is ook heel wat materiaal dat je kan uitlenen: een grote lichte tent, banniers en vlaggen, een promopakket om een stand mee aan te kleden. Op de website wordt in de webkalender extra ruimte voorzien voor alle info en foto's van de geplande Feesten.

Op zoek naar info of materiaal voor de Feesten? Geef een seintje aan Mabel, zij stuurt je affiches en folders en beantwoordt alle vragen over de administratie en alles wat je kan ontlene of krijgen voor het Feest van het jaar!

secretariaat@humanistischverbond.be

Hujo

Hujo is een landelijk erkende jeugdvereniging en heeft verschillende kant-en-klare (educatieve) spel- en activiteitenpakketten. De handleidingen worden elektronisch doorgestuurd. Bijhorend materiaal kan afgehaald worden op het secretariaat te Brussel. Info: www.hujo.be

ETALAGE FOLDERS/AFFICHES/STANDMATERIAAL

2018/2019

Folders en affiches

Humanistisch Verbond-folders voor ledenwerving
De folders die gemaakt zijn ter ondersteuning van de ledenwerving kan je gratis opgestuurd krijgen. Als je dit wenst, kunnen er stickers met de afdelingsgegevens meegeleverd worden zodat je de brochures kan personaliseren. Belangrijk is wel dat je ze dan op tijd aanvraagt en de juiste gegevens doorgeeft.

Grijze Geuzen-folder en banner

Interessant promomateriaal om je werking te presenteren.

Humanistisch Verbond-shop folder

Je kan de nieuwe shopfolder met productafbeeldingen en bestelgegevens aanvragen op het nationaal secretariaat.

Tijd om te Kiezen/Feesten-folder

Deze folders voor de leerkrachten zedenleer helpen om het Lentefeest/Feest Vrijzinnige Jeugd te promoten en ouders te informeren over de cursus zedenleer.

Feesten/Affiche

Er is een mooie affiche (A3- en A2-formaat) beschikbaar voor feestcomités van de Lentefeesten en de Feesten Vrijzinnige Jeugd.

Buttonmachine

Het huren van de button machine is gratis mits betaling van 250 euro waarborg. Onderdelen zoals sleutelhangers, magneten en buttons zijn te betalen volgens verbruik.

Standmateriaal

Humanistisch Verbond-tent

Voor evenementen hebben we een mooie, grote, witte tent in huis om een promostand op te zetten. De tent is 3 x 3 x 3 m groot en is op het dak en de afneembare zijanten bedrukt met het Humanistisch Verbond-logo. De tent kan door afdelingen gratis uitgeleend worden voor het opzetten van een infostand op grote publieksactiviteiten mits betaling van 250 euro waarborg. Hierbij wordt een promopakket meegeleverd.

Als je een evenement organiseert waarop de stand kan worden opgesteld, kan je hiervoor een aanvraag met de omschrijving van de activiteit indienen (liefst via mail). Na de interne beoordeling

(publieksactiviteit, locatie ...) ontvang je zo snel mogelijk een bevestiging. Een demonstratie voor het opzetten van de tent is mogelijk mits duidelijke afspraken.

Promopakket voor infostand

Het promopakket om op een stand of grote activiteit extra informatie te verspreiden, kan op het nationaal secretariaat aangevraagd worden. Het bevat alle infofolders over de diensten en afdelingen van Humanistisch Verbond en kan gepersonaliseerd worden om de eigen afdelingen mee te promoten indien het op tijd wordt aangevraagd.

• Folders en affiches aanvragen?

Hiervoor kan je terecht bij Mabel:

secretariaat@humanistischverbond.be,

T 03 233 70 32

Humanistisch Verbond-affiches in wordcloud

De afdelingen kunnen affiches aanvragen met een wordcloud waarin de kernwoorden van de vrijzinnigheid worden weergegeven in A2- en A3-formaat.

Humanistisch Verbond-banners en event flag

We hebben twee bannerdisplays en een event flag ter beschikking om je stand mee op te fleuren en aandacht te trekken.

humanistischverbond.be

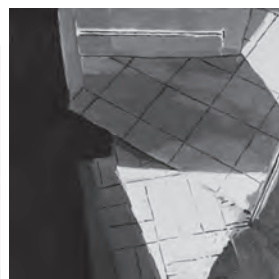
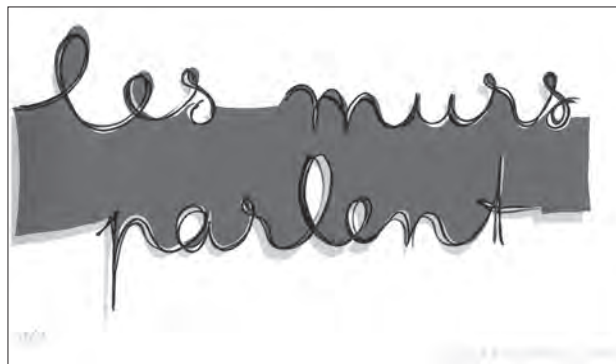
ETALAGE HUMANISTISCH VERBOND-SHOP

2018/2019

Onze afdelingen kunnen in onze shop terecht voor allerlei vrijzinnige aankopen. Dit assortiment is er vooral op gericht om de vrijzinnigheid verder uit te dragen, en dit op een praktische en plezierige manier. Dit aanbod gaat natuurlijk ook uit naar de feestcomités FVJ/LF, de vrijzinnige centra en de Instellingen Morele Dienstverlening, huizen-vandeMens. Deze krijgen (wel vermelden bij de bestelling) ook een korting van 15% op de aankopen, met uitzondering van koopjes. Voor de jaarlijks terugkerende Feesten hebben we een ruim assortiment aan vrijzinnige gadgets die als cadeau gepresenteerd kunnen worden.

Sedert enkele jaren publiceert het Humanistisch Verbond in samenwerking met Uitgeverij ASP/VUBPRESS opnieuw inspirerende en kritische teksten in boekvorm. Met de cahiers en monografieën willen we humanistische waarden in de kijker zetten en een bijdrage leveren tot het maatschappelijke debat.

Daarnaast bieden we in de shop ook vrijzinnig geïnspireerd grafisch werk aan, tegen zeer interessante prijzen. Het betreft de originele kunstwerken die tweejaarlijks worden gemaakt voor de Prijs Vrijzinnig Humanisme, maar ook occasionele bijzondere realisaties, zoals 'les murs parlent', een unieke zeefdruk van Fred Eerdeken n.a.v. 50 jaar mei '68.

ETALAGE LIDMAATSCHAP & LEDENWERVING

2018/2019

Inhoud lidmaatschap

Wie lid wordt van Humanistisch Verbond, geniet vele voordelen! Je krijgt een korting op de afdelingsactiviteiten en je ontvangt vier maal per jaar gratis Het Vrije Woord-magazine, vol info over activiteiten, foto's, opiniestukken van leden ... In het ledenblad van je afdeling vind je de agenda voor komende activiteiten en kan je leuke verslagjes, interviews en boekrecensies lezen. Wie zijn e-mailadres doorgeeft, krijgt ook tweewekelijks de elektronische nieuwsbrief, de Humanistisch Verbond-Flash, die dieper ingaat op de nationale vrijzinnige actualiteit.

Vernieuwing

Sinds 2010 werd de jaarlijkse vernieuwing van het lidmaatschap op 31 december gezet. Zo wordt de administratie overzichtelijker en is ze voor alle afdelingen hetzelfde.

Lidkaarten

Bij de jaarlijkse vernieuwing van lidmaatschap krijg je een nieuwe lidkaart die een kalenderjaar geldig is. Normaal krijg je deze vanuit het nationaal secretariaat opgestuurd, samen met de bevestiging van je vernieuwing. In de afdelingen die zelf het lidgeld innen, worden de lidkaarten meestal door het afdelingsbestuur uitgedeeld.

Lidgeld

Het basislidgeld bedraagt 12 euro per jaar. Daarvan gaat 6 euro naar de nationale werking van Humanistisch Verbond, de rest gaat naar de werkmiddelen van de afdeling. In het najaar krijgen de leden een brief met de uitnodiging om het lidmaatschap te vernieuwen en het lidgeld over te maken op de ledenrekening van Humanistisch Verbond (BE72 0011 7775 6216). Sommige afdelingen innen zelf de lidgelden en storten het volledige bedrag of afdracht door op de ledenrekening van Humanistisch Verbond. Per mail of

per post wordt door de contactpersoon van de afdeling een ledenlijst doorgegeven aan het nationaal secretariaat. De hernieuwingen of nieuwe aansluitingen worden jaarlijks geregistreerd tot 30 juni. Er worden – mits afspraak met het nationaal secretariaat – nog uitzonderingen toegestaan.

Lidgeld aan afdeling

Naast het basislidgeld is het de afdelingen toegelaten een extra bijdrage te vragen aan haar leden. De beslissing om dit te doen en het bijkomend bedrag dat gevraagd wordt, is de verantwoordelijkheid van het afdelingsbestuur.

Sociaal lidmaatschap

Door een verklaring op eer kan student, werkloze en andersvalide in aanmerking komen voor sociaal lidmaatschap. Dit betreft een korting en geeft recht op lidmaatschap aan halve prijs, dus 6 euro. Er dient ook slechts de helft van de afdracht, 3 euro, betaald te worden.

Ledenwerving: infopakket geïnteresseerden

Lopen er mensen rond op je afdelingsactiviteiten die geen lid zijn maar het misschien wel willen worden? Vraag voor hen telefonisch of via de website een infopakket aan! Het pakket met folders, gratis exemplaren van de Humanistisch Verbond-publicaties en meer krijgen ze thuisgestuurd met de groeten van het Humanistisch Verbond-team.

Registratie nieuwe leden

Leden die toetreden tot de afdeling kan je doorgeven aan het nationaal secretariaat met het standaardformulier 'lidgegevens', verkrijgbaar bij de Provinciale Educatieve Krachten of op de website te downloaden. Na het overmaken van hun inschrijvingsgeld krijgen ze hun lidkaart en publicaties thuisgestuurd.

Gegevens aanpassen in de ledenlijst

Als de gegevens van je leden voor de verzending van de publicaties en lidkaarten moeten worden aangepast vanwege een verhuis, huwelijk of overlijden, kan je dit best zo snel mogelijk doorgeven aan het nationaal secretariaat per e-mail of met het standaardformulier 'lidgegevens' dat je bij de Provinciale Educatieve Krachten of op de website kan krijgen.

Etiketten en/of ledenlijst

Afdelingen die zelf het lidgeld innen, kunnen van

ETALAGE NIEUWE AFDELINGEN – AFDELINGSWERKING

2018/2019

het nationaal secretariaat etiketten met de naam en het adres van de leden opgestuurd krijgen om de postverzending van de hernieuwingsbrieven te vergemakkelijken. Alle afdelingen kunnen voor het versturen van een eigen ledenblad of de aankondiging van activiteiten naar hun leden, jaarlijks tot 5 maal gratis etiketten ontvangen. Wens je daarbuiten nog etiketten te ontvangen, dan betaal je de kostprijs van de etiketten en de portkosten voor de verzending naar de afdeling. Afdelingsbesturen die dit wensen, kunnen ook digitaal een lijst krijgen met de gegevens van huidige of ex-leden.

● **Vragen over het lidmaatschap, ledenwerving en/of ledenlijsten?** Hiervoor kan je terecht op het nationaal secretariaat bij Ingrid: T 03 205 73 05 of secretariaat@humanistischverbond.be.

Nieuwe bestuursleden

Nieuwe bestuursleden die in je afdelingsbestuur worden opgenomen, kan je doorgeven aan het secretariaat met naam, lidnummer, adres, e-mail, geboortedatum en mobiel en/of telefoonnummer via secretariaat@humanistischverbond.be. Zij ontvangen dan een welkomstpakket met o.a. organogram en Humanistisch Verbond-huisstijlartikelen. Het spreekt voor zich dat elke bestuurder ook zelf lid is van Humanistisch Verbond.

Bestuursfuncties

Iedere afdeling moet minstens een voorzitter, secretaris en penningmeester hebben om wettelijk in orde te zijn.

Vergaderingen

Van iedere vergadering dient een verslag te worden gemaakt. Nadat dit verslag op de volgende vergadering is goedgekeurd, wordt een kopie ter bewaring opgestuurd naar de Provinciale Educatieve Krachten.

Afdelingsadministratie

Al de afdelingsadministratie wordt in het provinciaal secretariaat bewaard. Zo kan er bij een probleem of discussie teruggekeken worden naar de officiële documenten om duidelijkheid te verschaffen.

Premie administratieve orde

Afdelingen die in orde zijn met hun administratie (ledenlijst, registraties, bestuursleden) en dit ook allemaal op tijd binnenbrengen, krijgen een pre-

mie van 100 euro voor administratieve orde. Het loont dus de moeite om regelmatig je papieren na te kijken en aan te vullen.

Nieuwe afdelingen oprichten

Leden die een nieuwe afdeling willen oprichten komen, naast de zoektocht van bestuursleden en geschikte ruimtes voor vergaderingen en activiteiten, ook voor een hoop administratie te staan. Gelukkig hebben we een expert in huis die je kan helpen met het doorploegen van deze papierberg.

Reglement Inwendige Orde (RIO)

Iedere afdeling heeft een Reglement Inwendige Orde: een set huisregels om de zaken in goede banen te leiden. Hiervoor bestaat een standaard-document.

Naamsverandering

Afdelingen die van naam veranderen, moeten hiervoor wat papierwerk in orde maken. Ook hiermee kunnen wij je helpen.

Subsidies via het lokaal cultuurbeleid

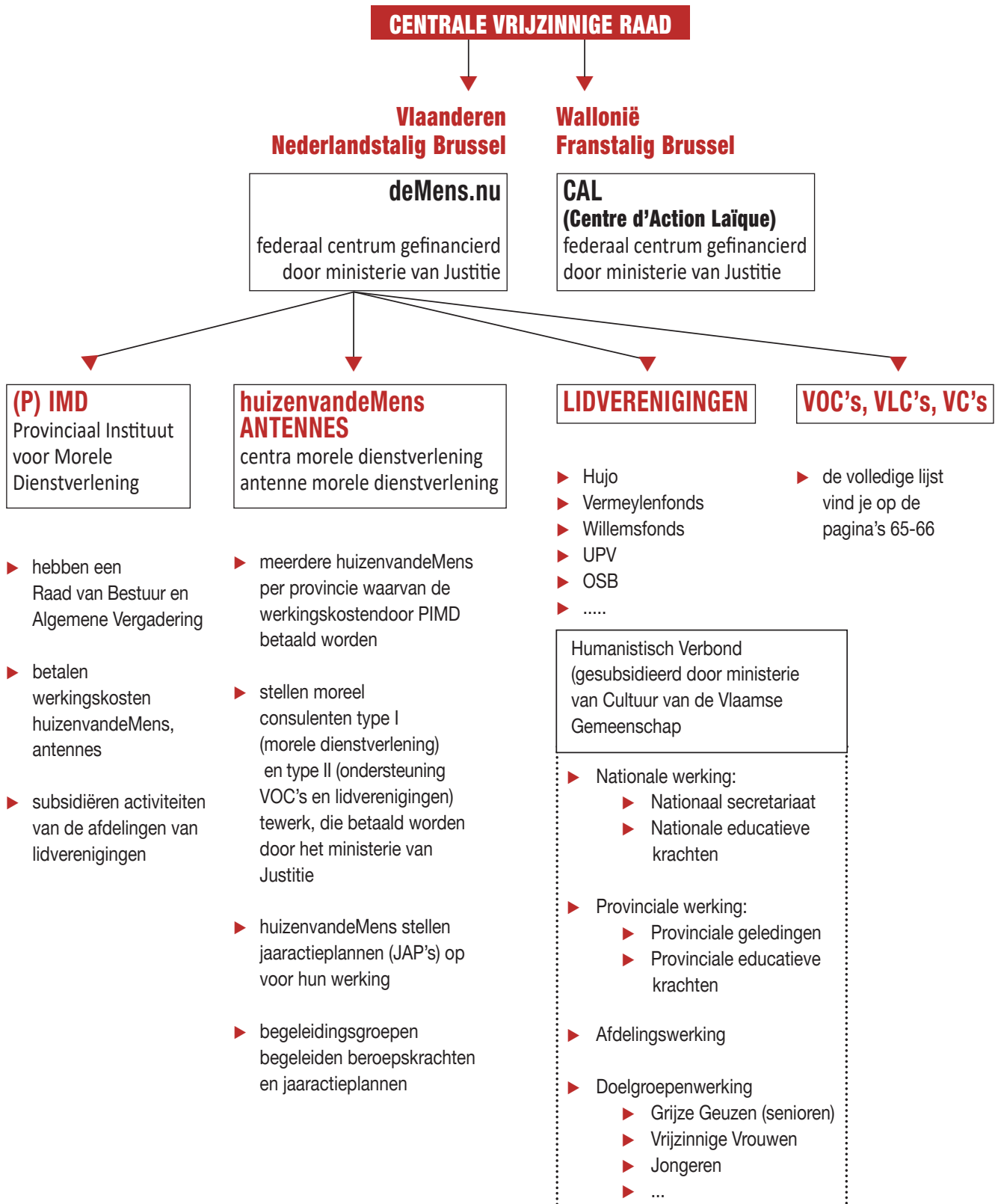
Een originele en vernieuwende activiteit kan ook steeds in aanmerking komen voor subsidies vanuit het lokaal cultuurbeleid. De meeste gemeentes, steden en provincies stellen een aantal subsidies ter beschikking om publieksactiviteiten te ondersteunen. Er zijn uiteraard enkele criteria waaraan een activiteit of project moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning. Bij gemeenschapsvormende initiatieven worden een drietal mogelijke invalshoeken aangehaald:

- Het stimuleren van ontmoeting en betrokkenheid: door mensen meer te betrekken bij een culturele organisatie leren mensen elkaar begrijpen en wordt gemeenschap gevormd.
- Publieksverbreding en -vernieuwing zodat 'meer gemeenschap' bij cultuur wordt betrokken.
- De rol van het cultuurbeleid in het verbinden van gemeenschappen – aanwezig in de gemeente – en de relatie die de gemeente en de culturele sector opbouwen met deze gemeenschappen.

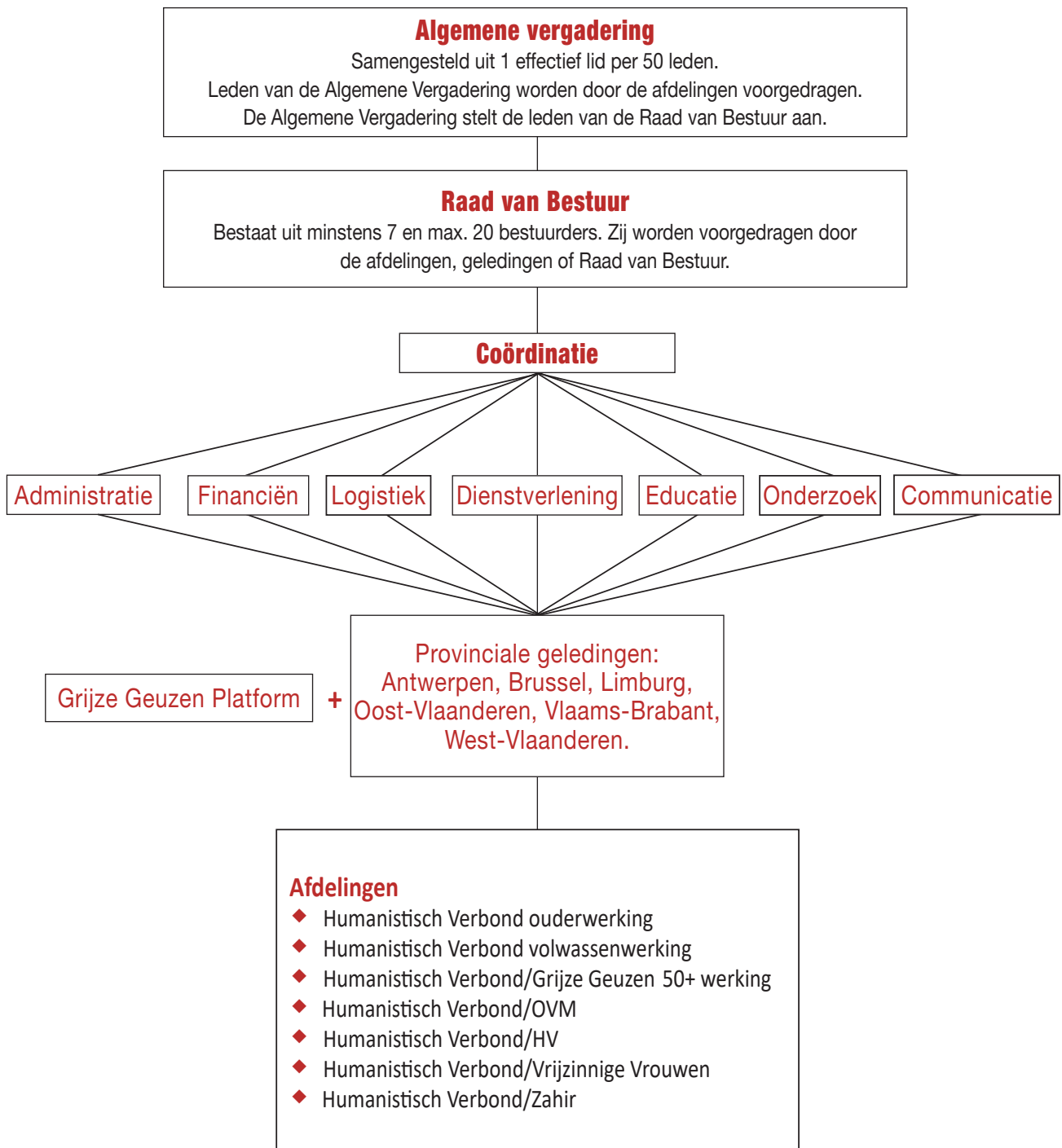
● **Meer informatie bij uw lokale cultuurbeleidcoördinator of bij Locus, Priemstraat 51, 1000 Brussel, info@locusnet.be, T 02 213 10 40**

Vragen over de oprichting van een nieuwe afdeling, naamsverandering of de premie voor administratieve orde? Contacteer Ingrid:

secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 205 73 05

ORGANOGRAM HUMANISTISCH VERBOND

NIEUWE MAILADRESSEN

Gert De Nutte
Algemeen Coördinator
/Woordvoerder/
Coördinator Het Vrije Woord
gert.de.nutte@humanistischverbond.be
T 03 205 73 03

Philippe Vlayen
Adjunct-coördinator
philippe.vlayen@humanistischverbond.be
T 03 205 73 08

An Avonds
Communicatiemedewerker
/Verantwoordelijke
lay-out HVV/
Etalage/Flyers/Affiches
an.avonds@humanistischverbond.be
T 03 206 60 31

Jessica Van Sintruyen
Communicatiemedewerker
/Website/Sociale media
/Eindredactie HVV
jessica.van.sintruyen@humanistischverbond.be
T 03 206 60 32

Laura Michiels
Educatief medewerker/
Dienstverlening i.v.m.
wilsverklaring/Etalage
laura.michiels@humanistischverbond.be
T 03 205 73 06

Ronald Chovau
Verantwoordelijke
Financiën/Boekhouding/
Betalingen en budgetcon-
trole projecten
ronald.chovau@humanistischverbond.be
T 03 205 73 04

Magda Heeffer
Educatief medewerker/
Redactie HVV/
Grijze Geuzen/
HVV Brussels gewest
magda.heeffer@humanistischverbond.be
T 03 233 60 33

Anna Goovaerts
Educatief medewerker/
Redactie HVV/Diversiteit en
jeugd
anna.goovaerts@humanistischverbond.be
T 03 205 73 07

Sien Simoens
Educatief medewerker/
Kritisch Lezen/
Diversiteit, ecologie en
duurzaamheid
sien.simoens@humanistischverbond.be
T 03 233 70 32

Ingrid Van Eyken
Verantwoordelijke
HVV-shop/
Contactpersoon afdelingen
ingrid.van.eyken@humanistischverbond.be
T 03 205 73 05

Nil Paredis
Medewerker
Financiële Dienst/
Personeelsadministratie
en ledenadministratie
nil.paredis@humanistischverbond.be
T 03 205 73 02

Mabel Coenen
Administratief medewerker
/Contactpersoon Feesten,
kerkuittreding en
ledenwerving
mabel.coenen@humanistischverbond.be
T 03 233 70 32

Sandra Saey
Logistieke ondersteuning
info@humanistischverbond.be
T 03 233 70 32

ETALAGE PROVINCIAAL EDUCATIEVE KRACHTEN EN AFDELINGEN

2018/2019

ANTWERPEN

Provincie Antwerpen: Eva Van Tulden,
eva.van.tulden@humanistischverbond.be,
T 03 205 73 08
Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen

- Humanistisch Verbond Vrijzinnig Antwerpen Ouderwerking 201
- Humanistisch Verbond Ouders Boom 202
- Humanistisch Verbond LenteGeel 203
- Humanistisch Verbond Vrijzinnig Geel 205
- Humanistisch Verbond Ouders Hoboken 206
- Humanistisch Verbond Feestcomité Heist-op-den-Berg 216
- Humanistisch Verbond Antwerpen-West 217
- Humanistisch Verbond Leergierig en Jong 218
- Humanistisch Verbond Feestcomité Sint-Katelijne-Waver 219
- Humanistisch Verbond Ouders Regio Antwerpen-Noord 220
- Humanistisch Verbond Feestcomité Groot Lier 221
- Humanistisch Verbond Kapellen 222
- Humanistisch Verbond Feestcomité Regio Turnhout 226
- Humanistisch Verbond Wilemo 228
- Humanistisch Verbond Ouders Deurne 229
- Humanistisch Verbond Vrijzinnig Antwerpen Volwassenvorming 230
- Humanistisch Verbond Willebroek 233
- Humanistisch Verbond Ouders Hemiksem 237
- Humanistisch Verbond Feestcomité NCZ De 3 Master 237
- Humanistisch Verbond Vrijdenkend Lier 238
- Humanistisch Verbond Vrijdenkend Turnhout 239
- Humanistisch Verbond Schijnvallei Oostrand 240
- Humanistisch Verbond Regio Antwerpen-Noord 241
- Humanistisch Verbond Feest Je Mee 243
- Humanistisch Verbond Ravels 245
- Humanistisch Verbond 't Is Feest 246
- Humanistisch Verbond Mechelen 247
- Humanistisch Verbond Bonheiden 248

- Humanistisch Verbond Melemo 249
- Humanistisch Verbond Feestcomité Putse Vrijzinnigen 251
- Humanistisch Verbond Feesten Mariaburg 252
- Humanistisch Verbond Ouders Antwerpen Linkeroever Noord-Waasland 256
- Humanistisch Verbond Vrijzinnige Feesten De Fakkel 262
- Humanistisch Verbond Niel 264
- Humanistisch Verbond Atheïsme Vlaanderen 266
- Humanistisch Verbond Feestcomité Mijlpaal 267
- Humanistisch Verbond Lentefeest Balen en Oevel 268
- Humanistisch Verbond Feestcomité Happy Human 270
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Antwerpen 271
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Willebroek 272
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Waasland 275
- Humanistisch Verbond Vrijdenkend Mortsel 282
- Humanistisch Verbond Vrijzinnige Feesten Groenlaar 290
- Humanistisch Verbond Hoboken-Wilrijk 23F
- Humanistisch Verbond Vrijzinnig Deurne 23G
- Humanistisch Verbond Schoten 23H
- Humanistisch Verbond Herentals 23K
- Humanistisch Verbond Mol 23L

BRUSSEL

Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Magda Heffer,
magda.heffer@humanistischverbond.be en
brussel@humanistischverbond.be
T Brussel 02 742 03 23,
T Antwerpen 03 206 60 33
Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen

- Humanistisch Verbond Ouders Brussel 504
- Humanistisch Verbond Brussel 540
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Koekelberg 552

- Humanistisch Verbond Sint-Jans-Molenbeek 565
- Humanistisch Verbond Ouders Anderlecht 587
- Humanistisch Verbond Zuidoost Brussel 589
- Humanistisch Verbond Ouders Koekelberg 592
- Humanistisch Verbond Ouders Jette 598
- Humanistisch Verbond Molenbeek 54E
- Humanistisch Verbond Woluwe 54K

VLAAMS-BRABANT

Vlaams Brabant: Britt Ballings,
britt.ballings@humanistischverbond.be
T mobiel 0495 53 33 20, T 03 233 70 32
Kerkenbosstraat 14a, 3128 Tremelo

- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Vilvoorde 104
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen De Grijze Loodsen 110
- Humanistisch Verbond VF Libra 114
- Humanistisch Verbond Noord Brabant met Ouderwerking 115
- Humanistisch Verbond Feestcomité Kortenbergh 116
- Humanistisch Verbond Aarschot vzw 117
- Humanistisch Verbond Lentecomité met Stip 118
- Humanistisch Verbond Haacht 119
- Humanistisch Verbond Feestcomité GBS Keerbergen 120
- Humanistisch Verbond De Regenboog 121
- Humanistisch Verbond Lentefeest Gemeentescholen Dilbeek 139
- Humanistisch Verbond Leuven 141
- Humanistisch Verbond Vilvoorde 144
- Humanistisch Verbond Keikidz 145
- Humanistisch Verbond Pajottenland 146
- Humanistisch Verbond Londerzeel 148
- Humanistisch Verbond Halle 148
- Humanistisch Verbond Vrijzinnige Vrouwen Vlaams-Brabant - kern Tremelo Keerbergen 150
- Humanistisch Verbond Tiense Vrijzinnige Kring 155

- Humanistisch Verbond Lentefeest Mozaïek 163
- Humanistisch Verbond Feestcomité Kampenhout 184
- Humanistisch Verbond Feestcomité Station 185
- Humanistisch Verbond Diestse Vrijzinnigen 14A
- Humanistisch Verbond Druivenstreek 14F

LIMBURG

Provincie Limburg: Monique Sevens,
limburg@humanistischverbond.be, T 011 21 40 04
A. Rodenbachstraat 18, 3500 Hasselt

- Humanistisch Verbond Feestcomité Noord-Limburg 310
- Humanistisch Verbond Feestcomité Paal Beringen 311
- Humanistisch Verbond CFVJ Sint-Truiden 312
- Humanistisch Verbond Feestcomité Genk 313
- Humanistisch Verbond Vrij op Weg 314
- Humanistisch Verbond Feestcomité Eigen Weg 315
- Humanistisch Verbond Genkse Humanisten 317
- Humanistisch Verbond CFVJ Hasselt 318
- Humanistisch Verbond Feestcomité De Toekomst 319
- Humanistisch Verbond West-Limburg 320
- Humanistisch Verbond Samen Feesten 334
- Humanistisch Verbond De Mens Feest 345
- Humanistisch Verbond vzw Vriendenkring LF De Toverfluit 346
- Humanistisch Verbond Feestgroep Hasselt 347
- Humanistisch Verbond Het Fakkeltje 348
- Humanistisch Verbond Hasselt 350
- Humanistisch Verbond Maasland 351
- Humanistisch Verbond Vrijzinnig Haspengouw 352
- Humanistisch Verbond Vrijzinnige Vrouwen Limburg 354
- Humanistisch Verbond Noord Limburg 358
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Hasselt 360

ETALAGE PROVINCIAAL EDUCATIEVE KRACHTEN EN AFDELINGEN

2018/2019

- Humanistisch Verbond Leopoldsburg 361
- Humanistisch Verbond (W)Onderweg 371
- Humanistisch Verbond Comité FVJ Bilzen 374
- Humanistisch Verbond Comité FVJ Tongeren 391
- Humanistisch Verbond Ouders Maasland 394
- Humanistisch Verbond Feestcomité Diepenbeek-Lummen 395
- Humanistisch Verbond De Demer 35A

OOST-VLAANDEREN

Provincie Oost-Vlaanderen: Tine Dekempe,
Dirk Dekempe en Brigitte Walraeve

humanistischverbondgent@geuzenhuis.be,
oostvlaanderen@humanistischverbond.be

T 0468 53 68 71 en T 09 220 80 20

Kantienberg 9 - 9000 Gent www.geuzenhuis.be

- Humanistisch Verbond De Geuzen Lochristi 903
- Humanistisch Verbond Gent Van Monckhoven 905
- Humanistisch Verbond Ouders Geraardsbergen 906
- Humanistisch Verbond Ouders De Brug 909
- Humanistisch Verbond Gent 910
- Humanistisch Verbond Vrijgezind Sint-Niklaas 912
- Humanistisch Verbond Aalst 912
- Humanistisch Verbond Ronse 913
- Humanistisch Verbond Reynaerdyn 914
- Humanistisch Verbond Wondelgem in Bloei 917
- Humanistisch Verbond Waasland 918
- Humanistisch Verbond Molenberg 919
- Humanistisch Verbond Gentse Grijze Geuzen 921
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Zottegem 922
- Humanistisch Verbond Ouders Denderstreek 923
- Humanistisch Verbond Denderleeuw 924
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Eeklo 925
- Humanistisch Verbond Zelzate 950
- Humanistisch Verbond Ouders Eeklo 953
- Humanistisch Verbond Beveren-Waasland

Zuid 955

- Humanistisch Verbond VOCLO 960
- Humanistisch Verbond Ouders De Wijze Eik 961
- Humanistisch Verbond Team Lentefeest 962
- Humanistisch Verbond Ouders Scheldevallei 985
- Humanistisch Verbond Ouders Lokeren 996
- Humanistisch Verbond Zottegem-Zwalm-Herzele 91B
- Humanistisch Verbond Dendermonde 91C
- Humanistisch Verbond Geraardsbergen 91D

WEST-VLAANDEREN

Provincie West-Vlaanderen: Dirk Dekempe,
westvlaanderen@humanistischverbond.be,

T 0468 13 05 60

VLC De Geuzetorre, Kazernelaan 1, 8400 Oostende

- Humanistisch Verbond Ouders Brugge 803
- Humanistisch Verbond Ouders Oostkamp 804
- Humanistisch Verbond Ouders Oostende 811
- Humanistisch Verbond Menen 815
- Humanistisch Verbond Ouders Kortrijk 819
- Humanistisch Verbond Ouders Harelbeke 820
- Humanistisch Verbond 821
- Humanistisch Verbond Blankenberge 822
- Humanistisch Verbond Ouders Diksmuide-Koekelare 830
- Humanistisch Verbond Ouders Oudenburg 831
- Humanistisch Verbond Westhoek 835
- Humanistisch Verbond Deerlijk/Anzegem 836
- Humanistisch Verbond De Haan 842
- Humanistisch Verbond Ouders Ieper-Poperinge 847
- Humanistisch Verbond Kortrijk 860
- Humanistisch Verbond Tielt 861
- Humanistisch Verbond Ouders Avelgem 861
- Humanistisch Verbond Waregem 862
- Humanistisch Verbond Roeselare 863
- Humanistisch Verbond Izegem 864
- Humanistisch Verbond Grijze Geuzen Ieper 870
- Humanistisch Verbond Brugge 3 Assebroek 82B
- Humanistisch Verbond Brugge 2 Sint-Andries 82C

ETALAGE VOC'S

2018/2019

OUT OF A BOX

Vrijzinnig Antwerps Trefpunt
De Burburestraat 11
2000 Antwerpen
T 03 430 66 61
vrijzinnigantwerpstrefpunt@gmail.com
www.vrijzinnigantwerpstrefpunt.com

VLC NOORDERLICHT

J. Vande Puttelaan 1
8370 Blankenberge
T 050 41 08 29
vlc.noorderlicht@gmail.com

VC DE FAKKEL

Zwanestraat 11
8450 Bredene
T 059 32 51 85
vc.de.fakkel@skynet.be
www.vcbredene.be

VC DE SLEUTELBRUG

Beenhouwerstraat 1-3
8000 Brugge
T 0473 87 17 51
info@vrijzinnigbrugge.be
www.vrijzinnigbrugge.be

VC 'T FAKKELTJE

Kazernestraat 13-15
2070 Burcht (Zwijndrecht)
T en F 03 253 00 13

HVC ONS HUIS

Cogelsplein 2
2100 Deurne
T 03 324 85 00

VC GEUZENHUIS

Kantienberg 9
9000 Gent
T 09 220 80 20
F 09 222 70 73
www.geuzenhuis.be
admin@geuzenhuis.be

MEPHISTOPHÉLÈS GVO

Guilleminlaan 155
9500 Geraardsbergen

VC DE GEUS

Leopold III plein 71
8530 Harelbeke
T 056 72 81 72
www.vcdegeus.be
vcdegeus@gmail.com

VOCHT VRIJZINNIG CENTRUM

A. Rodenbachstraat 18
3500 Hasselt
T 011 35 27 80
www.vrijzinniglimburg.be
info@vrijzinniglimburg.be

VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Galloperstraat 48
8670 Koksijde
T 0489 45 16 82
vocwesthoek@gmail.com
www.vocwesthoek.be

VC MOZAÏEK

Overleiestraat 15A
8500 Kortrijk
T 056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be

VOM VITA HUMANA

Prinsenhoflaan 29
3680 Maaseik
Tel. 089/51.91.40
Fax 089/51.91.41w
vita.humana@telenet.be
www.vrijzinnigmaasland.be

HUIS VAN DE TOLERANTIE

Brusselsestraat 332
3000 Leuven
T en F 016 22 79 21
tolerantiehuis@skynet.be

VC DE BEZATSE

Vaubanstraat 8 B
8930 Menen
T en F 056 51 90 70
vcdebezatse@gmail.com
www.debezatse.be

ETALAGE VOC'S

2018/2019

VLC DE GEUZETORRE

Kazernelaan 1
8400 Oostende
T 059 50 10 40
F 059 50 31 53
vlc.geuzetorre@skynet.be
www.vlcdegeuzetorre.be

VJH DE KIM

Langestraat 44a
8400 Oostende
T 059 70 56 39
F 059 80 69 52
dekim_k2@hotmail.com
www.vjocdekim.be

VC DE MOLENSTEEN

Gemeenteplein 1
8020 Oostkamp
T 0476 90 29 57
www.vrijzinnigoostkamp.be
info@vrijzinnigoostkamp.be

VRIJZINNIG HUIS LIEDTS KASTEEL

Parkstraat 4
9700 Oudenaarde
T 055 30 10 30
F 055 30 10 46
info@vcliedts.be
www.vcliedts.be

VC DE BRANDERIJ

Zuidstraat 13
9600 Ronse
T 055 20 93 20
info@vrijzinnigronse.be
www.brandერიj.be

VOC TIENEN

Donystraat 14
3300 Tienen
T 016 81 31 66
www.vrijzinnigtienen.be
tvk.vzw@scarlet.be

VOC R MOUCHERON

Frans Geldersstraat 21
1800 Vilvoorde
T 02 252 15 47
F 02 252 25 47
info@vrijzinnigvilvoorde.be
www.vrijzinnigvilvoorde.be
VC POINCARÉ
J. Stormestraat 131/18
8790 Waregem
T 0486 12 28 63
T 0495 44 11 71
info@vcpoincare.be
www.vcpoincare.be

VC ZOMERLICHT

p/a Weldadigheidstraat 30
9930 Zomergem
www.zomerlicht.be
vrijzinnig.zomergem@telenet.be

VC DE SCHAKEL MECHELEN

Steenweg 32
2800 Mechelen
T 015 21 24 71
contact@vcdeschakel.be
www.vcdeschakel.be

VC DE PENSEUR

Clemenceaustraat 22
2860 Sint-Katelijne-Waver
T 0478 39 55 85
contact@vcdepenseur.be
www.vcdepenseur.be

de **H**umanistisch-**V**rijzinnig **V**ereniging (HVV)

wordt (opnieuw)

het **H**umanistisch **V**erbond

met een nieuwe website:

humanistischverbond.be

HUMANISTISCH
VERBOND

Vrij denken, samen leven